

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО
ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ ӨТКӨРҮҮ
БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫ

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
ЖОГОРКУ КЕҢЕШИНИН ДЕПУТАТТАРЫН
КАЙРА ШАЙЛООГО
КАТЫШУУЧУ ТАЛАПКЕРЛЕР,
САЯСИЙ ПАРТИЯЛАР ҮЧҮН УСУЛДУК
МАТЕРИАЛДАРДЫН ЖАНА ЧЕНЕМДИК
УКУКТУК АКТЫЛАРДЫН
ЖЫЙНАГЫ**

Мазмуну

1. Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө жалпы жоболор	4
2. Саясий партиялар тарабынан № 13 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерлерди көрсөтүү тартиби.....	4
3. № 13 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде талапкерлерди көрсөтүү тартиби.....	5
4. № 13 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерлерди каттоо.....	6
5. Талапкерди каттоодон баш тартуунун негиздери	7
6. Талапкерлердин статусу	8
7. № 13 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкерлердин, саясий партиялардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү, ишенимдүү адамдары жана шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрү жана байкоочулары.....	9
8. Ыйгарым укуктуу өкүл.....	10
9. Талапкердин шайлоо комиссияларындагы өкүлү.....	10
10. Финансылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүл	11
11. Ишенимдүү адамдар.....	12
12. Байкоочу (талапкерден жана саясий партиядан)	12
13. Көп мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкерлерди жана көп мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкерлерди көрсөткөн саясий партиянын шайлоо фонду.....	14
14. Шайлоочуларды кабарландыруу жана шайлоо алдында үгүт жүргүзүү	17
15. Жалпыга маалымдоо каражаттары жана интернет-басылмалар аркылуу үгүт жүргүзүү формасы.....	19
16. Телекөрсөтүү жана радио аркылуу шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү	19
17. Дебаттарды уюштуруу жана өткөрүү тартиби.....	20
18. Шайлоо алдында үгүт жүргүзүү укугун кыянаттык менен пайдаланууга жол берилбестик.....	21
19. Административдик ресурсту кыянаттык менен пайдаланууга жол берилбестик	22
20. Ыкчам аракеттенүүчү координациялык топ.....	24
21. Арыздардын жана даттануулардын электрондук реестри	24
22. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын Жумушчу топтору жөнүндө маалымат	26
23. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын маалыматтык ресурстары.....	28

Ченемдик укуктук актылар

1. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 2025-жылдын 26-сентябрындагы № 78 токтому менен бекитилген, “Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо талапкерлер, саясий партиялар тарабынан берилүүчү шайлоо документтерин кабыл алуу жана текшерүү тартиби жөнүндө” ЖОБО.....40
2. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 2025-жылдын 28-июлундагы № 42 токтому менен бекитилген, “Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо талапкерлердин жана саясий партиялардын өкүлдөрүнүн статусу жөнүндө” ЖОБО.....84
3. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 2025-жылдын 29-августундагы № 65 токтому менен бекитилген, “Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону өткөрүүдө талапкердин, саясий партиянын шайлоо фондун түзүү, акча каражаттарынын келип түшүшүн жана чыгымдалышын эсепке алуу тартиби жөнүндө” ЖОБО.....93
4. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 2025-жылдын 28-июлундагы № 37 токтому менен бекитилген, “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону өткөрүүдө шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө” ЖОБО113
5. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 2025-жылдын 28-июлундагы № 45 токтому менен бекитилген, “Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына катталган талапкерлердин ортосунда шайлоо бюллетенине киргизүү кезектүүлүгүн аныктоо боюнча чүчүкулак өткөрүүнүн тартиби жөнүндө” НУСКАМА127
6. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 2017-жылдын 7-июлундагы № 212 токтому менен бекитилген, “Кыргыз Республикасында шайлоону жана референдумдарды өткөрүүдө шайлоочулардын жана шайлоо процессинин башка субъекттеринин (катышуучуларынын) арыздарын (даттанууларын) шайлоо комиссиялары карап чыгышынын тартиби жөнүндө” ЖОБО129

Талапкерлерге жана саясий партияларга Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына кайра шайлоо жөнүндө кыскача сунуштар

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутатын кайра шайлоо жөнүндө жалпы жоболор

Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 2025-жылдын 30-декабрындагы № 196 токтому менен “№ 13 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын кайра шайлоону дайындоо жөнүндө”, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын кайра шайлоо 2026-жылдын 1-мартына дайындалды.

“Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 59-беренесине ылайык, шайлоо аракеттеринин мөөнөтү үчтөн бирге кыскарат.

Жогорку Кеңештин 3 депутаты 5 жылдык мөөнөткө мажоритардык тутум боюнча № 13 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча шайланат. Мында шайлоочу өзүнүн тандоосу боюнча бир гана талапкерге добуш берүү укугуна ээ.

№ 13 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерлерди көрсөтүү укугу саясий партияларга жана өзүн-өзү көрсөтүү жолу менен чыккан жарандарга таандык.

Шайлоо өткөрүлгөн күнгө карата 25 жашка толгон, жогорку кесиптик билими бар, мамлекеттик тилди билген, депутаттыкка талапкерлигин көрсөтүүнүн алдында республикада акыркы 5 жылдан кем эмес туруктуу жашаган Кыргыз Республикасынын жараны Жогорку Кеңештин депутаты болуп шайлана алат.

Кыргыз Республикасынын аймагында туруктуу жашоодо өндүрүштүк, илимий, кызматтык себеп же башка зарылчылык боюнча өлкөнүн чегинен тышкары иш сапарларына байланыштуу ар бир жылда алты айга чейинки үзгүлтүктөргө жол берилет.

Сот тарабынан аракетке жөндөмсүз деп табылган же соттун мыйзамдуу күчүнө кирген өкүмү боюнча эркиндигинен ажыратуу жайларында кармалган жарандар шайлоого жана шайланууга укуксуз.

Жогорку Кеңештин депутаттыгына шайланууга төмөнкү адамдар укуксуз:

- 1) соттолгондугу бар, анын ичинде алып салынган же жоюлган;
- 2) аларга карата кылмыш иши реабилитацияланбаган негиздер боюнча кыскартылган, төмөнкүлөрдү кошпогондо:
 - коркунучтуулугу аз кылмыштар, этиятсыздыктан жасалган анча оор эмес кылмыштар;
 - Кыргыз Республикасынын кылмыш-жаза мыйзамдарына ылайык жана аларда каралган тартипте жабырлануучу жеке-ачык айыптоону колдоодон баш тарткан жана (же) жабырлануучу айыпталуучу менен макулдашууга жетишкен учурлар;
- 3) диний ишмерлер өздөрүнүн диний ишин токтоткондон кийин 5 жыл ичинде.

Саясий партиялар тарабынан № 13 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерлерди көрсөтүү тартиби
(“КР Президентин жана КР Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” КР конституциялык Мыйзамынын 60-беренеси)

Саясий партиялардан көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерлерди көрсөтүү шайлоо күнү расмий жарыяланган күндөн тартып башталат жана добуш берүү күнүнө чейин **30 календардык күн калганда (2026-жылдын 29-январга чейин (кошуп алганда))** жергиликтүү убакыт боюнча саат 18.00гө чейин аяктайт.

Жогорку Кеңештин депутаттарын шайлоо дайындалгандан кийин **3 календардык күндүн** ичинде шайлоого катышуу ниетин билдирген саясий партиялар ушул конституциялык Мыйзамга ылайык саясий партиядан талап кылынуучу шайлоо документтерине кол коюу укугуна ээ саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлүнүн маалыматтарын көрсөтүү менен Борбордук шайлоо комиссиясына шайлоого катыша тургандыгы тууралуу жазуу жүзүндөгү кабарлоону жөнөтүүгө

тийиш. Саясий партиянын уставынын нотариалдык түрдө күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсү тиркегелген жазуу жүзүндөгү кабарлоого саясий партиянын жетекчисинин колу коюлууга жана саясий партиянын мөөрү менен күбөлөндүрүлүүгө милдеттүү.

Саясий партия шайлоо документтеринде пайдаланылган кыскача аталышын жана эмблемасын, эгерде алардын сыпаттамасы анын уставында камтылган аталышынан жана эмблемасынан айырмаланса, Борбордук шайлоо комиссиясы менен макулдашат. Саясий партиянын аталышы жана эмблемасы Борбордук шайлоо комиссиясына берилгенден кийин аларды өзгөртүүгө шайлоо процесси аяктаганга чейин жол берилбейт.

Саясий партиялар жашыруун добуш берүү менен саясий партиянын съездинде № 13 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына бирден талапкерди көрсөтөт.

Саясий партиянын съездинин чечими Борбордук шайлоо комиссиясына берилгенден кийин № 13 шайлоо округу боюнча көрсөтүлгөн талапкердин талапкерлиги өзгөртүлүшү мүмкүн эмес.

Саясий партия аталган ушул партиянын мүчөлөрү болуп саналган Кыргыз Республикасынын жарандарын Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкер кылып көрсөтүүгө укуктуу.

Саясий партия башка саясий партиялардын мүчөлөрү болуп саналган жарандарды Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкер кылып көрсөтүүгө укуксуз.

Саясий партия № 13 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерди, ушул конституциялык Мыйзамда белгиленген тартипте жана мөөнөттөрдө Борбордук шайлоо комиссиясына жазуу жүзүндө арыз берүү менен кезексиз съездинде жашыруун добуш берүү менен кайра чакыртып алууга укуктуу.

№ 13 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерди көрсөтүү жөнүндө саясий партиянын съездинин саясий партиянын жетекчисинин колу жана саясий партиянын мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн чечими Борбордук шайлоо комиссиясына берилет.

Саясий партия тарабынан көрсөтүлгөн талапкер жөнүндө маалыматтар саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү тарабынан ушул конституциялык Мыйзамда көрсөтүлгөн мөөнөттөрдө басма (кагаз) түрүндө жана электрондук сактагычта берилет. Талапкерлер жөнүндө маалыматтар саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү тарабынан да Борбордук шайлоо комиссиясынын маалымат тутумуна электрондук машинада окула турган түрдө киргизилүүгө тийиш.

Борбордук шайлоо комиссиясы саясий партияга кабарлоону алгандыгы жөнүндө жазуу жүзүндөгү ырастаманы жана саясий партиянын шайлоо фондун түзүү максатында атайын шайлоо эсебин ачуу үчүн маалымдаманы кечиктирбей берүүгө милдеттүү.

№ 13 көп мандаттуу шайлоо округ боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде талапкерлерди көрсөтүү тартиби

(“КР Президентин жана КР Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” КР конституциялык Мыйзамынын 60-1-беренеси)

Көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде талапкерлерди көрсөтүү шайлоо округдарынын тизмеси расмий жарыяланган күндөн тартып башталат жана добуш берүү күнүнө чейин **30 календардык күн калганда (2026-жылдын 26-январына чейин (кошуп алганда)),** жергиликтүү убакыт боюнча саат 18.00гө чейин аяктайт.

Көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде талапкерди көрсөтүү Кыргыз Республикасынын жаранынын Борбордук шайлоо комиссиясына тиешелүү көп мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкерлигин коюу ниети жөнүндө арыз берүүсү аркылуу жүргүзүлөт. Мында талапкер өзүнүн шайлоо фондунун каражаттарынан Борбордук шайлоо комиссиясынын атайын эсебине мыйзамдарда белгиленген эсептик көрсөткүчтүн үч миң эсе өлчөмүндө **(300 000 сом)** шайлоо төгүмүн төгөт.

**2026-жылдын 1-мартында дайындалган Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин
депутаттарын кайра шайлоо боюнча № 13 көп мандаттуу шайлоо округу**

1.	№ 13 шайлоо округу	Масы айылы, Ноокен райондук мамлекеттик администрациясынын имараты	0373451336
----	--------------------	--	------------

**№ 13 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Жогорку Кеңештин
депутаттыгына талапкерлерди каттоо**

*(“КР Президентин жана КР Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө”
КР конституциялык Мыйзамынын 61-беренеси)*

1. Көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына саясий партия тарабынан көрсөтүлгөн талапкерлерди каттоо үчүн саясий партиялардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү добуш берүү күнүнө чейин **27 календардык күндөн** кечиктирбестен **(2026-жылдын 1-февралына чейин (кошуп алганда))**, жергиликтүү убакыт боюнча саат 18.00гө чейин Борбордук шайлоо комиссиясына төмөнкү документтерди берет:

1) саясий партиянын көп мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкерлерди көрсөтүү жөнүндө саясий партиянын жетекчисинин колу жана саясий партиянын мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн чечимин;

2) шайлоо округу боюнча көрсөтүлгөн талапкер тарабынан толтурулган, талапкер жөнүндө маалыматтарды (биографиялык жана башка маалыматтарды) камтыган атайын форманы, паспортунун көчүрмөсүн, жогорку кесиптик билими жөнүндө документтин нотариалдык түрдө күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсүн, иштеген же окуган жеринен маалым катты, башка мамлекеттин жарандыгынын жок экендиги жөнүндө декларацияны, анын ичинде ушул конституциялык Мыйзамдын 3-беренесинин 4-бөлүгүндө каралган жагдайлары бар экени жөнүндө маалыматтарды, чет мамлекеттин жарандыгынын (анын ичинде мурдагы жарандыктарынын, башка жарандыктарынын) бар же болбосо жок экендиги боюнча жеке маалыматтарды иштеп чыгууга жазуу жүзүндөгү макулдугун;

3) шайлоо төгүмүн төккөндүгүн күбөлөндүрүүчү документти.

Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына берилүүчү документтер саясий партиянын жетекчисинин колу жана саясий партиянын мөөрү менен күбөлөндүрүлөт.

2. Майыптыгы бар жана буга байланыштуу өзүн-өзү көрсөтүү жөнүндө арызды өз алдынча жазууга, ушул конституциялык Мыйзамда каралган башка документтерди толтурууга мүмкүнчүлүгү жок адам Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкер болуп көрсөтүлгөн учурда ошол адам бул үчүн башка адамдын жардамын пайдаланууга укуктуу. Мында каттоо документтерин толтурууга жардам көрсөтүп жаткан адамдын ыйгарым укуктары нотариалдык түрдө күбөлөндүрүлүүгө тийиш.

3. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы көрсөтүлгөн документтерди берген адамга аларды алгандыгы жөнүндө жазуу жүзүндө ырастаманы (маалымдаманы) берүүгө милдеттүү. Ырастама (маалымдама) документтер берилгенден кийин дароо берилет.

4. № 13 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерлерди көрсөткөн саясий партиялар өздөрүнүн шайлоо фонддорунун каражаттарынан Борбордук шайлоо комиссиясынын эсебине ар бир талапкер үчүн шайлоо төгүмүн мыйзамдарда белгиленген эсептик көрсөткүчтүн үч миң эсе өлчөмүндө төгөт.

№ 13 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча депутаттыкка талапкерди каттоо үчүн өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде көрсөтүлгөн талапкер же анын ыйгарым укуктуу өкүлү 27 календардык күндөн кечиктирбестен (2026-жылдын 1-февралына чейин (кошуп алганда)), добуш берүү күнү саат 18.00гө чейин Борбордук шайлоо комиссиясына өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде талапкерди көрсөтүү жөнүндө арызды жана талап кылынган документтерди берет.

1) талапкер тарабынан толтурулган, талапкер жөнүндө маалыматтарды (биографиялык жана башка маалыматтарды) камтыган атайын форманы, паспортунун көчүрмөсүн, жогорку

кесиптик билими жөнүндө документтин нотариалдык түрдө күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсүн, иштеген же окуган жеринен маалым катты, башка мамлекеттин жарандыгы жок экендиги жөнүндө декларацияны, соттолгондугу бар же жок экендиги жөнүндө маалыматтарды, чет мамлекеттин жарандыгынын (ошондой эле мурдагы жарандыктарынын, башка жарандыктарынын) бар же болбосо жок экендиги боюнча жеке маалыматтарды иштетүүгө жазуу жүзүндөгү макулдугун;

2) шайлоо төгүмүн төккөндүгүн күбөлөндүрүүчү документти.

Майыптыгы бар талапкерлер Борбордук шайлоо комиссиясынын депозиттик эсебине өзүнүн шайлоо фондунан каражат төгөт:

Жогорку Кеңештин депутаттыгына майыптыгы бар адамдардан турган талапкерлер үчүн шайлоо төгүмү майыптыктын тобун эске алуу менен белгиленет:

- III топтогу майыптарга - мыйзамдарда белгиленген эсептик көрсөткүчтүн жети жүз эсе өлчөмүндө;

- I жана II топтордогу майыптарга - мыйзамдарда белгиленген эсептик көрсөткүчтүн беш жүз эсе өлчөмүндө.

6. Борбордук шайлоо комиссиясы документтер кабыл алынган күндөн тартып **7 календардык** күндүн ичинде көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча талапкерди, саясий партиялардан талапкерлерди көрсөтүү тартибинин ушул конституциялык Мыйзамдын талаптарына ылайык келишин текшерет жана талапкерлерди каттайт же болбосо каттоодон баш тартуу жөнүндө жүйөлөштүрүлгөн чечим чыгарат. Аталган текшерүү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында бекитилген электрондук ведомстволор аралык өз ара аракеттенүү тутумун колдонуу менен да жүргүзүлөт. Мында эгерде шайлоо комиссиясы талапкердин документтеринде бул талапкерди каттоодон баш тартуу үчүн негиз болгон шайкеш эместикти тапса, документтерди алгандан кийин 48 сааттын ичинде шайлоо комиссиясы бул жөнүндө талапкерге, саясий партияга кабарлоого милдеттүү. Талапкер, саясий партия кабарлоону алган учурдан тартып 48 сааттын ичинде зарыл болгон өзгөртүүлөрдү киргизүүгө жана оңдолгон документтерди тиешелүү шайлоо комиссиясына берүүгө укуктуу.

7. Ушул конституциялык Мыйзамдын 37-беренесинин 4-1-бөлүгүндө каралган факты болгондо талапкерди каттоого жол берилбейт.

8. Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерлерди каттоо добуш берүү күнүнө чейин **20 календардык** күн калганда (**2026-жылдын 9-февралына чейин (кошуп алганда)**) аяктайт.

9. Талапкерди каттоодон баш тартуу жөнүндө чечим кабыл алынган учурда Борбордук шайлоо комиссиясы ал кабыл алынган учурдан тартып бир сутканын ичинде саясий партиянын өкүлүнө, талапкерге баш тартуунун негиздерин баяндоо менен шайлоо комиссиясынын чечиминин көчүрмөсүн берүүгө милдеттүү.

Каттоодон баш тартуунун негиздери төмөнкүлөр болушу мүмкүн:

1) талапкерди каттоо үчүн ушул конституциялык Мыйзамга ылайык зарыл болгон документтерди бербөө;

2) ушул конституциялык Мыйзамда каралган талапкерди көрсөтүү тартибин сактабоо;

3) талапкерде пассивдүү шайлоо укугунун жоктугу;

4) башка саясий партиядан талапкерди каттоо фактысынын болушу же болбосо талапкерди бирден ашык шайлоо округунда каттоо фактысынын болушу;

5) талапкердин, саясий партиянын өзүнүн шайлоо фондун түзбөөсү;

6) талапкердин башка мамлекеттин жарандыгына таандыктыгы;

7) эгерде адам уюшкан кылмыштуу топко, кылмыштуу коомдоштукка (кылмыштуу уюмга), куралдуу топко (бандага) тиешеси бар адам катары алдын алуучу, ыкчам-алдын алуучу каттоодо турса же болгон болсо.

Шайлоо округу боюнча талапкерди каттоодон баш тартуу тууралуу чечим аны алган учурдан тартып **3 календардык күндүн** ичинде сотко даттанылышы мүмкүн.

Шайлоо округу боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкер каалаган убакта, бирок добуш берүү күнүнө чейин **7 календардык күндөн** кечиктирбестен, Борбордук шайлоо комиссиясына жеке өзү жазуу жүзүндө арыз берүү же болбосо ыйгарым укуктуу адамы аркылуу

нотариалдык түрдө күбөлөндүрүлгөн арызды берүү менен шайлоого андан ары катышуудан баш тартууга укуктуу. Көрсөтүлгөн арыздын негизинде талапкерди каттаган Борбордук шайлоо комиссиясы шайлоо округу боюнча талапкерди каттоону жокко чыгаруу жөнүндө чечим кабыл алууга милдеттүү.

Саясий партия каалаган убакта, бирок добуш берүү күнүнө чейин **7 календардык күндөн** кечиктирбестен, Борбордук шайлоо комиссиясына жазуу жүзүндө тиешелүү арыз берүү менен көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча көрсөтүлгөн талапкерди, талапкерлерди чакыртып алууга жана шайлоого катышуудан баш тартууга укуктуу. Көрсөтүлгөн арыздын негизинде Борбордук шайлоо комиссиясы талапкерлерди каттоо тууралуу чечимди жокко чыгарууга милдеттүү.

Борбордук шайлоо комиссиясы талапкерлер катталгандан кийин **3 календардык күндөн** кечиктирбестен, көрсөтүлүүчү субъекттин аталыштарын, ошондой эле талапкердин фамилиясын, атын, атасынын атын, туулган жылын, ээлеген кызмат ордун (ишинин түрүн) көрсөтүү менен көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерлерди каттоо жөнүндө билдирүүнү басма сөздө жарыялайт.

Борбордук шайлоо комиссиясы талапкерлерди каттоодон кийин **2 календардык күндүн** ичинде катталган датасын көрсөтүү менен аларга Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкердин ырастамаларын берет.

Талапкерлердин статусу

*(“КР Президентин жана КР Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө”
КР конституциялык Мыйзамынын 21-беренеси)*

1. Ушул конституциялык Мыйзамда белгиленген учурларды кошпогондо, бардык талапкерлер бирдей укукка ээ жана бирдей милдеттерди аткарат.

1¹ Эгерде талапкердин үчүнчү жактар жасаган бузууларга түздөн-түз тиешеси бар экендиги далилденбесе, талапкер үчүнчү жактардын аракеттери үчүн жоопкерчиликке тартылбайт, анын ичинде аны каттоо жокко чыгарылбайт.

2. Талапкер көрсөтүлгөн учурдан тартып кызмат ордундагы же кызматтык ыйгарым укуктарын аткарууну токтотот, эгерде ал төмөнкүлөрдөн болуп саналса:

1) Жогорку Кеңештин депутатын же Президентти кошпогондо, мамлекеттик саясий кызматчы;

2) жергиликтүү кеңештин депутатын кошпогондо, муниципалдык саясий кызматчы;

3) мамлекеттик, муниципалдык ишкананын, мекеменин, мамлекеттин (муниципалдык) катышуу үлүшү 30 пайыздан ашык ишкананын жана алардын бөлүмдөрүнүн жетекчиси.

2¹ **Талапкер көрсөтүлгөн учурдан тартып жана шайлоонун натыйжалары аныкталганга чейин кызмат ордундагы же кызматтык ыйгарым укуктарын аткарууну токтотуп турат, эгерде ал төмөнкүлөрдөн болуп саналса:**

1) мамлекеттик кызматтын түрүнө (жарандык, аскердик, укук коргоочулук, дипломаттык) карабастан мамлекеттик кызматчы;

2) муниципалдык кызматчы;

3) жалпыга маалымдоо каражатынын кызматкери.

Талапкер иштеген, кызмат өтөгөн мамлекеттик органдардын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын, ишканалардын, мекемелердин, уюмдардын жетекчилери, аскер бөлүктөрүнүн командирлери жана органдардын тиешелүү кызмат адамдары талапкер арыз, рапорт менен кайрылган учурдан тартып **3 календардык күндүн** ичинде, менчигинин түрүнө карабастан эмгек акысынын орточо өлчөмүн мекеменин, ишкананын, уюмдун эсебинен сактоо менен анын кызматтык ыйгарым укуктарын аткаруусун токтотуп турууга милдеттүү.

Талапкердин, саясий партиялардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү талапкер көрсөтүлгөн күндөн тартып **3 календардык күндөн** кечиктирбестен тиешелүү буйруктардын (тескемелердин) күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсүн Борбордук шайлоо комиссиясына берет.

Катталган талапкер Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан шайлоонун натыйжалары жалпыга маалымдоо каражаттарында расмий жарыяланган учурдан тартып, ал эми мөөнөтүнөн

мурда чыгып калганда - чыккан учурдан тартып, талапкердин статусу менен байланышкан укуктарынан ажырайт жана милдеттеринен бошотулат.

Талапкер, саясий партиялар ыйгарым укуктуу өкүлүн дайындоого укуктуу. Талапкер, саясий партия тарабынан көрсөтүлгөн талапкер ушул конституциялык Мыйзамда каралган тартипте, шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрдү, ыйгарым укуктуу өкүлдөрдү, ишенимдүү адамдарды дайындай алат.

Талапкер, саясий партиялар ушул конституциялык Мыйзамда каралган учурларда, өз өкүлдөрүнүн ушул конституциялык Мыйзамдын талаптарын бузган аракеттери үчүн жоопкерчилик тартышат.

Катталган талапкер шайлоо өткөрүү убагында администрациянын (иш берүүчүнүн) демилгеси боюнча иштен (кызмат ордунан) бошотулбайт же анын макулдугусуз башка ишке (кызматка) которулбайт, аскер кызматына чакыртылбайт.

Катталган талапкердин шайлоого катышкан убагы ал талапкер болуп катталганга чейин иштеген адистиги боюнча жалпы эмгек стажына эсепке киргизилет.

Кылмыш жасаган жеринде кармалган учурларды кошпогондо, катталган талапкер шайлоо комиссиясы тарабынан шайлоонун натыйжалары жалпыга маалымдоо каражаттарында расмий жарыяланган күнгө чейин, Борбордук шайлоо комиссиясынын макулдугусуз сот тартибинде салынуучу жазык жоопкерчилигине тартылышы, кармалышы, камакка алынышы же жаза чараларына тартылышы мүмкүн эмес.

№ 13 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкерлердин, саясий партиялардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү, ишенимдүү адамдары жана шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрү жана байкоочулары

(“КР Президентин жана КР Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө”

КР конституциялык Мыйзамынын 9, 17, 18, 19, 20-беренелери)

1. **Талапкерлер, саясий партиялар** тиешелүү талапкерлердин, саясий партиялардын атынан иш алып баруучу экиден ашпаган ыйгарым укуктуу өкүлдү: шайлоого катышуу менен байланышкан маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлдү жана финансылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлдү дайындоого укуктуу.

Талапкердин, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү жөнүндө маалыматтар талапкер, талапкердин, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү тарабынан электрондук машина окуй турган түрдө да Борбордук шайлоо комиссиясынын маалыматтык тутумуна киргизилүүгө тийиш.

2. Жогорку Кеңештин, жергиликтүү кеңештин депутаттары, Жогорку Кеңештин, жергиликтүү кеңештин депутаттыгына талапкерлер, саясий, атайын мамлекеттик кызматты жана саясий муниципалдык кызматты ээлеген адамдар, мамлекеттик жарандык жана муниципалдык кызматчылар шайлоо комиссияларынын мүчөлөрү, судьялар, укук коргоо жана фискалдык органдардын кызматкерлери, чет өлкөлүк жарандар жана, башка талапкерлердин жана саясий партиялардын өкүлдөрү **ыйгарым укуктуу өкүл** боло албайт.

3. Талапкердин, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн тизмеси, ар бир ыйгарым укуктуу өкүлдүн фамилиясын, атын, атасынын атын, туулган күнүн, паспортунун сериясын жана номурун, анын берилген күнүн, жашаган жеринин дарегин, негизги жумушунун же кызматынын ордун, ээлеген кызматын (негизги жумушу же кызматы болбогон учурда - ишинин түрүн), телефон номурун көрсөтүү менен Борбордук шайлоо комиссиясына берилет. Каржы маселелери боюнча ыйгарым укуктуу өкүлгө карата кошумча, ошондой эле каржы документтерине кол коюу укугу көрсөтүлөт. Борбордук шайлоо комиссиясына берилген тизмеге, ошондой эле саналган ар бир адамдын ыйгарым укуктуу өкүлдүн ишин жүзөгө ашырууга жазуу жүзүндөгү макулдугу тиркелет. Мында талапкер, саясий партия ыйгарым укуктуу өкүлдүн ушул берененин талаптарына ылайык келерин ырастайт жана берген маалыматтары үчүн мыйзамдарга ылайык жоопкерчилик тартат.

4. Борбордук шайлоо комиссиясы зарыл документтер келип түшкөн күндөн тартып **2 календардык күндүн** ичинде ыйгарым укуктуу өкүлдөргө ырастама берет же ушул конституциялык Мыйзамга ылайык каттоодон баш тартуу жөнүндө жүйөлүү чечим кабыл алат.

5. Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан каттоо күбөлүктөрү берилгенден жана катталгандан кийин, талапкердин, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү дайындалган болуп эсептелет, ыйгарым укуктуу өкүлдүн укуктарына жана милдеттерине ээ болот.

Ыйгарым укуктуу өкүл

- шайлоо алдында үгүт жүргүзөт, үгүт материалдарын таратат;
- шайлоо өнөктүгүн өткөрүү менен түздөн-түз байланышкан аткарылган жумуштар, кызмат көрсөтүүлөр үчүн документтерге (келишимдерге/макулдашууларга) кол коёт;
- талапкерлерге, саясий партияларга обо убактысын берүүнүн тартибин аныктоодо, шайлоо комиссиялары жүргүзүүчү чүчү кулактарга катышууга укуктуу;
- ыйгарым укуктуу өкүлдү дайындаган талапкерге, саясий партияга тиешеси бар маселелер боюнча, шайлоо комиссияларынын жыйналыштарына катышууга укуктуу;
- талапкердин, саясий партиянын тапшыруусу боюнча ушул конституциялык Мыйзамда белгиленген башка ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырат.

Талапкердин шайлоо комиссияларындагы өкүлү

1. Талапкерлер каттоодон өткөндөн кийин, анын инсандыгын ырастоочу документтерди, анын негизги жумуш орду жөнүндө маалыматтарды (ишинин түрүн), туруктуу жашаган жеринин толук дарегин жана байланыш маалыматтарын көрсөтүү менен, тиешелүү шайлоо комиссиясына өзүнүн өкүлүн (мындан ары - шайлоо комиссияларындагы өкүл) дайындоого укуктуу.

Документтер тиешелүү шайлоо комиссиясы тарабынан добуш берүү күнүнө чейин **3 календардык күндөн** кечиктирбестен, жергиликтүү убакыт боюнча саат **18.00гө** чейин кабыл алынат.

2. Шайлоо комиссияларындагы өкүлдүн ыйгарым укуктары, аны тиешелүү шайлоо комиссиясы каттаган учурдан тартып башталат.

3. Кыргыз Республикасынын **21 жашка чыккан**, жигердүү шайлоо укугуна ээ болгон жана Кыргыз Республикасынын аймагында туруктуу жашаган жараны шайлоо комиссияларында өкүл болууга укуктуу.

4. Жогорку Кеңештин, жергиликтүү кеңештин депутаттары, Жогорку Кеңештин, жергиликтүү кеңештин депутаттыгына талапкерлер, саясий, атайын мамлекеттик кызматты жана саясий муниципалдык кызматты ээлеген адамдар, мамлекеттик жарандык жана муниципалдык кызматчылар шайлоо комиссияларынын мүчөлөрү, судьялар, аскер кызматчылары жана укук коргоо жана фискалдык органдардын кызматкерлери, чет өлкөлүк жарандар жана жарандыгы жок адамдар, ошондой эле мыйзамда белгиленген тартипте соттолгондугу алып салынбаган же жоюлбаган адамдар шайлоо комиссияларында өкүл болууга укуксуз.

5. Шайлоо комиссиясындагы өкүл бир эле мезгилде башка шайлоо комиссиясында өкүл боло албайт.

6. Шайлоо комиссияларындагы өкүлгө белгиленген үлгүдөгү ырастама берилет.

Шайлоо комиссияларындагы өкүл төмөнкүлөргө укуктуу:

1) шайлоо комиссиясынын жыйналышында каралуучу документтер жана материалдар менен таанышууга;

2) анын компетенциясына кирген маселелер боюнча шайлоо комиссиясынын жыйналыштарынын күн тартибине сунуштарды киргизүүгө жана алар боюнча добуш берүү өткөрүүнү талап кылууга;

3) шайлоо комиссиясынын бардык жыйналыштарына катышууга жана жарыш сөзгө чыгууга;

4) шайлоо комиссиясынын жыйналышынын башка катышуучуларына күн тартибине ылайык суроолорду берүүгө жана аларга маңызы боюнча жооп алууга;

5) шайлоо комиссияларынын түздөн-түз шайлоого байланыштуу материалдары жана документтери менен таанышууга жана бул документтердин жана материалдардын

(мыйзамда белгиленген тартипте ошондойлорго киргизилген купуя маалыматты камтыган документтерди жана материалдарды кошпогондо) көчүрмөлөрүн алууга;

6) шайлоо комиссияларынын аракеттерине (аракетсиздиктерине) ушул конституциялык Мыйзамда көрсөтүлгөн тартипте даттанууга;

7) көрсөтүлгөн документке ылайык шайлоочунун инсандыгын жана бюллетендин алынышынын тууралыгын текшерүүгө.

Шайлоо комиссияларындагы өкүл төмөнкүлөргө укуксуз:

- 1) шайлоо комиссиялары жүргүзүүчү текшерүүлөргө катышууга;
- 2) шайлоо комиссиясынын атынан түшүндүрмө жана көрсөтмө берүүгө, билдирүү жасоого;
- 3) добуш берүүнүн жыйынтыктары жана шайлоонун натыйжалары жөнүндө протоколдорду түзүүгө;
- 4) шайлоо комиссиясынын ыйгарым укуктарына кирген чечимдерди кабыл алууда добуш берүүгө катышууга;
- 5) шайлоо комиссиясынын чечимдерине жана протоколдоруна кол коюуга.

Шайлоо комиссияларындагы өкүлдүн ыйгарым укуктары, аларды дайындаган субъекттердин чечими боюнча кандай гана убакта болбосун токтотулушу жана башка адамга берилиши мүмкүн.

Шайлоо комиссияларындагы өкүлдүн ыйгарым укуктары аны дайындаган субъекттердин каттоосу жокко чыгарылган учурда токтотулат.

Шайлоо комиссияларындагы өкүлдүн ыйгарым укуктары шайлоонун натыйжалары расмий жарыялангандан кийин токтотулат.

Катталган талапкер, саясий партия добуш берүүнүн жыйынтыктарына, шайлоонун натыйжаларына даттанган учурда, шайлоо комиссияларындагы өкүлдүн ыйгарым укуктары даттануунун маңызы боюнча акыркы чечим чыгаргандан кийин токтотулат.

Финансылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлү:

1) талапкердин, саясий партиянын шайлоо өнөктүгүн каржылоо үчүн шайлоо фондун түзүү менен байланышкан маселелерди, акча каражаттарынын келип түшүүсүн жана чыгымдалышын эсепке алуу жана анын мыйзамдуулугун контролдоо боюнча маселелерди, шайлоо фонддорунун каражаттары боюнча финансылык отчеттуулукту даярдоо жана тапшыруу боюнча маселелерди чечет;

2) финансылык эсептешүү документтерине жана финансылык отчетторго кол коюуга укуктуу;

3) талапкерге, саясий партияга тиешелүү финансылык маселелер боюнча шайлоо комиссияларынын жыйналыштарына катышууга укуктуу;

4) финансылык маселелер бөлүгүндө ушул конституциялык Мыйзамда белгиленген башка ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырат.

Талапкер, саясий партия бул тууралуу Борбордук шайлоо комиссиясына жазуу жүзүндө билдирүү менен, ыйгарым укуктуу өкүлдүн ыйгарым укуктарын каалаган убакта токтотууга укуктуу.

Талапкердин, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн ыйгарым укуктарынын мөөнөтү саясий партиянын талапкерлеринин тизмесинин курамында көрсөтүлгөн бардык талапкерлердин Президенттин кызматына, Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкердик статусун жоготкон учурдан тартып, бирок шайлоонун натыйжалары расмий жарыяланган күндөн кечиктирбестен аяктайт. Каржы маселелери боюнча ыйгарым укуктуу өкүлдөрдүн ыйгарым укуктарынын мөөнөтү шайлоонун натыйжалары аныкталган күндөн тартып **20 календардык күндөн** кийин аяктайт.

Ишенимдүү адамдар

Ишенимдүү адамдарды каттоо талапкердин жазуу жүзүндөгү арызынын жана жарандын өзүнүн ишенимдүү адам болууга макулдугу жөнүндө арызынын негизинде бардык талапкерлерди каттоо мөөнөтү аяктагандан кийин, бирок добуш берүү күнүнө чейин **2 календардык күндөн** кечиктирбестен, жергиликтүү убакыт боюнча **саат 18.00гө чейин** Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан жүзөгө ашырылат. Борбордук шайлоо комиссиясы ишенимдүү адамга белгиленген үлгүдөгү ыраस्ताма берет.

Жогорку Кеңештин, жергиликтүү кеңештин депутаттары, Жогорку Кеңештин, жергиликтүү кеңештин депутаттыгына талапкерлер, саясий, атайын мамлекеттик кызматты жана саясий муниципалдык кызматты ээлеген адамдар, мамлекеттик жарандык жана муниципалдык кызматчылар шайлоо комиссияларынын мүчөлөрү, судьялар, укук коргоо жана фискалдык органдардын кызматкерлери, чет өлкөлүк жарандар жана жарандыгы жок адамдар, башка талапкерлердин, саясий партиялардын өкүлдөрү ишенимдүү адам боло албайт.

Ишенимдүү адамдар төмөнкүлөргө укуктуу:

- талапкердин шайланышына өбөлгө болуучу үгүт жана башка иштерди жүзөгө ашырууга, алардын шайлоо алдындагы программаларын сунуштоого;
- шайлоо алдындагы чогулуштарда, шайлоочулар менен жолугушууларда чыгып сүйлөөгө, шайлоо алдындагы дебаттарга жана дискуссияларга катышууга;
- шайлоо комиссияларынын жыйналыштарына катышууга;
- добуш берүү өткөрүүдө, шайлоочулардын добуштарын эсептөөдө жана добуш берүү жыйынтыктарын чыгарууда шайлоо участокторунда болууга;
- шайлоо комиссияларынын документтери, ошондой эле добуш берүүнүн жыйынтыктары тууралуу, шайлоонун натыйжалары жөнүндө протоколдор менен таанышууга;
- шайлоо комиссияларынын чечимдерине жана аракеттерине (аракетсиздигине) даттанууга, даттанууларды жана арыздарды кароого катышууга.

Ишенимдүү адамдар төмөнкүлөргө укуксуз:

- 1) шайлоо комиссияларынын жумушуна кийлигишүүгө;
- 2) шайлоочунун өтүнүчү боюнча шайлоо бюллетендерин алганына ал үчүн кол коюуга, ошондой эле ал үчүн шайлоо бюллетендерин толтурууга;
- 3) эгерде алар ошол жалпыга маалымдоо каражаттарынын редакцияларынын журналисттери, чыгармачыл кызматкерлери же кызмат адамдары болуп саналган учурда, маалыматтык теле жана радиoproграммаларды (берүүлөрдү) жүргүзүүгө, жалпыга маалымдоо каражаттары аркылуу шайлоону чагылдырууга катышууга.

Талапкерлер, саясий партиялар өзүлөрүнүн ишенимдүү өкүлдөрүн каалаган убакта кайтарып алууга укуктуу, бул тууралуу Борбордук шайлоо комиссиясына кабарлашат, ал аларга берилген күбөлүктөрдү жокко чыгарат. Ишенимдүү адам өзүнө берилген күбөлүктү Борбордук шайлоо комиссиясына кайтарып берип жана бул тууралуу аны дайындаган талапкерди, саясий партияны кабарлап, өз демилгеси менен өз ыйгарым укуктарын каалаган убакта тапшырууга укуктуу.

Ишенимдүү адамдардын ыйгарым укуктары аларды дайындаган саясий партия тарабынан көрсөтүлгөн талапкерлердин статусун жоготуу менен бирге токтойт.

Байкоочу

Талапкер мыйзамдарда белгиленген тартипте, шайлоого даярдык көрүүгө, добуш берүүнү жүргүзүүгө, добуштарды саноого, добуш берүүнүн жыйынтыктарын белгилөөгө жана шайлоонун натыйжаларын аныктоого байкоо жүргүзүүнү жүзөгө ашыруучу байкоочу дайындоого укуктуу.

Талапкерлер ар бир участкалык шайлоо комиссиясына экиден ашык эмес байкоочу дайындай алат, алар добуш берүүнү өткөрүүгө жана добуш берүү үчүн жайдагы башка шайлоо аракеттерине кезектешип байкоо жүргүзүүнү жүзөгө ашыруу укугуна ээ болушат. Шайлоо комиссиясынын жайында, добуш берүү үчүн жайда катталган бир талапкердин кызыкчылыктарын билдирүүчү эки же андан көп байкоочунун бир убакта байкоочунун ыйгарым укуктарын жүзөгө ашырууларына жол берилбейт.

Байкоочу ушул конституциялык Мыйзамда каралган байкоочунун укуктарына жана милдеттерине аны дайындаган талапкерден тиешелүү шайлоо комиссиясына жолдомо келип түшкөндөн кийин ээ болот. Жолдомодо байкоочунун фамилиясы, аты жана атасынын аты, жашаган жери, ал жиберилген шайлоо участкаларынын нумурлары, шайлоо комиссияларынын аталыштары көрсөтүлөт, ошондой эле анда ушул берененин 3-бөлүгүндө каралган чектөөлөрдүн жок экени тууралуу жазуу жазылат. Жолдомо паспортту же аны алмаштыруучу документти көрсөткөндө жарактуу, талапкердин койгон колу болгондо жарактуу болуп эсептелет. Байкоочуну жиберүү жөнүндө алдын ала кабарлоо талап кылынбайт.

Жигердүү шайлоо укугуна ээ болгон Кыргыз Республикасынын жарандары байкоочу болууга укуктуу.

Төмөнкүлөр байкоочу болууга укуксуз:

- Жогорку Кеңештин, жергиликтүү кеңештин депутаты;
- Жогорку Кеңештин, жергиликтүү кеңештин депутаттыгына талапкер;
- саясий, атайын мамлекеттик кызматты жана саясий муниципалдык кызматты ээлеген адамдар;
- мамлекеттик жарандык жана муниципалдык кызматчылар;
- шайлоо комиссиясынын мүчөсү;
- талапкердин шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрү;
- судьялар, прокурорлор, башка укук коргоо жана фискалдык органдардын кызматчылары;
- аскер кызматчылары.

Байкоочу төмөнкүлөргө укуктуу:

- 1) кандай гана болбосун деңгээлдеги шайлоо комиссиясынын курамын түзүүгө байкоо жүргүзүүнү жүзөгө ашырууга;
- 2) шайлоочулардын тизмесин түзүүнүн жүрүшүнө байкоо жүргүзүүнү жүзөгө ашырууга;
- 3) шайлоочуларды эсепке алуунун жүрүшүнө байкоо жүргүзүүнү жүзөгө ашырууга;
- 4) шайлоону маалыматтык камсыз кылууга байкоо жүргүзүүнү жүзөгө ашырууга;
- 5) шайлоо комиссиясында турган шайлоочулардын тизмеси менен, добуш берүү үчүн жайдан тышкары жерде добуш берүү жөнүндө арыздардын (кайрылуулардын) реестри менен таанышууга;
- 6) добуш берүү күнү сутканын каалаган убагында добуш берүүчү жайда болууга;
- 7) шайлоочулардын добуш берүүчү жайдан тышкары жерде добуш берүүлөрүнө катышууга;
- 8) көпчүлүк алдында, анын ичинде жалпыга маалымдоо каражаттары аркылуу шайлоону даярдоо жана өткөрүү жөнүндө өз пикирин баяндоого, билдирүү жасоого;
- 9) ары-бери эркин жүрүүгө жана кайсы гана болбосун шайлоо участкаларында жана шайлоо комиссияларында болууга;
- 10) добуш берүүнүн жашыруундуулугун бузбастан, ушул конституциялык Мыйзамда белгиленген уюштуруу жана добуш берүү тартибине, анын ичинде шайлоо бюллетендеринин берилишине, шайлоочулардын тизмесине киргизилген шайлоочулардын санын эсептөөгө; шайлоо бюллетендеринин мазмунун көрүүнү камсыз кылган аралыкта жана шарттарда шайлоочулардын добуштарын эсептөөгө байкоо жүргүзүүгө; шайлоочулардын добуштарын саноодо толтурулган же толтурулбаган кандай болбосун шайлоо бюллетени менен таанышууга; шайлоо комиссиясынын добуш берүүнүн жыйынтыктары жөнүндө протоколдорду жана башка документтерди түзүүлөрүнө байкоо жүргүзүүгө;

11) өзү жиберилген участкалык шайлоо комиссиясынын төрагасына, ал эми ал жокто - аны алмаштырган адамга добуш берүүнү уюштуруу маселелери боюнча сунуштар жана сын пикирлер менен кайрылууга;

12) ал өзү жиберилген шайлоо комиссиясынын протоколу менен таанышууга;

13) шайлоо комиссиясынан протоколдордун жана ага тиркелген документтердин көчүрмөлөрүн алууга;

14) өзү жиберилген шайлоо комиссиясынын чечимдерине жана (же) аракеттерине (аракетсиздиктерине) ушул конституциялык Мыйзамда белгиленген тартипте даттанууга;

15) тиешелүү шайлоо комиссияларында шайлоочулардын добуштарын кайра саноого катышууга;

16) өзүнүн статусу, фамилиясы, аты-жөнү, талапкердин аты жана фамилиясы же аны шайлоо комиссиясына жиберген уюмдун аталышы белгиленген, шайлоо алдындагы үгүт белгилерин камтыбаган төш белги тагынып жүрүүгө;

17) шайлоочулардын добуш берүүсүнүн жашыруундуулугун бузбастан, добуш берүүнүн жүрүшүнө, добуш берүүнүн жыйынтыктарын чыгарууга тоскоол болбостон, жеке өзү фото-, көрмө тартууга, укма жазууну жүргүзүүгө.

Байкоочу төмөнкүлөргө укуксуз:

1) шайлоочунун өтүнүчү боюнча, шайлоочу үчүн шайлоо бюллетендерин алганына кол коюуга;

2) шайлоочунун өтүнүчү боюнча, ал үчүн шайлоо бюллетенин толтурууга;

3) добуш берүүнүн жашыруундуулугун бузуучу аракеттерди жасоого;

4) шайлоо комиссиясынын мүчөлөрү жүргүзүп жаткан шайлоо бюллетендерин саноого түздөн-түз катышууга;

5) шайлоо комиссиясынын ишине тоскоолдук кылуучу аракеттерди жасоого;

6) шайлоочулардын арасында үгүт жүргүзүүгө;

7) тиешелүү шайлоо комиссиясы тарабынан чечимдерди кабыл алууга катышууга.

8) Байкоочулардын иши шайлоо мыйзамдарында жөнгө салынат.

Шайлоо округу боюнча талапкерлерди жана шайлоо округу боюнча талапкерди көрсөткөн саясий партиянын шайлоо фонду

(“КР Президентин жана КР Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө”

КР конституциялык Мыйзамынын 41, 62, 62-1-беренелери)

Жарандар талапкерликке көрсөтүлгөн учурдан тартып жана каттоо үчүн документтерди бергенге чейин шайлоо алдындагы өнөктүктү каржылоо үчүн өздөрүнүн шайлоо фонддорун түзөт.

Талапкерди көрсөткөн саясий партия шайлоо комиссиясы тарабынан саясий партиянын каржы маселелери боюнча ыйгарым укуктуу өкүлү катталгандан кийин өзүнүн шайлоо өнөктүгүн каржылоо үчүн **3 календардык күндүн** ичинде шайлоо фондун түзөт.

Талапкерлер, талапкерлерди көрсөткөн саясий партиялар катталгандан кийин, шайлоо алдындагы үгүт иштерин каржылоо үчүн ачылган өздөрүнүн шайлоо фонддорунун эсептерин жүргүзүүнү улантат.

Көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерлерди көрсөткөн саясий партиялардын шайлоо фонддору төмөнкү акча каражаттарынын, ошондой эле Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан эсепке алынуучу үгүт-маалыматтык мүнөздөгү материалдардын эсебинен түзүлүшү мүмкүн:

1) эсептик көрсөткүчтөн **15000 эседен ашпаган (1 500 000 сом)** талапкердин өз каражаттарынан;

2) эсептик көрсөткүчтөн **1000000 эседен ашпаган (100 000 000 сом)** саясий партиянын өз каражаттарынан;

3) өлчөмү эсептик көрсөткүчтөн **2000 эседен ашпаган (200 000 сом)** жеке жактардын кайрымдуулук каражаттарынан;

4) өлчөмү эсептик көрсөткүчтөн **30000 эседен ашпаган (3 000 000 сом)** юридикалык жактардын кайрымдуулук каражаттарынан.

Талапкерлерди көрсөткөн саясий партиянын шайлоо фондуна түшкөн жана чыгымдалган акча каражаттарынын чектелген суммасы ар бир талапкерге **эсептик көрсөткүчтөн 200000 эседен ашпайт (20 000 000 сом)**.

Шайлоо фондун түзүү тартибин бузуу жана шайлоо фондунун чыгымдарынын чектелген суммасынан ашып кетүү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган жоопкерчиликке алып келет.

Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкердин шайлоо фонду Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан эсепке алынуучу төмөнкү акча каражаттарынын эсебинен түзүлүшү мүмкүн:

1. эсептик көрсөткүчтөн **100000 эседен ашпаган (10 000 000 сом)** талапкердин өз каражаттарынан;
2. Саясий партиядан көрсөтүлгөн талапкерге бөлүнгөн каражаттын өлчөмү эсептик көрсөткүчтөн 10 000 эседен ашпаган **(1 000 000 сом)**;
3. өлчөмү эсептик көрсөткүчтөн **5000 эседен ашпаган (500 000 сом)** жеке жактардын ыктыярдуу кайрымдуулук каражаттарынан;
4. өлчөмү эсептик көрсөткүчтөн **5000 эседен ашпаган (500 000 сом)** юридикалык жактардын кайрымдуулук каражаттарынан.

Талапкерлердин шайлоо фондуна түшкөн жана чыгымдалган акча каражаттарынын чектелген суммасы эсептик көрсөткүчтөн **200000 эседен ашпайт (20 000 000 сом)**.

Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкердин шайлоо фондун түзүү тартибин бузуу жана шайлоо фондунун чыгымдарынын чектелген суммасынан ашып кетүү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган жоопкерчиликке алып келет.

Шайлоо фондоруна төмөнкүлөрдүн ыктыярдуу кайрымдуулук берүүлөрүнө жол берилбейт:

- чет мамлекеттердин, чет өлкөлүк мамлекеттик органдардын, мекемелердин жана ишканалардын, башка чет өлкөлүк юридикалык жактардын, алардын бөлүмдөрүнүн жана өкүлчүлүктөрүнүн, катышуучусу чет өлкөлүк жарандар жана юридикалык жактар болуп саналган чет өлкөлүк жарандардын, эл аралык уюмдардын Кыргыз Республикасында катталган юридикалык жактарынын;

- жарандыгы жок адамдардын;

- мамлекеттик бийлик органдарынын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын;

- мамлекеттик жана муниципалдык мекемелердин жана ишканалардын;

- уставдык капиталында мамлекеттик же муниципалдык үлүш бар, ошондой эле салыктар, жыйымдар жана башка милдеттүү төлөмдөр боюнча жеңилдиктерден пайдаланган юридикалык жактардын;

- аскер бөлүктөрүнүн, аскердик мекемелердин жана уюмдардын;

- укук коргоо органдарынын, соттордун;

- кайрымдуулук менен алектенген уюмдардын;

- диний уюмдардын;

- **атын атабай кайрымдуулук кылуучулардын** (атын атабай кайрымдуулук кылуучу болуп төмөнкү маалыматтардын бирин: фамилиясын, атын, атасынын атын, жашаган жеринин дарегин, паспорттук маалыматтарын көрсөтпөгөн, ошондой эле өзү жөнүндө анык эмес маалыматтарды көрсөткөн жаран түшүнүлөт).

Шайлоо фондун түзүүчү бардык акча каражаттары банктык мекемедеги атайын эсепке которулат. Ушул эсеп Борбордук шайлоо комиссиясынын уруксаты менен талапкер, саясий партия тарабынан ачылат. Шайлоо фондоруна келип түшүүчү акча каражаттары улуттук валютада гана кабыл алынышы керек. Көрсөтүлгөн эсептер боюнча кирешелер эсептелбейт жана төлөнбөйт.

Талапкер, саясий партия өзүнүн шайлоо фондунун бир гана атайын эсебин ачууга укуктуу.

Банктык же мобилдик тиркемелердин тизмеги көрсөтүлгөн эсептерди ачуунун, жүргүзүүнүн, шайлоо фонддорунун каражаттары боюнча эсепке алуунун жана отчеттуулуктун тартиби банктык же башка мекемелер менен макулдашуу боюнча Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан белгиленет.

Шайлоо фонддорунун каражаттары шайлоо алдындагы үгүткө, талапкерди колдоо үчүн кол чогултууга багытталган шайлоо өнөктүгүн жүргүзүү менен түзмө-түз байланышкан жумуштарды аткаруу, кызматтарды көрсөтүү, товарларды жана материалдарды сатып алуу боюнча уюштуруу-техникалык чараларды финансылык камсыз кылууга гана пайдаланылышы мүмкүн, анын ичинде:

- шайлоо төгүмүн ушул конституциялык Мыйзамда белгиленген өлчөмдө төгүү;
- маалыматтык жана консультациялык мүнөздөгү кызмат көрсөтүүлөргө, тартылган кызматкерлердин кызмат көрсөтүүлөрүнө акы төлөө;
- жарнама-басма кызмат көрсөтүүлөрүнө акы төлөө (үгүт материалдарын чыгаруу жана жайылтуу, жалпыга маалымдоо каражаттарында жана социалдык тармактарда кулактандырууларды жана сүйлөнгөн сөздөрдү жарыялоо);
- жайларды, жабдууларды ижарага алуу;
- транспорттук жана иш сапары боюнча чыгымдарды жабуу;
- байланыш кызматтарын көрсөтүү;
- кеңсе товарларын, жабдууларды ж.б. сатып алуу.

Шайлоо округу боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде талапкерди көрсөтүү Кыргыз Республикасынын жаранынын Борбордук шайлоо комиссиясына тиешелүү шайлоо округу боюнча талапкерлигин коюу ниети жөнүндө арыз берүүсү аркылуу жүргүзүлөт. Мында талапкер өзүнүн шайлоо фондунун каражаттарынан Борбордук шайлоо комиссиясынын атайын эсебине мыйзамдарда белгиленген **эсептик көрсөткүчтүн үч миң эсе өлчөмүндө (300 000 сом)** шайлоо төгүмүн төгөт.

Көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерлерди көрсөткөн саясий партиялар өздөрүнүн шайлоо фонддорунун каражаттарынан Борбордук шайлоо комиссиясынын эсебине ар бир талапкер үчүн шайлоо төгүмүн мыйзамдарда белгиленген **эсептик көрсөткүчтүн үч миң эсе өлчөмүндө (300 000 сом)** төгөт.

Жарандар жана юридикалык жактар талапкерди шайлоого көмөктөшүүчү иш аракеттерге шайлоо фонддору аркылуу гана каржылык (материалдык) колдоо көрсөтүүгө укуктуу. Юридикалык жактарга, алардын филиалдарына, өкүлчүлүктөрүнө, ошондой эле жеке адамдарга шайлоого түздөн-түз же кыйыр түрдө байланыштуу жумуштарды, кызмат көрсөтүүлөрдү, товарларды сатууну бекер аткарууга же негизсиз төмөндөтүлгөн бааларда аткарууга тыюу салынат. Талапкерлердин, саясий партиялардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү, ишенимдүү адамдары, байкоочулары, шайлоо комиссиялардагы өкүлдөрү, өздөрүнүн ыйгарым укуктарын, шайлоого түздөн-түз же кыйыр түрдө байланыштуу жумуштарды, кызмат көрсөтүүлөрдү бекер аткарууга укуктуу.

Талапкерлерге, саясий партияларга шайлоочулардын колун чогултууга, шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүгө, башка шайлоо алдындагы иш чараларды жүзөгө ашырууга өздөрүнүн шайлоо фонддоруна келип түшкөн каражаттардан тышкары акча каражаттарын пайдаланууга тыюу салынат.

Талапкердин, саясий партиянын шайлоо өнөктүгүнө байланыштуу белгилүү жумуштарды аткаруу (кызмат көрсөтүү) жөнүндө жарандар жана юридикалык жактар менен келишимдер (макулдашуулар) талапкердин жеке өзү же анын ыйгарым укуктуу өкүлү, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү тарабынан түзүлөт. Талапкердин, саясий партиялардын атайын эсептеринен төлөөлөр боюнча келишимдер жана макулдашуулар добуш берүү күнүнүн алдынкы күнүнөн кеч түзүлүшү мүмкүн эмес.

Жеке жана юридикалык жактар менен эсептешүүлөр боюнча, ошондой эле атайын эсепте турган, чыгымдалбаган акча каражаттарын кайра кайтаруу боюнча бардык финансылык операциялар добуш берүү күнүнө чейин 5 календардык күндөн кечиктирбестен токтотулат.

Шайлоо өнөктүгүн өткөрүү менен байланышкан иштерди (кызмат көрсөтүүлөрдү) аткаруу (берүү) үчүн талапкердин, саясий партиянын жана жеке, юридикалык жактардын ортосундагы

эсептешүүлөр накталай эмес тартипте гана жүзөгө ашырылат. Банктык эсептешүү эсеби бар болгондо мындай эсептешүүлөрдү Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан бекитилүүчү тизмекке киргизилген мобилдик банктык тиркемелердин тутумдары аркылуу жүргүзүүгө жол берилет.

Мында талапкердин, саясий партиянын шайлоо өнөктүгү менен байланышкан белгилүү бир жумуштарды аткаргандыгы (кызматтарды көрсөткөндүгү) үчүн даректүү социалдык жардам алуучу, аз камсыз болгон жана жеңилдиктерге укугу бар адамдарга накталай эмес эсептешүү аркылуу акы төлөөсү ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган үчүн мыйзамдарда каралган социалдык төлөмдөрдү төлөөдөн баш тартуусуна себеп болуп саналбайт.

Талапкер, саясий партия Кыргыз Республикасынын жарандары менен үгүт боюнча кызмат көрсөтүүлөрдү аткаруу жөнүндө келишимдерди төмөнкүдөй чектерде түзүүгө укуктуу:

- саясий партия бир талапкер үчүн 1000 үгүтчүдөн ашпайт,
- көп мандаттуу округдан талапкер 1000 үгүтчүдөн ашпайт.

Шайлоо төгүмү кайтарылбайт жана Кыргыз Республикасынын республикалык бюджетине которулат.

Атайын эсептеги чыгымдалбаган акча каражаттарынын калдыктары добуш берүү күнүнөн кийин талапкерлерге, саясий партияларга кайтарылып берилет.

Талапкерлер, саясий партиялар өздөрүнүн шайлоо фонддорунун акча каражаттарынын келип түшүшүнүн жана чыгымдалышынын эсебин жүргүзүүгө жана тиешелүү финансылык отчетторду Борбордук шайлоо комиссиясына берүүгө милдеттүү. Финансылык отчеттордун тартиби, мөөнөттөрү жана формасы Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан аныкталат.

Шайлоо фонддорунун каражаттарынын келип түшүшү жана чыгымдалышы жөнүндө маалымат, шайлоо өнөктүгүн финансылоо жөнүндө талапкерлердин, саясий партиянын финансылык отчеттору, шайлоо төгүмдөрүнүн келип түшкөн каражаттарынын суммасы жана мамлекеттик бюджетке которулган сумма жөнүндө маалымат жеке маалыматтар жана банктык сыр жөнүндө мыйзамдарды эске алуу менен Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтына милдеттүү түрдө жайгаштырылууга тийиш.

Жыйынтыктоочу финансылык отчет берилгенге чейин калган акча каражаттары кайрымдуулук кылгандарга кайтарылууга тийиш.

Талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо фонддорунун каражаттарын түзүүнүн жана чыгымдоонун тартибин көзөмөлдөө шайлоо комиссиялары тарабынан жүзөгө ашырылат.

Шайлоону даярдоого жана өткөрүүгө шайлоо комиссияларына республикалык бюджеттен бөлүнгөн акча каражаттарынын максаттуу чыгымдалышын көзөмөлдөө, ошондой эле талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо фонддорунун акча каражаттарынын келип түшүү булактарын, каражаттардын туура эсептелишин жана пайдаланылышын көзөмөлдөө, талапкерлердин, саясий партиялардын каржылык отчетторун текшерүү үчүн Борбордук шайлоо комиссиясынын алдында саны 7 кишиден аз эмес көзөмөлдөө-текшерүү тобу түзүлөт. Көзөмөлдөө-текшерүү тобун уюштуруунун жана иштөө тартибин Борбордук шайлоо комиссиясы аныктайт.

Талапкердин, саясий партиянын шайлоо фондунун акча каражаттарын түзүү жана сарптоо тартибин бузуусу, шайлоо фондунун чыгашаларынын чектик суммасынан ашып кетиши, финансылык отчетторду бербеши, талапкерлердин, саясий партиялардын отчетторунда камтылган анык эмес маалыматтарды берүүсү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган жоопкерчиликке алып келет.

Талапкер, саясий партия ушул конституциялык Мыйзамда каралган учурларда, өз өкүлдөрүнүн ушул конституциялык Мыйзамдын талаптарын бузган аракеттери үчүн жоопкерчилик тартышат.

Шайлоочуларды кабарландыруу жана шайлоо алдында үгүт жүргүзүү

(“КР Президентин жана КР Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө”

КР конституциялык Мыйзамынын 22,23,24,25,26, 27-беренелери)

Шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү бардык талапкерлерди каттоо мөөнөтү бүткөн күндөн тартып башталат жана добуш берүүгө чейин 24 саат калганда (2026-жылдын

9-февралынан тартып 28-февралында саат 08:00дө) токтотулат.

Кыргыз Республикасынын жарандары, талапкерлер, саясий партиялар шайлоого катышуу үчүн үгүт иштерин жүргүзүүгө, ар кандай талапкерлерди жактап же аларга каршы үгүт жүргүзүүгө, шайлоо жөнүндө мыйзамдардын талаптарын сактоо менен талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо алдындагы программаларын эркин жана ар тараптуу талкуулоого укуктуу.

Үгүт иштери жалпыга маалымдоо каражаттары, ошондой эле интернет басылмалар аркылуу чогулуштарда, митингдерде өткөрүлүшү мүмкүн. Үгүт иштеринин формасы жана ыкмасы Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык келүүгө тийиш.

Үгүт жүргүзүү үчүн мамлекеттик органдар жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары республикалык бюджеттин каражаттарынын эсебинен жолугушууларды өткөрүүнүн бардык талаптарына жооп берген орун-жайларды, үгүт материалдарын илүү үчүн орун же аянт берүүгө тийиш.

Шайлоо алдындагы үгүт деп төмөнкүлөр таанылат:

1) тигил же бул талапкер үчүн добуш берүүгө, болбосо аларга каршы добуш берүүгө үндөөлөр;

2) айрым талапкерлерге, саясий партияларга карата колдоону билдирүү;

3) талапкерлерди шайлоонун же шайлабай коюунун мүмкүн болуучу кесепеттерин баяндап жазуу;

4) талапкерлердин, алардын кесиптик иштерине же алардын өздөрүнүн кызматтык (кызмат орундук) милдеттерин аткарууларына байланышпаган ишмердиги жөнүндө маалыматтарды таратуу.

Шайлоо өткөрүүдө үгүт иштери төмөнкүлөр аркылуу ишке ашырылышы мүмкүн:

1) жалпыга маалымдоо каражаттары аркылуу;

2) концерттерди, театралдаштырылган көрсөтүүлөрдү, ошондой эле спорттук иш-чараларды кошпогондо, эл алдында ачык үгүт иштерин (митингдерди, чогулуштарды, теледебаттарын) жүргүзүү аркылуу;

3) басылма, аудиокөрсөтүү жана башка үгүт материалдарын чыгаруу жана таркатуу жолу менен;

4) конституциялык Мыйзамда тыюу салынбаган башка формаларда.

Талапкерлер, саясий партиялар жалпыга маалымдоо каражаттары аркылуу өзүнүн үгүт иштеринин формасын жана мүнөзүн белгилеп алууга укуктуу.

Үгүт жүргүзүүгө, бардык үгүт материалдарын чыгарууга жана таркатууга төмөнкүлөр укуксуз:

- мамлекеттик жарандык жана муниципалдык кызматчылар;

- Жогорку Кеңештин депутаттарын кошпогондо, мамлекеттик саясий кызматтарды ээлеген адамдар;

- жергиликтүү кеңештердин депутаттарын кошпогондо, атайын мамлекеттик жана саясий муниципалдык кызматтарды ээлеген адамдар;

- шайлоо комиссияларынын мүчөлөрү;

- байкоочулар;

- эл аралык байкоочулар;

- диний уюмдардын өкүлдөрү;

- кайрымдуулук иштери менен алектенген уюмдардын мүчөлөрү жана уюштуруучулары;

- 18 жашка толо элек адамдар (шайлоо өнөктүгүндө эмблемалар, логотиптер, ураандар, слогандар же талапкердин сүрөтү менен талапкердин, саясий партиянын сүрөттөрүн кошо алганда, анын ичинде таратылган үгүт материалдарындагы мындай адамдардын билдирүүлөрүн колдонуу);

- чет өлкөлүк жарандар жана уюмдар;

- жарандыгы жок адамдар;
- аймактык коомдук өз алдынча башкаруунун кызматкерлери.

Кыргыз Республикасынын аймагында таратылуучу чет өлкөлүк жалпыга маалымдоо каражаттарында шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүгө тыюу салынат. Шайлоо өткөрүү мезгилинде чет өлкөлүк теле- жана радио программалар жазылып алынган түрүндө берилет.

Талапкер, талапкерлердин тизмесине киргизилген талапкерлердин ар намысына, кадыр-баркына жана ишкердик беделине шек келтирген теле жана радио программаларды жазып алып берүүгө тыюу салынат. Мындай учурларда ушуга окшогон маалыматтарды таратканы үчүн жергиликтүү жалпыга маалымдоо каражаттары жоопкерчилик тартышат.

Үгүт материалдарын Кыргыз Республикасынын чегинен тышкары даярдоого тыюу салынат. Басылма жана башка үгүт материалдарынын нускалары же алардын көчүрмөлөрү Борбордук шайлоо комиссиясына берилүүгө тийиш.

Талапкерлер, саясий партиялар Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте басылма, аудиокөрүү жана башка үгүт материалдарын чыгарууга жана таркатууга укуктуу.

Талапкерлерге, саясий партияларга жалпыга маалымдоо каражаттарына жетүүсүнө бирдей шарттар кепилденет.

Майыптыгы бар шайлоочуларды үгүттөөнүн өзгөчөлүктөрү

Талапкерлер, саясий партиялар майыптыгы бар шайлоочулар үчүн окуу үчүн ыңгайлуу болгон чоңойтулган тамгалар менен басылган, сурдукотурууну жана субтитрлерди, ошондой эле, Брайль арибин пайдалануу менен үгүт материалдарынын нускасынын жалпы санынын бир пайызынан кем эмес санда үгүт материалдарын жарыялоого жана таркатууга, бир нускасын Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына жана округдук шайлоо комиссиясына берүүгө милдеттүү.

Жалпыга маалымдоо каражаттары жана интернет-басылмалар аркылуу үгүт жүргүзүү формасы

Талапкерлер, саясий партия үгүт материалдарын жайгаштыруу үчүн акысыз берилген телеберүүнү ишке ашыруучу уюмдардын каналдарында үгүт жүргүзүү үчүн берилген эфир убактысын, басылма продукцияны, аянтчаны төмөнкү максаттарга колдонууга укугу жок:

- 1) талапкерге каршы добуш берүүгө чакырыктарды таратууга;
- 2) кайсы бир талапкер (кайсы бир талапкерлер), катталган талапкерди көрсөткөн саясий партия тууралуу маалыматтарды терс комментарийлер менен таратууга;
- 3) талапкерге, катталган талапкерди көрсөткөн саясий партияга карата шайлоочуларда терс мамилени жаратууга көмөктөшүүчү маалыматтарды таратууга.

Телекөрсөтүү жана радио аркылуу шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү

Уюштуруучулары (тең уюштуруучулары) мамлекеттик жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары же аларга ведомстволук баш ийүүдөгү мекемелер жана ишканалар болуп саналган, толугу менен же жарым-жартылай республикалык же жергиликтүү бюджеттин каражаттарынын эсебинен каржыланган жалпыга маалымдоо каражаттары, же интернет-басылмалар, ошондой эле салык жана милдеттүү төлөмдөрдү төлөөдө башка жалпыга маалымдоо каражаттарына салыштырганда жеңилдиктери бар жана шайлоо өткөрүлүп жаткан аймакта телерадио берүүнү жүзөгө ашыруучу жалпыга маалымдоо каражаттары талапкерлерге бул телерадио уюмдарынын каналдарынан акысыз обо убактысын берүүгө милдеттүү. Көрсөтүлгөн обо убактысы теле- жана радио программалар аудиториянын көпчүлүгүн чогултуучу – саат 20дан саат 24кө чейинкиге мезгилге туура келиши керек.

Көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерлер үчүн акысыз обо убактысынын жалпы көлөмү жумушчу күндөрү мамлекеттик жана региондук телерадио уюмдарынын каналдарында отуз мүнөттөн кем болбоого тийиш. Көрсөтүлгөн акысыз

обо убактысы катталган жана берүүгө келген талапкерлердин ортосунда бирдей негизде бөлүштүрүлөт.

Талапкерлерге, саясий партияларга берилген акы төлөнүүчү оболук убакыттын баасы шайлоо дайындалган күнгө чейинки 6 ай үчүн алынган баадан ашышы мүмкүн эмес. Талапкерлерге, саясий партияларга менчигинин түрүнө карабастан обо убактысын берген телерадио уюмдары обо убактысын ошондой эле шартта (баанын, обого чыгуу убактысынын, убакыт көлөмүнүн бирдейлиги жана башка шарттар) башка талапкерлерге, саясий партияларга берүүгө милдеттүү.

Шайлоо алдындагы үгүткө арналган теле жана радио берүүлөрдүн тартиби, көлөмү жана убактысы телерадио уюмдарынын жетекчилиги менен макулдашуу боюнча шайлоо комиссиялары тарабынан белгиленет жана талапкерлердин, саясий партиялардын ортосунда теңчилик принцибин сактоо менен бөлүштүрүлөт.

Дебаттарды уюштуруу жана өткөрүү тартиби

Бөлүнгөн акысыз эфирдик убакыттын жалпы көлөмүнүн жарымынан көбү дебаттарды же башка ушуга окшош иш-чараларды биргелешип өткөрүү үчүн талапкерлерге гана берилет. Акысыз эфирдик убакыттын ушул үлүшүн пайдаланууга бардык талапкерлерге бирдей негизде жол берилет.

Дебаттарды же башка ушуга окшош иш-чараларды биргелешип өткөрүү жалпы улуттук деңгээлде жүргүзүлөт.

Ошондой эле дебаттарды же башка ушуга окшош иш-чараларды биргелешип өткөрүү аймактык телерадио уюмдарында жүргүзүлүшү мүмкүн.

Эгерде телерадиокомпаниялардын орун-жайлары бардык талапкерлерди бир учурда батыра албаса бардык талапкерлер үчүн бир учурда же талапкерлердин топтору менен өзүнчө өткөрүлүшү мүмкүн. Дебаттардын катышуучу топторунун курамы чүчүкулак тартуу аркылуу аныкталат.

Кыргыз Республикасынын бүткүл аймагына, ошондой эле регионалдык телерадио уюмдарынын каналдарында берилген телерадио уюмдарынын каналдарында жүргүзүлүүчү дебаттарда жана башка ушуга окшогон иш-чараларга катталган талапкерлер жеке өздөрү гана катыша алышат.

Катталган талапкердин же саясий партиянын өкүлдөрүнүн жана колдоочу топторунун мындай иш-чараларга катышуусуна жол берилбейт.

Биргелешкен үгүт иш-чараларына катышуудан баш тартканда же келбей калганда акысыз обо убактысы башка убакыта берилбейт.

Басма сөз жалпыга маалымдоо каражаттары жана интернет-басылмалар аркылуу шайлоо алдында үгүт жүргүзүү

Талапкерлерге, саясий партияларга басма аянттарын берген мезгилдүү басылмалар же интернет-басылмалар менчигинин түрүнө карабастан, ошондой эле шарттарда (баанын, көлөмдүн бирдейлиги жана башка шарттар) башка талапкерлерге, саясий партияларга басма аянттарын берүүгө милдеттүү. Мында басма аянтынын баасы шайлоо дайындалган күнгө чейинки 6 ай үчүн алынган баадан ашышы мүмкүн эмес.

Мурда шайлоо комиссияларынын имараттарынан жана орун-жайларынан тышкары жерлерде жайгаштырылган үгүт басылма материалдары (баракчалар, плакаттар, билборддор жана башка материалдар) добуш берген күнү мурдагы орундарында тура берет.

Бардык басылма жана башка үгүт материалдары, басылма үгүт материалдарын даярдаган уюмдун, жеке ишкердин аталышын жана дарегин (фамилиясын, атын, атасынын атын), үгүт материалдарын даярдоого буйрутма берген талапкердин фамилиясын, атын, атасынын атын, саясий партиянын аталышын, алардын нускасы жана чыгарылган күнү жөнүндө маалыматты, ошондой эле буйрутма акысын төлөгөн талапкерлердин же талапкердин, саясий партиянын финансылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүнүн фамилиясын, атын, атасынын атын

камтышы керек. Көрсөтүлгөн маалыматтарды камтыбаган үгүт материалдарын таратууга тыюу салынат.

Тийиштүү шайлоо фондусунан алдын ала акы төлөөсүз жана ушул беренде белгиленген талаптарды бузуу менен шайлоо алдындагы үгүт материалдарын даярдоого жол берилбейт.

Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары шайлоо дайындалган күндөн тартып 10 календардык күндүн ичинде ар бир шайлоо участкасында үгүт материалдарын илүү үчүн атайын орун бөлүүгө жана жабдууга милдеттүү.

Үгүт материалдарын эстеликтерге, эстелик мамыларга жана тарыхый, маданий же архитектуралык баалуулугу бар имараттарга, ошондой эле шайлоо комиссияларынын орун жайларына, алардын кире бериш жерлерине жана добуш берүүчү жайларга жайгаштырууга тыюу салынат.

Эстеликтерге, эстелик мамылар жана тарыхый, маданий же архитектуралык баалуулугу бар имараттар тарыхый-маданий мурастар болуп саналат жана элдин турмушундагы тарыхый окуялар, коомдун жана мамлекеттин өнүгүшү, чыгармачылыктын материалдык жана руханий чыгармалары менен байланышкан. Кыргыз Республикасынын субъекттеринин менчигинде турган тарыхтын жана маданияттын эстеликтери мамлекет тарабынан кайтарылат.

Массалык иш-чараларды өткөрүү аркылуу шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү

Талапкерлер, саясий партиялар шайлоочулар менен чогулуштарды жана жолугушууларды, көпчүлүк алдындагы дебаттарды жана дискуссияларды өткөрүү үчүн жайларды акысыз жана акы төлөп алуу укугуна ээ.

Мамлекеттик же муниципалдык менчикте турган, мамлекеттик ишканалардын, мекемелердин жана уюмдардын балансында турган жай талапкерлердин, саясий партиялардын өкүлдөрүнүн, алардын ишенимдүү адамдарынын, ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн шайлоочулар менен жолугушуусу үчүн бирдей шартта пайдаланууга берилет.

Талапкерлер, саясий партиялар көпчүлүк катышкан иш-чараларды өткөрүү үчүн менчиктин кандай болбосун түрүн келишимдик негизде акыга ижарага алууга да укуктуу. Жайдын менчик ээси тарабынан белгиленүүчү ижара акысынын өлчөмү бардык талапкерлер, саясий партиялар үчүн бирдей болууга тийиш жана алар үчүн акы төлөө шайлоо фонддорунун гана жүзөгө ашырылууга тийиш.

Шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү укугун кыянат пайдалануулардын жол берилбестиги

Шайлоо комиссиялары шайлоо алдында үгүт жүргүзүүнүн белгиленген тартибинин сакталышын көзөмөлдөйт.

Шайлоо алдында үгүт жүргүзүүдө жалпыга маалымдоо каражаттарынын эркиндиги кыянат пайдаланууга жол берилбейт, төмөнкүлөргө тыюу салынат:

- улуттук, этностук, расалык, диний, аймактар аралык кастыкты, гендердик жана башка социалдык артыкчылыктарды, басмырлоолорго, кастыкка чакырууларды үгүттөөгө;
- бийликти басып алуу, конституциялык түзүлүштү зомбулук менен өзгөртүү жана мамлекеттин бүтүндүгүн бузуу чакырыктарына;
- согушту үгүттөөгө;
- башка мамлекеттердин мамлекеттик жана саясий ишмерлеринин сүрөттөрүн пайдалануу менен фото жана көрмө материалдарды пайдаланууга;
- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында тыюу салынган жалпыга маалымдоо каражаттарынын эркиндигинен кыянат пайдалануунун башка формаларына.

Ибадат кылуу имараттарына, курулмаларына жана аларга тиешелүү аймактарга, кооптуу жана зыяндуу өндүрүштөрү бар объектерге, электр станцияларга, темир жолдорго, мунай куурларга жана жогорку чыңалуудагы электр берүү линияларына, пенитенциардык тутумдун объектерине, саламаттык сактоонун мамлекеттик жана муниципалдык уюмдарына, мектепке чейинки балдар мекемелерине, мектепке чейинки билим берүүчү жана жалпы билим берүүчү

уюмдардын ичинде жана уюмдарга жакын жерлерде үгүт иш-чараларын жүргүзүүгө, үгүт материалдарын таратууга жол берилбейт.

Шайлоо алдындагы үгүттү өткөрүүдө, үгүттүк материалдарда тикелей жана кыйыр өздөштүрүп алынган маалыматтык бөлүктөрдү жана элементтерди (сүрөттөлүштөрдү) көрсөтүүгө же башкача пайдаланууга же диний тематикага шилтеме жасоого жол берилбейт.

Шайлоо дайындалган учурдан тартып төмөнкүдөй шайлоочуларды сатып алууну жүзөгө ашырууга тыюу салынат:

- шайлоочуларга акча каражаттарын төлөп берүүгө;
- шайлоочуларга белектерди жана башка баалуулуктарды тапшырууга;
- товарларды жеңилдетилген баада сатып өткөрүүнү жүргүзүүгө;
- Борбордук шайлоо комиссиясы бекиткен тизмекке ылайык талапкердин, талапкерлерди көрсөткөн саясий партиянын басылма үгүт материалдарын, алардын эн белгилерин камтыган төш белгилерди, футболкаларды, баш кийимдерди, моюн ороочторду кошпогондо, кандай гана болбосун товарларды бекер таркатууга;
- акысыз же жеңилдетилген шарттарда кызмат көрсөтүүлөргө.

Кыргыз Республикасынын кылмыш-жаза кодекси шайлоочулардын добуштарын сатып алгандык үчүн жазык жоопкерчилигин карайт.

Талапкерлердин, саясий партиянын жана аткаруучунун ортосунда жазуу жүзүндө жол-жоболонгон эмгек мамилелеринин алкагында аткарылган жумушка талапкердин, саясий партиянын шайлоо фондунун каражаттарынан акы төлөө сатып алуу болуп эсептелбейт.

Талапкерлер, алардын жакын туугандары, жубайлары, талапкерлердин, саясий партиялардын өкүлдөрү шайлоо дайындалган учурдан тартып жана шайлоонун натыйжалары жарыяланганга чейин кайрымдуулук иштерин жүргүзүүгө укуксуз.

Талапкердин, талапкерлерди көрсөткөн саясий партиялардын же шайлоонун катышуучусу катары катталган талапкерлердин, же алардын өкүлдөрү тарабынан аларды идентификациялоого (алардын таандуулугун аныктоо) жол берүүчү талапкерлердин, фамилиясын, атын, атасынын атын, саясий партиялардын аталыштарын (толук, кыскартылган же аббревиатураларын), эмблемаларын, төш белгилерин, логотиптерин же алардын мүнөздүү курамдык бөлүктөрүн, желегин, девиздерин, жазууларын жана/же башка атрибуттарын (символикаларын) пайдалануу менен шайлоочуларга маалыматтарды жайылтуу үгүт болуп саналат жана шайлоо дайындалган күндөн тартып жана талапкерлерди каттоо мөөнөтү аяктаганга чейинки мезгилде жана добуш берүү башталганга 24 саат калганга чейин жол берилбейт.

Талапкерлердин, саясий партиялардын штабдары жайгашылган имараттарда жана жайларда талапкерлердин, фамилиясын, атын, атасынын атын, саясий партиялардын аталыштарын (толук, кыскартылган же аббревиатураларын), эмблемаларын, логотиптерин, төш белгилерин, желегин, девиздерин жана/же башка атрибуттарын (символикаларын) жайгаштыруу шайлоо алдындагы үгүт болуп саналбайт.

Административдик ресурсту кыянаттык менен пайдаланууга жол берилбестиги

(“КР Президентин жана КР Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө”

КР конституциялык Мыйзамынын 21-1-беренеси)

Административдик ресурсту кыянаттык менен пайдалануу - бул талапкерлер, кызмат адамдары, мамлекеттик жана муниципалдык уюмдардын жетекчилери, жалпыга маалымдоо каражаттарынын жана интернет-басылмаларынын мүчөлөрү жана уюштуруучулары шайлоодо, алардын мамлекеттик жарандык жана муниципалдык кызматчыларды же мамлекеттик, муниципалдык ишканалардын, мекемелердин, мамлекеттик (муниципалдык) катышуунун үлүшү 30 пайыздан ашкан ишканалардын жумушчуларын контролдоосунун, бардык талапкерлердин теңдигин бузган тигил же бул талапкерлерди, саясий партияларды колдоонун саясий же башка формаларына өзгөрүп кетиши мүмкүн болгон финансыны жана аны бөлүштүрүүнү контролдоонун натыйжасында алынган адамдык, финансылык, материалдык, медиалык, институционалдык ресурстарды мыйзамсыз пайдаланышы.

**Административдик ресурстарды кыянаттык менен пайдалануунун
түрлөрүнө төмөнкүлөр кирет:**

1) талапкерди көрсөтүүгө жана (же) шайлоого өбөлгө болгон ишти жүзөгө ашыруу үчүн карамагындагы же башка кызматтык көз карандылыкта турган адамдарды, башка мамлекеттик же муниципалдык кызматчыларды, мамлекеттик же муниципалдык билим берүү уюмдарынын жана саламаттык сактоо мекемелеринин кызматчыларын, республикалык жана жергиликтүү бюджеттерден каржылануучу мекемелердин жана уюмдардын кызматкерлерин, аймактык коомдук өз алдынча башкаруунун кызматкерлерин тартуу;

2) эгерде башка талапкерлер ушул эле жайларды ушундай эле шарттарда пайдалана албаган учурда, талапкерди көрсөтүүгө жана (же) шайлоого өбөлгө болгон ишти жүзөгө ашыруу үчүн мамлекеттик органдар же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары ээлеген жайларды пайдалануу;

3) талапкерди көрсөтүүгө жана (же) шайлоого өбөлгө болгон ишти жүзөгө ашыруу үчүн мамлекеттик мекемелердин же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын иштөөсүн камсыз кылуучу телефондук, факсимиле жана башка байланыш түрлөрүн, маалыматтык кызмат көрсөтүүлөрдү, уюштуруу техникасын пайдалануу;

4) талапкерди көрсөтүүгө жана (же) шайлоого өбөлгө болгон ишти жүзөгө ашыруу үчүн мамлекеттик же муниципалдык менчикте турган транспорттук каражаттарды акысыз же жеңилдетилген шарттарда пайдалануу;

5) мамлекеттик же муниципалдык кызматчылардын, республикалык жана жергиликтүү бюджеттерден каржылануучу мекемелердин жана уюмдардын кызматкерлеринин, аймактык коомдук өз алдынча башкаруунун кызматкерлеринин кол чогултуусу, шайлоо алдындагы үгүт иштерин жүргүзүүсү;

6) кол чогултуу же шайлоо алдындагы үгүт иштерин жүргүзүү максатында жалпыга маалымдоо каражаттарын артыкчылыктуу пайдалануу (башка талапкерлерге салыштырганда);

7) мамлекеттик органдар жана (же) жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары уюштурган, же болбосо мамлекеттик органдардын жана (же) жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын өкүлдөрү катышкан массалык (ачык) иш-чараларды жүргүзүүдө үгүттөп сөз сүйлөө;

8) шайлоо өнөктүгүнүн мезгилинде жалпыга маалымдоо каражаттарында, үгүттөөчү басылма материалдарда аткарылган иштер жөнүндө отчетторду жарыялоо, талапкердин атынан тиешелүү шайлоо фондунун каражаттарынан төлөнбөгөн куттуктоолорду жана башка материалдарды таркатуу.

Мамлекеттик жана муниципалдык кызмат орундарын, ошондой эле мамлекеттик, муниципалдык ишканалардын, мекемелердин, мамлекеттик (муниципалдык) катышуунун үлүшү 30 пайыздан ашкан ишканалардын жана алардын түзүмдөрүнүн жетекчилеринин кызмат орундарын ээлеген талапкерлер кызматтык же кызмат ордунун абалынын артыкчылыктарын жана административдик ресурстун башка түрлөрүн пайдаланууга укуксуз.

Талапкер болуп эсептелбеген жана мамлекеттик жана муниципалдык кызмат орундарын, ошондой эле мамлекеттик, муниципалдык ишканалардын, мекемелердин, мамлекеттик (муниципалдык) катышуунун үлүшү 30 пайыздан ашкан ишканалардын жана алардын түзүмдөрүнүн жетекчилеринин кызмат орундарын ээлеген адамдар талапкерди көрсөтүү же шайлоо максатында кызматтык же кызмат ордунун абалынын артыкчылыгын жана административдик ресурстун башка түрлөрүн пайдаланууга укуксуз.

Жалпыга маалымдоо каражаттарынын жана интернет-басылмаларынын жетекчилерине, башкармалыгынын мүчөлөрүнө жана уюштуруучуларына, журналисттерге, жалпыга маалымдоо каражаттарын чыгарган уюмдардын башка чыгармачыл кызматкерлерине, эгерде көрсөтүлгөн адамдар талапкердин, саясий партиянын ишенимдүү адамы же ыйгарым укуктуу өкүлү болуп саналса, жалпыга маалымдоо каражаттары аркылуу шайлоо өнөктүгүн чагылдырууга катышууга тыюу салынат.

***Ушул берененин талаптарын бузган адамдар мыйзамдарда каралган жазык же болбосо башка жоопкерчиликти тартат.**

Ыкчам аракеттенүүчү координациялык топ

Шайлоону даярдоодо жана өткөрүүдө шайлоо мыйзамдарынын бузулушуна ыкчам жооп кайтаруу жана көрүлүп жаткан чаралар жөнүндө жарандарга маалымат жеткирүү максатында Борбордук шайлоо комиссиясынын жана округдук шайлоо комиссияларынын деңгээлинде ыкчам чара көрүү координациялык топтору түзүлөт (*iii-мартиби жөнүндө Жобо: <https://shailoo.gov.kg/kg/npacik/polozheniya-cik-kr/polozhenie-o-poryadke-deyatelnosti-koordinacion-noj-gruppy-operativno/>*).

Ыкчам чара көрүү координациялык топторунун (мындан ары - ЫЧКТ) курамына Борбордук шайлоо комиссиясынын мүчөлөрү, округдук шайлоо комиссияларынын мүчөлөрү, Борбордук шайлоо комиссиясынын аппаратынын кызматкерлери, Кыргыз Республикасынын прокуратура органдарынын, ички иштер органдарынын жана улуттук коопсуздук органдарынын тиешелүү деңгээлдеги өкүлдөрү кирет.

ЫЧКТ, шайлоо процессинин субъектилеринен шайлоо мыйзамдарынын бузулушу жөнүндө келип түшкөн арыздарды (даттанууларды) тиешелүү укук коргоо органдарына кароого жана мыйзамдарда каралган ыйгарым укуктарына ылайык чечим кабыл алуу үчүн жөнөтөт. Укук коргоо органдары шайлоону даярдоо жана өткөрүү мезгилинде ЫЧКТ менен тыгыз кызматташат жана шайлоо мыйзамдарынын бузулушу боюнча укуктук, юридикалык баа берүүгө көмөктөшөт.

Шайлоочулардын, талапкерлердин, саясий партиялардын, шайлоо жүрүмүнүн башка субъекттеринин шайлоону даярдоонун жүрүшүндө келип түшкөн арыздары (даттануулары) прокуратура жана ички иштер органдары тарабынан арыз (даттануу) келип түшкөн учурдан тартып 2 күндүк мөөнөттө, ал эми добуш берүү күнү же добуш берүү күнүнүн алдындагы күнү токтоосуз каралуусу тийиш. Эгерде шайлоону даярдоонун жүрүшүндө келип түшкөн арыздарда (даттанууларда) камтылган фактылар кошумча текшерүүнү талап кылган учурда, алар боюнча чечимдер 3 күндүк мөөнөттөн кечиктирбестен кабыл алынат. Прокуратура органдары, ички иштер органдары арыз (даттануу) боюнча кабыл алынган чечимдин көчүрмөсүн тиешелүү шайлоо комиссиясына токтоосуз жөнөтөт.

Арыздардын жана даттануулардын электрондук Реестри

Шайлоо комиссияларына келип түшкөн арыздар (даттануулар) жана алар боюнча кабыл алынган чечимдер жөнүндө маалыматтар милдеттүү тартипте Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтына Арыздардын жана даттануулардын реестри (мындан ары – электрондук Реестр) бөлүмүнө жайгаштырылат.

Электрондук Реестр (<https://shailoo.gov.kg/kg/registry/>) шайлоо комиссияларынын ишинин ачыктыгын, маалымдуулугун камсыз кылуу, шайлоо процессинин субъекттерине (катышуучуларына), ошондой эле бардык таламдаш жактарга шайлоо комиссиялары караган арыздар (даттануулар) жөнүндө маалымдоо максатында Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан түзүлгөн.

Округдук шайлоо комиссиясында/Борбордук шайлоо комиссиясында катталган бардык арыздар (даттануулар) катталган учурдан тартып беш календардык күндөн кечиктирбестен Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтында Арыздар (даттануулар) реестринде чагылдырылат. Участкалык шайлоо комиссияларынын Арыздар (даттануулар) реестри жыйынтыктар чыгарылгандан кийин беш календардык күндөн кечиктирбестен Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтында чагылдырылат.

Электрондук Реестрде төмөнкүдөй маалыматтар камтылат:

- арызды (даттанууну) караган шайлоо комиссиясынын аталышы;
- арыз (даттануу) берген адамдын жана (же) анын өкүлүнүн инициалдары;
- арыз (даттануу) келип түшкөн дата;
- арыздын (даттануунун) кыскача мазмуну;
- арызды (даттанууну) карап чыгуунун натыйжалары боюнча шайлоо комиссиясынын

чечими, мында электрондук Реестрдин тиешелүү бөлүмүндө кабыл алынган чечимдин кыскача мазмуну жайгаштырылат, ошондой эле шайлоо комиссиясынын көрсөтүлгөн чечиминин тексти тиркелет;

- эгерде Борбордук шайлоо комиссиясынын чечими сотко даттанылган болсо, биринчи инстанциядагы соттун жана Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун чечими. Мында электрондук Реестрдин тиешелүү бөлүмүндө кабыл алынган чечимдин кыскача мазмуну жайгаштырылат, ошондой эле соттун көрсөтүлгөн чечиминин тексти тиркелет.

**Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча
борбордук комиссиясынын байланыш маалыматтары:**

Дареги: 720040, Кыргызстан, Бишкек ш., Пушкин көч. № 50

Телефондор: 1255 (кыска номер), коомдук кабылдама +996 (312) 66-02-40

Маалыматтык бөлүм: +996 (312) 66-54-52, pressa@shailoo.gov.kg, pr.shailoo@gmail.com

Шайлоону уюштуруу бөлүмү: +996 (312) 66-01-18, 62-08-29

Укуктук камсыздоо бөлүмү: +996 (312) 66-01-43, 62-01-84

Иш кагаздарды жүргүзүү сектору: +996 (312) 62-08-23, 62-62-85, document2@shailoo.gov.kg

БШКнын Ыкчам чара көрүүнүн координациялык тобу: +996 (312) 62-62-46

e-mail: kgor@shailoo.gov.kg.

**Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук
комиссиясынын жумушчу топтору**

№	Жумушчу топтун аталышы	Жумушчу топтун жетекчилери жана мүчөлөрү
1.	Кыргыз Республикасында шайлоолорду жана референдумдарды өткөрүүдө шайлоочулардын жана шайлоо процессинин башка катышуучуларынын арыздарын жана даттанууларын кароо боюнча жумушчу топ	Жумушчу топтун жетекчиси: Жылкыбаев Узарбек Казиевич – БШКнын мүчөсү, тел: (0312) 62-63-38, Жумушчу топтун катчысы: Кайыпов Шабдан Туратбекович – БШКнын аппаратынын укуктук камсыздоо бөлүмүнүн эксперти, тел: (0312) 62-01-84
2.	Шайлоочуларга жана шайлоо процессинин башка субъекттерине маалымат берүү жана үгүт жүргүзүү эрежелери боюнча жумушчу топ	Жумушчу топтун жетекчиси: Бекматов Абдыжапар Гапырович – БШКнын мүчөсү, тел: (0312) 62-62-90 Жумушчу топтун катчысы: Алымбаев Рустам Алымбаевич - БШКнын аппаратынын маалыматтык камсыздоо секторунун башчысы, тел: (0312) 66-54-52
3.	Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына караштуу көзөмөлдөө-текшерүү тобу	Жумушчу топтун жетекчиси: Конуров Бахадыр Арунович – БШКнын төрагасынын орун басары, тел: (0312) 66-01-09 Жумушчу топтун катчысы: Амангелди кызы Мунара – БШКнын аппаратынын текшерүү-ревизиялык жана аудитордук иштер секторунун башчысы, тел: (0312) 62-63-73
4.	Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын ыкчам аракеттенүү боюнча координациялык тобу	Жумушчу топтун жетекчиси: Кубатбеков Алтынбеков Нурпазылович – БШКнын мүчөсү, тел.: (0312) 66-03-19. Жумушчу топтун катчысы: Шерипбаев Бакыт Абдылдабекович – БШК аппаратынын коррупциянын алдын алуу боюнча өкүлү, тел: (0312) 62-63-24, 62-62-46.
5.	Документтерди кабыл алуу жана каттоо боюнча жумушчу топ	Жумушчу топтун жетекчиси: Жупуева Айдана Садыковна – БШКнын төрагасынын орун басары, тел: (0312) 66-48-62 Жумушчу топтун катчысы: Берикбаева Керемет Кубанычбековна – БШКнын аппаратынын шайлоолорду уюштуруу бөлүмүнүн

		башчысы, тел: (0312) 66-01-18
6	Майыптыгы бар шайлоо укуктарын ишке ашырууну жакшыртуу боюнча жумушчу топ	Жумушчу топтун жетекчиси: Жумалиева Акбалык Калыевна - БШКнын мүчөсү, тел: (0312) 62-01-51 Жумушчу топтун катчысы: Исаев Эдил Алымович – БШКнын аппаратынын Шайлоо комиссиялары менен өз ара аракеттенүү жана методология секторунун башчысы тел: (0312) 660116
7.	Чет өлкөдө жашаган жарандардын шайлоо укуктарын камсыздоо боюнча жумушчу топ	Жумушчу топтун жетекчиси: Койчукеев Нурлан Чокоевич – БШКнын төрагасынын орун басары тел: (0312) 66-01-91 Жумушчу топтун катчысы: Турсунбаева Нуркыз - БШКнын аппаратынын Эл аралык кызматташтык жана шайлоо процессинин катышуучулары менен өз ара аракеттенүү секторунун эксперти, тел: (0312) 62-62-87

БШКнын маалыматтык ресурстары

БШКнын расмий сайты (<https://shailoo.gov.kg>):

Портал КР БШКнын ишмердүүлүгү, отурумдары, токтомдору, жоболору жана курамы жөнүндө толук жана так маалыматты берүүгө арналган. Сайттын негизги максаты – шайлоочулардын, шайлоо комиссияларынын, саясий партиялардын, талапкерлердин, мамлекеттик органдардын, ошондой эле жалпыга маалымдоо каражаттарынын КР БШКнын ишмердүүлүгү жөнүндө маалыматтык колдоо үчүн маалыматтык-технологиялык чөйрөнү түзүү болуп эсептелет.

Маалыматтык шайлоо системасы (<http://ess.shailoo.gov.kg>)

Шайлоонун бардык түрүнүн жана референдумдардын натыйжалары жөнүндө маалыматты камтыган интернет-ресурс.

Кол менен саноо жана акыркы идентификациялык отчет үчүн протоколдорду графикалык түрдө чагылдырган веб-сайт (<http://protocol.shailoo.gov.kg/>):

УШКнын кол менен эсептелген сканерленген протоколдорун, ОШК протоколдорун жана идентификациялык отчетторду көрсөтүү.

«Тизме» порталы (<http://tizme.gov.kg>):

БШКнын шайлоо участоктору, райондор, шаарлар жана бүтүндөй республика боюнча шайлоочулардын тизмеси жөнүндө электрондук форматтагы маалымат камтыган интернет – ресурс. Бул веб-ресурс мыйзамда белгиленген тартипте түзүлөт жана жаңыртылат, шайлоо дарегиндеги өзгөрүүлөр (шайлоо участогунун номери), жарандардын шайлоого жана референдумга катышуусу жөнүндө маалыматтарды камтыйт, ошондой эле идентификациялоонун жана тастыктоонун талаптарын эске алуу менен шайлоочуларга маалыматтарын тактоого жана өзгөртүүгө мыйзамда белгиленгендей мүмкүнчүлүк берет.

Шайлоо участкаларынын картасы (<https://shailoo.gov.kg/kq/map/>):

Шайлоо участкаларынын географиялык жайгашкан жерлерин көрсөткөн жана шайлоо комиссияларынын курамы, байланыш маалыматтары тууралуу маалыматтарды камтыган БШКнын веб-ресурсу.

Даттануулардын жана кайрылуулардын реестри (<https://shailoo.gov.kg/kq/registry/>)

БШКнын шайлоо комиссияларына (КР БШК, ОШК, УШК) келип түшкөн даттануулар жана арыздар, алар боюнча кабыл алынган чечимдер жана сот актылары менен таанышуу үчүн атайын электрондук ресурс.

«Талапкер» маалыматтык ресурсу (<http://talapker.shailoo.gov.kg/>)

Саясий партиялар жана талапкерлер жөнүндө 3 маалыматты камтыган маалыматтык ресурс:

- талапкерлер жөнүндө жалпы маалыматтар;
- талапкерлердин программасы;
- талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо фонддоруна акча каражаттардын келип түшүү булактары жана финансылык отчеттору жөнүндө маалыматтар.

БШКнын расмий сайты. Портал КР БШКнын ишмердүүлүгү, отурумдары, токтомдору, жоболору жана курамы жөнүндө толук жана так маалыматты берүүгө арналган. Сайттын негизги максаты – шайлоочулардын, шайлоо комиссияларынын, саясий партиялардын, мамлекеттик органдардын, ошондой эле жалпыга маалымдоо каражаттарынын КР БШКнын ишмердүүлүгү жөнүндө маалыматтык колдоо үчүн маалыматтык-технологиялык чөйрөнү түзүү болуп эсептелет.

<https://shailoo.gov.kg/kg/>

Кыргызча

Русский

ШАЙЛООЧУЛАРДЫН ПОРТАЛЫ "ТИЗМЕ"

МААЛЫМАТТЫК ШАЙЛОО ТУТУМУ

РЕЕСТРЛЕР

КАЙРЫЛУУ ЖӨНӨТҮҮ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫ

ТЫНЫМСЫЗ БАЙЛАНЫШ

1255; 0(312)660240

БАШКЫ

БШК

ШАЙЛООЧУЛАР

ТАЛАПКЕРЛЕР

МҮЙЗАМДАР

БШКНЫН ЧЕНЕМДИК УКУКТУК АКТЫЛАРЫ

ШАЙЛОО

РЕФЕРЕНДУМ

БАЙЛАНЫШУУ

№ 13 КӨП МАНДАТТУУ ШАЙЛОО ОКРУГУ БОЮНЧА КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ КЕҢЕШИНИН ДЕПУТАТТАРЫН КАЙРА ШАЙЛОО

01.03.2026

Дек. 30, 2025

13-шайлоо округу боюнча КР Жогорку Кеңешинин депутаттарын кайра шайлоо – 2026-жылдын 1-марты

ЖАҢЫЛЫКТАР

12.01.2026

БШК МААЛЫМДАЙТ

КЕНЕЧТЕРЕК БИЛУҮ

ОКРУГДАРДЫН КАРТАСЫ

29

ШАЙЛОО КАЛЕНДАРЫ – Кыргыз Республикасында шайлоолордун бардык түрүн даярдоо, өткөрүү жана жыйынтыктоо процессин уюштуруунун мөөнөттөрү жана даталары жөнүндө шайлоочуларга жана шайлоо процессинин башка катышуучуларына маалымат берүүгө арналган БШКнын расмий сайтындагы маалыматтык ресурс.

(<https://shailoo.gov.kg/kg/povtornye-vybory-deputatov-zhk-13-okrug/>)

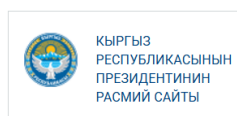
КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫ

ТЫНЫМСЫЗ БАЙЛАНЫШ
☎ 1255; 0(312)660240 🔍

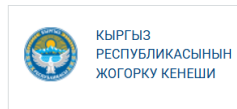
БАШКЫ БШК ШАЙЛООЧУЛАР ТАЛАПКЕРЛЕР МЫЙЗАМДАР БШКНЫН ЧЕНЕМДИК УКУКТУК АКТЫЛАРЫ ШАЙЛОО РЕФЕРЕНДУМ БАЙЛАНЫШУУ

Башкы » 13-шайлоо округу боюнча КР Жогорку Кеңешинин депутаттарын кайра шайлоо – ...

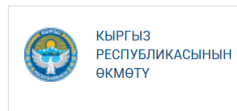
13-шайлоо округу боюнча КР Жогорку Кеңешинин депутаттарын кайра шайлоо – 2026-жылдын 1-марты

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИНИН РАСМИЙ САЙТЫ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ КЕНЕШИ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮ

"№ 13 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын кайра шайлоону дайындоо жөнүндө" КР БШК токтому

[Шайлоонун календары >>>](#)

[Календарлык план >>>](#)

[КР БШК кайрылуусу >>>](#)

[Мыйзамдар](#)

[Жоболор >>>](#)

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо талапкерлер, саясий партиялар тарабынан берилген шайлоо документтерин кабыл алуунун жана текшерүүнүн тартиби жөнүндө Жобо >>>

[Округдук шайлоо комиссиялары >>>](#)

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкерлер, саясий партиялар тарабынан талапкерлерди каттоо үчүн Борбордук шайлоо комиссиясына берилүүчү документтердин тизмеси жана формалар.

- [өзүн-өзү көрсөтүү үчүн](#)

ТИЗМЕ маалыматтык порталы – шайлоочуларга, референдумга катышуучуларга шайлоочулардын тизмеси жөнүндө, шайлоо дарегин (участоктун номери) жана жеке маалыматтарын жаңыртуу жана өзгөртүү жөнүндө, ошондой эле шайлоо участкаларындагы шайлоочулардын тизмеси жана референдумдун катышуучулары жөнүндө райондор, шаарлар жана бүтүндөй республика боюнча түзүлгөн жана жаңыланган маалыматтарды камтыган веб – ресурс. <https://tizme.gov.kg/>

tizme.gov.kg/home.html

КР ЖК ДЕПУТАТТАРЫН ШАЙЛООДО ШАЙЛООЧУЛАРДЫН ТИЗМЕСИ ЖЕРГИЛІКТҮҮ КЕҢЕШТЕРГЕ ШАЙЛООЧУЛАРДЫН ТИЗМЕСИ СТАТИСТИКА КЫР РУС Кайсыны билемиз

CALL CENTER 119 ЖАРДАН БАЙЛАНЫШ ДАРЕКТЕРИ

ШАЙЛООЧУЛАРДЫН ТИЗМЕСИ БОЮНЧА ЖАЛПЫ МААЛЫМАТ **ӨТҮҮ**

КР ЖК ДЕПУТАТТАРЫН ШАЙЛООДО ШАЙЛОО УЧАСТОГУҢУЗДУ ТАКТАҢЫЗ **ТАКТОО**

ШАЙЛОО УЧАСТОКТОР КАРТАСЫ – ӨЗҮҢҮЗДҮН ШАЙЛОО УЧАСТОГУҢУЗДУ ТАБЫҢЫЗ **ТАБУУ**

РЕЛИЗ **КӨРҮҮ**

ШАЙЛООЧУНУН КАБИНЕТИ **ӨТҮҮ**

2025-ЖЫЛДЫН 30-НОВЯБРЫНА ДАЙЫНДАЛГАН КР ЖОГОРКУ КЕҢЕШИНИН ДЕПУТАТТАРЫН ШАЙЛООГО ШАЙЛООЧУЛАРДЫН АЛДЫН-АЛА ТИЗМЕСИНИН САНЫ

Регион	АШК	Айыл аймак/шаар	Шаар/айылдар	УШК саны	Шайл. саны
Республика	56	265		2492	4287222
№1 шайлоо округу		13		90	136220
Баткен обл.	Сүлүктү	Сүлүктү ш.	Сүлүктү ш.	13	11614
Баткен обл.	Лейлек	Сумбула а/а	Аңдарак, Искра, Коммуна, Көк-Таш	5	9437
Баткен обл.	Лейлек	Ак-Суу а/а	Ак-Суу, Жениш, Алга	4	4730
Баткен обл.	Лейлек	Раззатов ш.	Раззатов ш.	11	23006
Баткен обл.	Лейлек	Лейлек а/а	Коргон, Ак-Терек, Кара-Суу, Лейлек, Каграк, Өзгөрүш, Жаны-Турнуш	8	9509
Баткен обл.	Лейлек	Күлүндү а/а	Интернационал, Нахсат, Күлүндү, Ленин, Коммунизм, Булак-Башы	9	15661
Баткен обл.	Лейлек	Жаңы Жер а/а	Арка, Борбордук, Достук, Жаштык	4	9450

Активация Windows
Чтобы активировать Windows, перейдите в раздел "Параметры".

МААЛЫМАТТЫК ШАЙЛОО СИСТЕМАСЫ (МШС) – шайлоолорду жана референдумдарды даярдоодо жана өткөрүүдө маалыматтык процесстерди жүзөгө ашырууга арналган, шайлоочулардын катышуусу жөнүндө чогулткан, жыйнаган жана чагылдырган маалыматын көрсөтүү, ошондой эле АЭУ аркылуу алынган **добуш берүүнүн алдын ала жыйынтыктары** жана добуштарды кол менен саноонун негизинде **добуш берүүнүн акыркы жыйынтыктары** жөнүндө маалыматтарды чагылдырган мамлекеттик шайлоо системасы.

МААЛЫМАТТЫК ШАЙЛОО СИСТЕМАСЫ

Шайлоо кампаниялары

Бардык шайлоолор

Президенттик шайлоо

Парламенттик шайлоо

Жергиликтүү шайлоо

Референдум КР

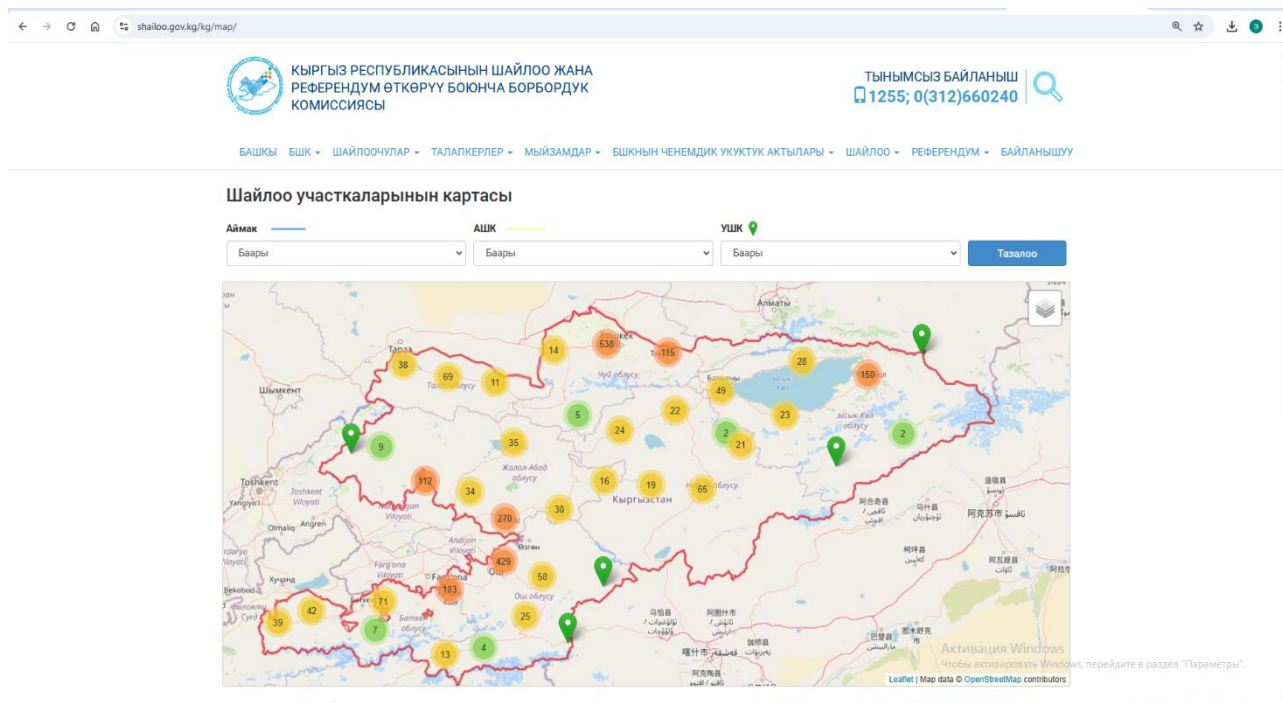
Шайлоо күнү	Шайлоо аты	Шайлоо түрү	Шайлоочулардын саны	Катышуу %
17/11/2024	КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖЕРГИЛИКТҮҮ КЕҢЕШТЕРИНИН ДЕПУТАТТАРЫН ШАЙЛОО 17.11.2024	Жергиликтүү шайлоо	4 135 039	28.74
22/09/2024	СУЗАК БИР МАНДАТТУУ ШАЙЛОО ОКРУГУ БОЮНЧА КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ КЕҢЕШИНИН ДЕПУТАТЫН МӨНӨТҮНӨН МУРДА ШАЙЛОО	Парламенттик шайлоо	124 429	16.92
30/06/2024	НООКАТ, СВЕРДЛОВ, ЫСЫК-КӨЛ БИР МАНДАТТУУ ШАЙЛОО ОКРУГДАРЫ БОЮНЧА КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ КЕҢЕШИНИН ДЕПУТАТЫН МӨНӨТҮНӨН МУРДА ШАЙЛОО 30.06.2024	Парламенттик шайлоо	311 363	20.53
28/04/2024	БАТКЕН, ОШ, КАРА-СУУ БИР МАНДАТТУУ ШАЙЛОО ОКРУГДАРЫ БОЮНЧА КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ КЕҢЕШИНИН ДЕПУТАТЫН МӨНӨТҮНӨН МУРДА ШАЙЛОО 28.04.2024	Парламенттик шайлоо	349 798	20.76
08/10/2023	ЫСЫК-КӨЛ ОБЛУСУНУН ЖЕТИ-ӨГҮЗ РАЙОНУНУН САРУУ АЙЫЛДЫК КЕҢЕШИНИН ДЕПУТАТТАРЫН ШАЙЛОО 08.10.2023	Жергиликтүү шайлоо	6 062	25.52

Толук тизме

Активация Windows

Чтобы активировать Windows, перейдите в раздел "Параметры".

ШАЙЛОО УЧАСТКАЛАРЫНЫН КАРТАСЫ – шайлоо участкторунун географиялык жайгашкан жерлерин көрсөткөн жана шайлоо комиссияларынын курамы, байланыш маалыматтары тууралуу маалыматтарды камтыган БШКнын веб-ресурсу.
<https://shailoo.gov.kg/map/>

ДАТТАНУУЛАРДЫН ЖАНА КАЙРЫЛУУЛАРДЫН РЕЕСТРИ – шайлоо процессинин катышуучуларынан шайлоо комиссияларына берген даттануулары жана арыздары, алар боюнча кабыл алынган чечимдер жана сот актылары менен таанышуу үчүн атайын веб-ресурс.
(<https://shailoo.gov.kg/ru/registry/>)

← → ↻ 📄 shailoo.gov.kg/ru/registry/ 🔍 ☆ ⋮

🇰🇾 Кыргызский ПОРТАЛ ИЗБИРАТЕЛЕЙ "ТИЗМЕ" ИНФОРМАЦИОННАЯ ИЗБИРАТЕЛЬНАЯ СИСТЕМА РЕЕСТРЫ ОТПРАВИТЬ ОБРАЩЕНИЕ

 **ЦЕНТРАЛЬНАЯ КОМИССИЯ ПО ВЫБОРАМ И
ПРОВЕДЕНИЮ РЕФЕРЕНДУМОВ КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ**

ГОРЯЧАЯ ЛИНИЯ 🔍
☎ 1255; 0(312)660240

ГЛАВНАЯ ЦИК - ИЗБИРАТЕЛИ - КАНДИДАТЫ - ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО - НПА ЦИК - ВЫБОРЫ - РЕФЕРЕНДУМ - КОНТАКТЫ

Главная > Реестры

Новости
Избиратели
ЦИК

 САЙТ ПРЕЗИДЕНТА
КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ

 ЖОГОРКУ КЕНЕШ
КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ

 ПРАВИТЕЛЬСТВО
КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ

Реестры

- Реестр жалоб и нарушений на выборах депутатов местных кенешей КР, назначенных на 17 ноября 2024 года
- Реестр жалоб и нарушений на досрочных выборах депутата ЖК КР по Сузакскому одномандатному избирательному округу №13, назначенный на 22 сентября 2024 года
- Реестр жалоб и нарушений на досрочных выборах депутатов ЖК КР по Ноокатскому, Иссык-Кульскому и Свердловскому избирательным округам, назначенные 30 июня 2024
- Реестр жалоб и нарушений на досрочных выборах депутатов ЖК КР по Баткенскому, Кара-Суйскому и Ошскому одномандатным избирательным округам, назначенные на 28 апреля 2024 года
- Жалобы, заявления
- Реестр жалоб и нарушений на повторных выборах депутата ЖК КР по №26 Ленинскому одномандатному избирательному округу - 10 сентября 2023 года
- Реестр жалоб и нарушений на досрочных выборах депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики по №26 Ленинскому одномандатному избирательному округу - 28 мая 2023 года
- Реестр жалоб и нарушений на выборах депутатов некоторых местных кенешей Нарынской, Баткенской, Ошской, Таласской и Чуйской областей КР – 9 апреля 2023 года
- Реестр жалоб и нарушений на выборах депутатов некоторых местных кенешей Джалал-Абадской, Иссык-Кульской, Нарынской,

Поиск по сайту 🔍

Активация Windows
Чтобы активировать Windows, перейдите в раздел "Параметры".

БШКнын АЧЫК МААЛЫМАТТАРЫ – шайлоолордо жана референдумдарда добуш берүүнүн жыйынтыктары, шайлоочулар тууралуу статистиканы, жергиликтүү өз алдынча башкаруу жана шайлоо комиссиялары тууралуу маалыматтарды камтыган веб-ресурс.
<https://shailoo.gov.kg/kg/otkrytye-dannye-cik/>

← → shailoo.gov.kg/kg/otkrytye-dannye-cik/ 🔍 ☆ 📄 ⋮

Кыргызча Русский ШАЙЛООЧУЛАРДЫН ПОРТАЛЫ "ТИЗМЕ" МААЛЫМАТТЫК ШАЙЛОО ТУТУМУ РЕЕСТРЛЕР КАЙРЫЛУУ ЖОНӨТҮ

 КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫ

ТЫНЫМСЫЗ БАЙЛАНЫШ 🔍 1255; 0(312)660240

БАШКЫ БШК ШАЙЛООЧУЛАР ТАЛАПКЕРЛЕР МЫЙЗАМДАР БШКНЫН ЧЕНЕМДИК УКУКТУК АКТЫЛАРЫ ШАЙЛОО РЕФЕРЕНДУМ БАЙЛАНЫШУУ

Башкы > БШКнын ачык маалыматтары

Кыргыз Республикасынын Президентин шайлоо, 2017-жыл

Кыргыз Республикасынын Президентин шайлоо, 2011-жыл

Кыргыз Республикасынын Жогорку кеңешинин депутаттарын шайлоо, 2015-жыл

Кыргыз Республикасынын Жогорку кеңешинин депутаттарын шайлоо, 2010-жыл

Референдум, 2016-жыл

2017-жылдын октябрына

БШКнын ачык маалыматтары

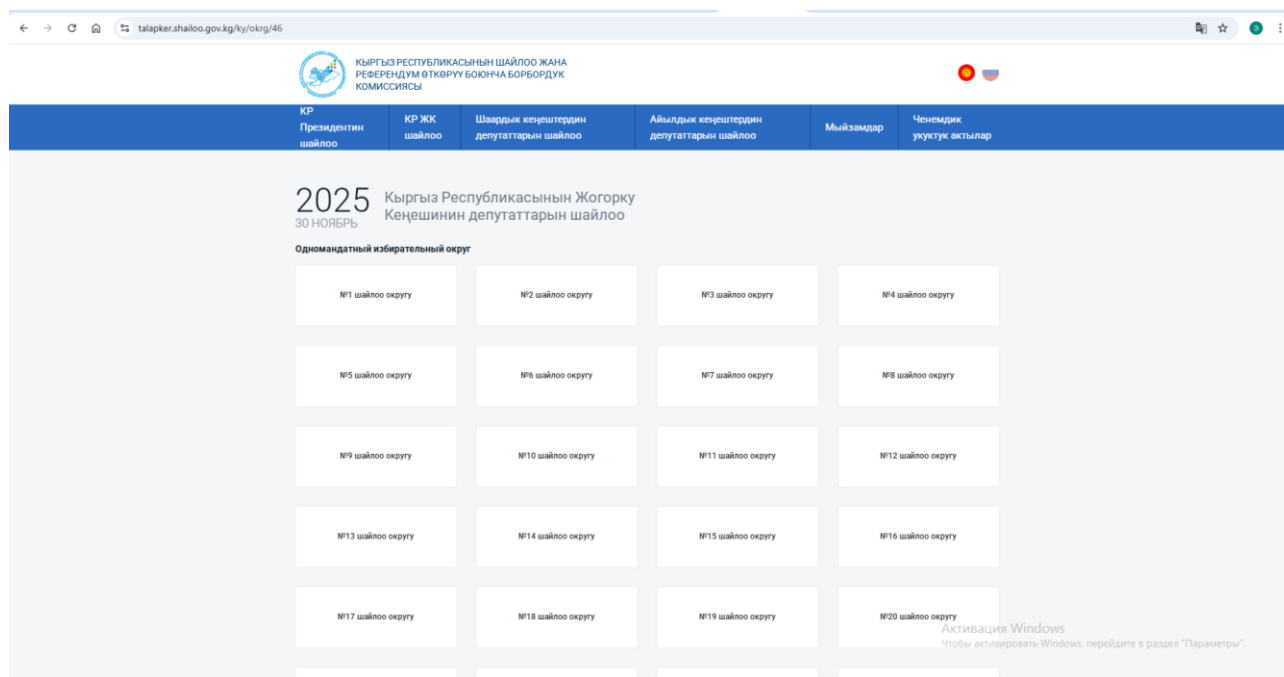
Шайлоолордун жана референдумдардын жыйынтыктары

- Кыргыз Республикасынын Президентин шайлоо, 2021-жыл
- Кыргыз Республикасынын Президентин шайлоо, 2017-жыл
- Кыргыз Республикасынын Президентин шайлоо, 2011-жыл
- Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутатын шайлоо, бир мандаттуу округ, 2023-жыл
- Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо, бир мандаттуу округдар, 2022-жыл
- Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо, бир мандаттуу округдар, 2021-жыл
- Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо, бирдиктуу округ, 2021-жыл
- Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо, 2020-жыл
- Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо, 2015-жыл
- Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо, 2010-жыл
- КРнын жергиликтүү шаардык кеңешинин депутаттарын шайлоосунун жыйынтыгы, апрель 2021-жыл
- КРнын жергиликтүү айылдык кеңешинин депутаттарын шайлоосунун жыйынтыгы, апрель 2021-жыл
- Референдум, апрель 2021-жыл
- Референдум, январь 2021-жыл

Активация Windows
Чтобы активировать Windows, перейдите в раздел "Параметры".

ТАЛАПКЕР МААЛЫМАТТЫК РЕСУРСУ – шайлоочулардын талапкерлер жана саясий партиялар жөнүндө (4 түрлүү маалыматты камтыган: саясий партиялар жана талапкерлер жөнүндө жалпы маалыматтар; талапкерлердин тизмеси; саясий партиялардын жана талапкерлердин программалары, финансылык отчеттору тууралуу) ачыктыгын, жеткиликтүүлүгүн жана маалымдуулугун жогорулатууга арналган жана шайлоо процессин маалымдоонун компоненттеринин бири болгон веб-ресурс.

<https://talapker.shailoo.gov.kg/ky/parliamentary>

**Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо
талапкерлер, саясий партиялар тарабынан берилүүчү шайлоо
документтерин кабыл алуу жана текшерүү тартиби жөнүндө жобону,
Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын
шайлоону өткөрүүдө документтердин
тизмеги жана формаларын бекитүү тууралуу**

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо талапкерлер, саясий партиялар тарабынан берилүүчү шайлоо документтерин кабыл алуунун жана текшерүүнүн тартибин жөнгө салуу жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону өткөрүүдө документтердин тизмегин жана формаларын бекитүү максатында, “Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 4, 8-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо талапкерлер, саясий партиялар тарабынан берилүүчү шайлоо документтерин кабыл алуу жана текшерүү тартиби жөнүндө жобо 1-тиркемеге ылайык бекитилсин.

2. Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкерди каттоо үчүн Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына саясий партиялар тарабынан берилүүчү документтердин тизмеги жана формалары 2-тиркемеге ылайык бекитилсин.

3. Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде көрсөтүлгөн талапкерди каттоо үчүн Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына талапкер тарабынан берилүүчү документтердин тизмеги жана формалары 3-тиркемеге ылайык бекитилсин.

4. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын “Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо талапкерлер, саясий партиялар тарабынан берилген шайлоо документтерин кабыл алуунун жана текшерүүнүн тартиби, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону өткөрүүдө документтердин тизмеги жана формалары жөнүндө жобону бекитүү тууралуу” 2021-жылдын 29-августундагы № 659 токтому күчүн жоготту деп таанылсын.

5. Бул токтом “Эркин-Тоо” гезитине жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.

6. Бул токтомдун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын төрагасынын орун басары А.С. Жупуевага жүктөлсүн.

7. Бул токтом расмий жарыяланган күндөн тартып күчүнө кирет.

Төрага

Т. Шайназаров

Бишкек ш., 2025-жылдын 26-сентябры
№ 78

**Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо талапкерлер,
саясий партиялар тарабынан берилүүчү шайлоо документтерин кабыл алуу жана
текшерүү тартиби жөнүндө
ЖОБО**

1. Жалпы жоболор

1. “Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо талапкерлер, саясий партиялар тарабынан берилүүчү шайлоо документтерин кабыл алуу жана текшерүү тартиби жөнүндө” ушул жобо (мындан ары - Жобо) “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө”, “Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык мыйзамдарына, ошондой эле Кыргыз Республикасынын башка жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын (мындан ары – Борбордук шайлоо комиссиясы) ченемдик укуктук актыларына ылайык иштелип чыкты.

2. Борбордук шайлоо комиссиясына келип түшкөн шайлоо документтерин кабыл алууну жана текшерүүнү Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан түзүлгөн Жумушчу топ ишке ашырат. Жумушчу топтун ыйгарым укуктары, милдеттери, курамы жана ишин уюштуруу Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан аныкталат.

3. “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамында (мындан ары - конституциялык Мыйзам) белгиленген мөөнөттө шайлоо комиссиясына келген талапкер же талапкердин/саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү документтерди берүүнүн мөөнөтү жөнүндө конституциялык Мыйзамдын талаптарын аткарган болуп эсептелинет. Шайлоо комиссиясына талапкер же талапкердин/ саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлүнүн келген убактысы документтерди берүү убактысы катары эсепке алынууга жатат. Документтерди кабыл алуу шайлоо комиссияларына келген убакыт боюнча белгиленген кезектүүлүк тартибинде Жумушчу топтун мүчөлөрү тарабынан ишке ашырылат.

4. Өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде көрсөткөн талапкерлердин документтери милдеттүү түрдө Борбордук шайлоо комиссиясынын мүчөсүнүн онлайн катышуусунда тийиштүү округдук шайлоо комиссиялары аркылуу кабыл алынышы мүмкүн.

Саясий партия тарабынан көрсөтүлгөн талапкерлердин документтери Борбордук шайлоо комиссиясына тапшырылат.

5. Жумушчу топ документтерди кабыл алууну Борбордук шайлоо комиссиясынын токтому менен бекитилген тизмекке жана формаларга ылайык ишке ашырат.

6. Шайлоо документтеринин берилиши, аларда камтылган маалыматтардын толуктугу жана аныктыгы үчүн, ошондой эле берилген документтерди жол-жоболоштуруунун шайлоо мыйзамдарынын талаптарына ылайык келишине жоопкерчиликти талапкер же талапкердин/саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү тартат.

7. Жогорку Кеңештин депутаттарын шайлоого катышкан талапкерлер, талапкерлердин/саясий партиялардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү документтерди кагаз жана электрондук машина окуй турган түрдө, “Электрондук талапкер” маалымат тутуму аркылуу Борбордук шайлоо комиссиясына тапшырат.

8. Талапкерлердин/саясий партиялардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү катталгандан кийин, аларга талапкерлер боюнча маалыматтарды толук көлөмдө киргизүү үчүн “Электрондук талапкер” маалымат тутумунда эсептик жазуу берилет.

2. Талапкерлерди көрсөтүү жана каттоо үчүн документтерди берүү тартиби

9. Шайлоо өткөрүлгөн күнгө карата 25 жашка толгон, жогорку кесиптик билими бар, мамлекеттик тилди билген, депутаттыкка талапкерлигин көрсөтүүнүн алдында республикада акыркы 5 жылдан кем эмес туруктуу жашаган Кыргыз Республикасынын жараны Жогорку Кеңештин депутаты болуп шайлана алат.

Кыргыз Республикасынын аймагында туруктуу жашоодо өндүрүштүк, илимий, кызматтык себеп же башка зарылчылык боюнча өлкөнүн чегинен тышкары иш сапарларына байланыштуу ар бир жылда алты айга чейинки үзгүлтүктөргө жол берилет.

Сот тарабынан аракетке жөндөмсүз деп таанылган же соттун мыйзамдуу күчүнө кирген өкүмү боюнча эркиндигинен ажыратуу жайларында кармалып турган жарандар шайлоого, шайланууга укуксуз.

Жогорку Кеңештин депутаттыгына шайланууга төмөнкү адамдар укуксуз:

1) соттолгондугу бар, анын ичинде алып салынган же жоюлган;

2) аларга карата кылмыш иши реабилитацияланбаган негиздер боюнча кыскартылган, төмөнкүлөрдү кошпогондо:

– коркунучтуулугу аз кылмыштар, этиятсыздыктан жасалган анча оор эмес кылмыштар;

– Кыргыз Республикасынын кылмыш-жаза мыйзамдарына ылайык жана аларда каралган тартипте жабырлануучу жеке-ачык айыптоону колдоодон баш тарткан жана (же) жабырлануучу айыпталуучу менен макулдашууга жетишкен учурлар;

3) диний ишмерлер өздөрүнүн диний ишин токтоткондон кийин 5 жыл ичинде.

10. Көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерлерди көрсөтүү укугу саясий партияларга жана өзүн-өзү көрсөтүү жолу менен чыккан жарандарга таандык.

11. Жогорку Кеңештин депутаттарын шайлоо дайындалгандан кийин

5 календардык күндүн ичинде шайлоого катышууга ниеттенген саясий партиялар Борбордук шайлоо комиссиясына шайлоо округу боюнча Жогорку Кеңештин депутаттарын шайлоого катышуу тууралуу билдирүүнү (№ 1-формага ылайык) жөнөтүүгө тийиш. Мында төмөнкүлөр тиркелет:

1) саясий партияны каттоо тууралуу күбөлүктүн көчүрмөсү;

2) саясий партиянын уставынын нотариалдык күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсү;

3) саясий партиянын жетекчисинин паспортунун көчүрмөсү;

4) саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн тизмеси

(№ 8-формага ылайык);

5) саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн арыздары

(№ 9-формага ылайык);

6) саясий партиянын жетекчиси жана ыйгарым укуктуу өкүлдөрү тарабынан толтурулган жеке маалыматтарын топтоо жана иштеп чыгууга макулдугу жөнүндө типтүү форма (№ 7-формага ылайык);

7) саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн паспортторунун көчүрмөсү.

12. Саясий партиядан билдирүү келип түшкөн учурда, Жумушчу топ билдирүүнү алгандыгы тууралуу жазуу жүзүндөгү тастыктаманы берүүгө милдеттүү.

13. Саясий партиялардан талапкерлерди көрсөтүү мөөнөтү Борбордук шайлоо комиссиясы көп мандаттуу шайлоо округдарынын тизмесин расмий жарыялаган күндөн башталып, добуш берүү күнүнө чейин 45 календардык күн калганда, жергиликтүү убакыт боюнча саат 18:00 чейин аяктайт.

14. Ар бир көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча бирден талапкерди көрсөтүү жөнүндө саясий партиянын чечими саясий партиянын съездинде жашыруун добуш берүү менен кабыл алынат (№ 2-формага ылайык).

Саясий партиянын съездинде талапкерлерди көрсөтүү учурунда жашыруун добуш берүүнү камсыз кылуу жана анын жол-жобосун сактоо жоопкерчилиги саясий партияга жүктөлөт.

Талапкерлерди көрсөтүү боюнча саясий партиянын съездинде Борбордук шайлоо комиссиясынын мүчөлөрү катышууга укуктуу.

15. Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерлерди көрсөтүү ар бир талапкер талапкерлигин койгон шайлоо округун көрсөтүү менен жүзөгө ашырылат. Ошону менен бирге, саясий партия талапкерлердин жалпы санынын 70 пайызынан ашпаган бир жыныстагы адамдардын өкүлчүлүгү боюнча талапты сактоого милдеттүү.

Өкүлчүлүк төмөнкү эсептөөгө ылайык белгиленет:

- 1).2, 3 талапкер – 1 жыныстагы 1 талапкер;
- 2).4, 5, 6 талапкер – 1 жыныстагы 2 талапкер;
- 3).7, 8, 9, 10 талапкер – 1 жыныстагы 3 талапкер;
- 4).11, 12, 13 талапкер – 1 жыныстагы 4 талапкер;
- 5).14, 15, 16 талапкер – 1 жыныстагы 5 талапкер;
- 6).17, 18, 19, 20 талапкер – 1 жыныстагы 6 талапкер;
- 7).21, 22, 23 талапкер – 1 жыныстагы 7 талапкер;
- 8).24, 25, 26 талапкер – 1 жыныстагы 8 талапкер;
- 9).27, 28, 29, 30 талапкер – 1 жыныстагы 9 талапкер.

Саясий партия ошол партиянын мүчөлөрү болуп саналбаган Кыргыз Республикасынын жарандарын Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкер кылып көрсөтүүгө укуктуу.

Саясий партия башка саясий партиялардын мүчөлөрү болуп саналган жарандарды Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкер кылып көрсөтүүгө укуксуз.

Саясий партия көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерди, талапкерлерди конституциялык Мыйзамда белгиленген тартипте жана мөөнөттөрдө Борбордук шайлоо комиссиясына жазуу жүзүндө арыз берүү менен кезексиз курултайда жашыруун добуш берүү менен кайра чакыртып алууга укуктуу.

Көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерлерди көрсөтүү жөнүндө саясий партиянын курултайынын саясий партиянын жетекчисинин колу жана саясий партиянын мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн чечимдери Борбордук шайлоо комиссиясына берилет.

Саясий партиянын курултайынын чечимдери Борбордук шайлоо комиссиясына берилгенден кийин тиешелүү шайлоо округдары боюнча көрсөтүлгөн талапкерлердин курамы өзгөртүлүшү мүмкүн эмес.

16. Саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү, добуш берүү күнүнө чейин 40 календардык күндөн кеч эмес, жергиликтүү убакыт боюнча саат 18:00гө чейин көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча талапкерлерди каттоо үчүн Борбордук шайлоо комиссиясына саясий партиянын жетекчисинин кол тамгасы жана мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн төмөнкү документтерди тапшырат:

1) Жогорку Кеңештин депутаттыгына көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча талапкерлерди көрсөтүү жөнүндө саясий партиянын съездинин чечимин (№ 2-формага ылайык);

2) Жогорку Кеңештин депутаттыгына саясий партия тарабынан көрсөтүлгөн ар бир көп мандаттуу округдар боюнча талапкерлердин тизмегин (№ 3-формага ылайык);

3) Жогорку Кеңештин депутаттыгына саясий партия тарабынан көрсөтүлгөн талапкер жөнүндө маалыматтарды (№ 4-формага ылайык);

4) Башка мамлекеттин жарандыгы жоктугу тууралуу декларацияны (№ 5-формага ылайык);

5) Диний ишмерлер үчүн чектөөлөрдү сактоо жөнүндө декларацияны (№ 6-формага ылайык);

6) Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкердин паспортунун көчүрмөсүн;

7) Нотариалдык күбөлөндүрүлгөн талапкердин биринчи жогорку кесиптик билими бар экендигин тастыктаган, документин (эгерде жогорку билими тууралуу документ чет өлкөлүк окуу жайы тарабынан берилген болсо, сунушталган документтер апостиль менен тастыкталууга же консулдук легалдаштыруу жол-жобосунан өтүүгө тийиш);

8) Иштеген же окуган жеринен маалымкатты;

9) Ар бир талапкер тарабынан толтурулган жеке маалыматтарын топтоо жана иштеп чыгууга макулдугу жөнүндө типтүү форма (№ 7-формага ылайык);

10) Саясий партиянын шайлоо фондунан төлөнгөн 300 000 сом өлчөмүндө шайлоо төгүмүн ар бир талапкерге төккөндүгүн тастыктаган документин;

11) Саясий партия жөнүндө мамлекеттик жана расмий тилдерде маалыматтар (№ 14-формага ылайык);

12) Талапкер жөнүндө мамлекеттик жана расмий тилдерде маалыматтар (№ 141-формага ылайык).

17. Майыптыгы бар жана буга байланыштуу өзүн-өзү көрсөтүү жөнүндө арызды өз алдынча жазууга, конституциялык Мыйзамда каралган башка документтерди толтурууга мүмкүнчүлүгү жок адам Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкер болуп көрсөтүлгөн учурда башка адамдын жардамын пайдаланууга укуктуу. Мында каттоо документтерин толтурууга жардам көрсөтүп жаткан адамдын ыйгарым укуктары нотариалдык түрдө күбөлөндүрүлүүгө тийиш.

Майыптыгы бар талапкерлер Борбордук шайлоо комиссиясынын депозиттик эсебине өзүнүн шайлоо фондунан төмөнкүдөй өлчөмдө шайлоо төгүмүн төгөт:

- III топтогу майыптарга - 70 000 сом;

- I жана II топтордогу майыптарга - 50 000 сом.

Талапкерди каттоо үчүн Борбордук шайлоо комиссиясына шайлоо төгүмүн төккөндүгүн ырастоочу банктык документ (түп нускасы) жана ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан мыйзамдарда белгиленген тартипте майыптыгы бар экендигин белгилеген маалымат берилет.

18. Саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү талапкерлерди каттоо үчүн документтер менен бирге Борбордук шайлоо комиссиясына талапкерлер жөнүндө берилген маалыматтарда өзгөрүүлөрдүн бар экендиги тууралуу маалыматтарды берүүгө милдеттүү (аты-жөнү өзгөрүлгөндүгү, негизги иштеген жери жана кызматы, ээлеген кызмат орду, паспортунун алмаштырылгандыгы ж.б. жөнүндө). Көрсөтүлгөн маалыматтарды тастыктоо үчүн тийиштүү документтердин көчүрмөсү берилет.

19. Өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде талапкерлерди көрсөтүү мөөнөтү Борбордук шайлоо комиссиясы көп мандаттуу шайлоо округдарынын тизмесин расмий жарыялаган күндөн башталып, добуш берүү күнүнө чейин 30 календардык күн калганда, жергиликтүү убакыт боюнча саат 18:00гө чейин аяктайт.

20. Талапкер бир гана шайлоо округу боюнча көрсөтүлүшү мүмкүн.

21. Өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерлерди көрсөтүү ошол шайлоо округу боюнча талапкер катары катталуу ниети жөнүндө арызды Борбордук шайлоо комиссиясына берүү жолу менен (№ 12-формага ылайык) жүргүзүлөт. Мында төмөнкүлөр тиркелет:

1) Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкердин паспортунун көчүрмөсү;

2) талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн тизмеси (№ 81-формага ылайык);

3) ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн арыздары (№ 91-формага ылайык);

4) талапкер, ыйгарым укуктуу өкүлдөр тарабынан толтурулган жеке маалыматтарын топтоо жана иштеп чыгууга макулдугу жөнүндө типтүү форма (№ 7-формага ылайык);

5) талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн паспортторунун көчүрмөлөрү.

22. Жумушчу топ талапкерлерден арыз алганда, арызды алгандыгы жөнүндө талапкерлерге жазуу жүзүндөгү тастыктаманы жана талапкерлердин шайлоо фондун түзүү үчүн атайын шайлоо эсебин ачууга маалымат берет.

23. Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерди каттоо үчүн талапкер, талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлү добуш берүү күнүнө чейин 40 календардык күндөн кеч эмес, жергиликтүү убакыт боюнча саат 18:00гө чейин төмөнкү документтерди тапшырат:

1) Өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде көрсөтүлгөн талапкер жөнүндө маалыматтарды (№ 41-формага ылайык);

2) Башка мамлекеттин жарандыгы жоктугу тууралуу декларацияны (№ 51-формага ылайык);

3) Диний ишмерлер үчүн чектөөлөрдү сактоо жөнүндө декларацияны (№ 61-формага ылайык);

4) Нотариалдык күбөлөндүрүлгөн талапкердин биринчи жогорку кесиптик билими бар экендигин тастыктаган, документин (эгерде жогорку билими тууралуу документ чет өлкөлүк окуу жайы тарабынан берилген болсо, сунушталган документтер апостиль менен тастыкталууга же консулдук легалдаштыруу жол-жобосунан өтүүгө тийиш);

5) Иштеген же окуган жеринен маалымкат;

6) Шайлоо фондунан төлөнгөн 300 000 сом өлчөмүндө шайлоо төгүмүн төккөндүгүн тастыктаган документ;

7) Талапкер жөнүндө мамлекеттик жана расмий тилдерде маалыматтар (№ 141-формага ылайык).

24. Талапкер, талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлү талапкерди каттоо үчүн документтер менен бирге Борбордук шайлоо комиссиясына талапкерлер жөнүндө берилген маалыматтарда өзгөрүүлөрдүн бар экендиги тууралуу маалыматтарды берүүгө милдеттүү (аты-жөнү өзгөрүлгөндүгү, негизги иштеген жери жана кызматы, ээлеген кызмат орду, паспортунун алмаштырылгандыгы ж.б. жөнүндө). Көрсөтүлгөн маалыматтарды тастыктоо үчүн тийиштүү документтердин нотариалдык күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсү тапшырылат.

25. Жумушчу топ талапкерден, талапкердин/саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлүнөн документтерди алуу фактысын каттайт, андан кийин тийиштүү шайлоо документтерин кабыл алгандыгы тууралуу жазуу жүзүндөгү тастыктаманы берет.

Тастыктамада алардын ар биринин барактарын жана нускамаларын көрсөтүү менен кабыл алынган бардык документтер тизмектелет.

Тастыктамага Борбордук шайлоо комиссиясынын мүчөсү, Жумушчу топтун жетекчиси тарабынан кол коюлат. Тастыктаманы түзүү датасы документтерди кабыл алуу датасы болуп саналат. Тастыктама эки нускада түзүлөт, алардын бири талапкерге, талапкердин/саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлүнө берилет, экинчиси Борбордук шайлоо комиссиясында сакталат.

3. Шайлоо документтерин текшерүүнүн тартиби

26. Жумушчу топ шайлоо документтерин кабыл алгандан кийин 10 календардык күндүн ичинде келип түшкөн шайлоо документтеринин конституциялык Мыйзамдын талаптарына ылайык келерин, анын ичинде “Түндүк” электрондук ведомстволор аралык өз ара аракеттенүү тутумун колдонуу менен текшерүүгө киришет.

27. Эгерде талапкер, саясий партия тарабынан берилген документтерде талапкерди каттоого тоскоолдук жараткан дал келбестиктер табылса, анда документтер алынган учурдан тартып, Жумушчу топ 48 сааттын ичинде талапкердин/саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлүнө бул дал келбестиктер тууралуу кабарлоого милдеттүү. Талапкер, саясий партия бул билдирүүнү алган учурдан тартып 48 сааттын ичинде зарыл болгон өзгөртүүлөрдү киргизип, оңдолгон документтерди тапшырууга укуктуу.

28. Берилген документтердеги белгилүү болгон мүчүлүштүктөр жөнүндө талапкерге, саясий партияга маалымдоо тууралуу маселени кароого Жумушчу топтун жыйынына талапкердин/саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү чакырылат.

29. Билдирүүдө белгилүү болгон мүчүлүштүктөрдү четтетүү мөөнөтүн көрсөтүү менен жетишсиз документтердин тизмеси, берилген документтердеги толук эмес маалыматтар, конституциялык Мыйзамдын талаптарын бузуу менен жол-жоболоштурулган документтер көрсөтүлөт.

30. Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан маалымдалгандан кийин талапкерлер, саясий партиялар документтердеги мүчүлүштүктөрдү 48 сааттын ичинде бир нече ирет четтете алат.

31. Эгерде берилген документтердеги мүчүлүштүктөр жөнүндө тийиштүү түрдө маалымдалган талапкер, талапкердин/саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү белгилүү болгон мүчүлүштүктөрдү четтетпесе же болбосо толук көлөмдө эмес четтетсе, анда Борбордук шайлоо комиссиясы талапкерди каттоодон баш тартууга укуктуу.

32. Талапкерди каттоо үчүн берилген документтердин мыйзамдын талаптарына ылайык келүүсүн текшерүүнүн натыйжасы боюнча Жумушчу топ талапкерди каттоо же болбосо каттоодон баш тартуу жөнүндө корутунду чыгарат.

33. Жумушчу топ чыгарылган корутундунун негизинде талапкерди каттоо же каттоодон баш тартуу жөнүндө чечимдин долбоорун Борбордук шайлоо комиссиясынын жыйналышына киргизет.

34. Бир эле адамды бирден ашык шайлоо округу боюнча каттоого жол берилбейт.

35. Талапкерди каттоодон баш тартуу үчүн төмөнкүлөр негиз болушу мүмкүн:

– талапкерди каттоо үчүн конституциялык Мыйзамга ылайык зарыл болгон документтерди бербөө;

– конституциялык Мыйзамда каралган талапкерди көрсөтүү тартибин сактабоо;

– талапкерде пассивдүү шайлоо укугунун жоктугу;

– башка саясий партиядан талапкерди каттоо фактысынын болушу же болбосо талапкерди бирден ашык шайлоо округунда каттоо фактысынын болушу;

– талапкердин, саясий партиянын өзүнүн шайлоо фондун түзбөөсү;

– талапкердин башка мамлекеттин жарандыгына таандыктыгы;

– эгерде адам уюшкан кылмыштуу топко, кылмыштуу коомдоштукка (кылмыштуу уюмга), куралдуу топко (бандага) тиешеси бар адам катары алдын алуучу, ыкчам-алдын алуучу каттоодо турса же болгон болсо;

– конституциялык Мыйзамда белгиленген башка талаптарга ылайык келбегендиги.

36. Талапкердин уюшкан кылмыштуу топко, кылмыштуу коомдоштукка (кылмыштуу уюмга), куралдуу топко (бандага) тиешеси бар экендиги тийиштүү укук коргоо органы тарабынан тастыкталган учурда, Борбордук шайлоо комиссиясы бул маселени жыйналышында укук коргоо органынын өкүлүнүн катышуусу менен карайт. Өкүл баяндама жасап, тастыктоочу документтерди көрсөтөт.

37. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкер жөнүндө маалыматтарды текшерүүдө соттолгондугу жана жогорку кесиптик билими бар (жок) экендиги жөнүндө расмий корутундуларды Борбордук шайлоо комиссиясына берет.

38. Эгерде талапкердин Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкер катары көрсөтүлгөнгө чейинки акыркы 5 жыл ичинде диний ишмердүүлүккө тиешеси бар экендиги боюнча факт дин иштери боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан тастыкталса, анда бул маселе Борбордук шайлоо комиссиясынын жыйынында каралат. Жыйынга аталган органдын өкүлү катышып, маалымат берип, тастыктоочу документтерди көрсөтөт.

39. Талапкерди каттоодон баш тартуу тууралуу чечим кабыл алынган учурда Борбордук шайлоо комиссиясы 24 сааттын ичинде талапкерге, талапкердин/саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлүнө баш тартуунун негиздерин баяндоо менен чечимдин көчүрмөсүн берет.

40. Шайлоо округу боюнча талапкерди каттоодон баш тартуу тууралуу чечим кабыл алынган күндөн тартып 3 календардык күндүн ичинде сотко даттанылышы мүмкүн.

4. Өкүлдөрдү, ишенимдүү адамдарды жана байкоочуларды каттоо үчүн документтерди тапшыруу тартиби

41. Каттоодон өткөн талапкер өзүнүн өкүлдөрүн, ишенимдүү адамдарын жана байкоочуларын каттоо үчүн зарыл болгон документтерди тиешелүү шайлоо комиссиясына, конституциялык Мыйзамда жана ушул Жободо белгиленген тартипте, тапшырууга укуктуу.

42. Шайлоо комиссиясындагы талапкердин өкүлүн каттоо үчүн талапкер/талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлү төмөнкүлөрдү тапшырат:

1) Талапкердин өкүлдү дайындоо тууралуу арызы (№ 81-формага ылайык);

2) Жарандын шайлоо комиссиясында өкүл болууга макулдугу тууралуу арызы (№ 91-формага ылайык);

3) Өкүлдүн паспортунун көчүрмөсү.

Документтер тиешелүү шайлоо комиссиясы тарабынан добуш берүү күнүнө чейин 3 календардык күндөн кеч эмес, жергиликтүү убакыт боюнча саат 18:00 чейин кабыл алынат.

Шайлоо комиссиясындагы өкүлгө каттоодон өткөндөн кийин белгиленген үлгүдөгү ырастама берилет.

Шайлоо комиссиясындагы өкүл бир эле мезгилде башка шайлоо комиссиясында өкүл боло албайт.

43. Ишенимдүү адамдар бардык талапкерлерди каттоо мөөнөтү бүткөндөн кийин, бирок добуш берүү күнүнө чейин 3 календардык күндөн кеч эмес, жергиликтүү убакыт боюнча саат 18.00 чейин талапкерлер тарабынан дайындалат.

Ишенимдүү адамдарды каттоо үчүн талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлү Борбордук шайлоо комиссиясына төмөнкү документтерди тапшырат:

- 1) Талапкердин ишенимдүү адамды дайындоо тууралуу арызы (№ 81-формага ылайык);
- 2) Ишенимдүү адам болууга макулдугу тууралуу жарандын арызы (№ 91-формага ылайык);
- 3) Ишенимдүү адамдын паспортунун көчүрмөсү.

Борбордук шайлоо комиссиясы каттоону жүргүзүп, ишенимдүү адамга белгиленген үлгүдөгү ырастама берет.

44. Талапкер ар бир участкалык шайлоо комиссиясына экиден ашык эмес байкоочу дайындоого укуктуу.

Байкоочу, байкоочунун укуктарына жана милдеттерине аны дайындаган талапкерден тиешелүү шайлоо комиссиясына жолдомо келип түшкөндөн кийин ээ болот (№ 15-формага ылайык).

Жолдомо паспортту же аны алмаштыруучу документти көрсөткөндө жарактуу, талапкердин койгон колу болгондо жарактуу болуп эсептелет. Байкоочуну жиберүү жөнүндө алдын ала кабарлоо талап кылынбайт.

5. Электрондук машина окуй турган түрдө берилген документтерди текшерүүнүн тартиби

45. “Электрондук талапкер” маалымат тутумунда электрондук машина окуй турган түрдө берилген документтер кагаз түрүндө берилген документтерге ылайык келишин жана шайкештигин текшерүүгө жатат.

46. Электрондук машина окуй турган жана кагаз түрүндөгү документтердин дал келбестиги аныкталган учурда, алардын түп нускасына тийиштүү түзөтүүлөрдү киргизүү жолу менен талапкер, талапкердин/саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү тарабынан кол тамгалары менен күбөлөндүрүү аркылуу алар четтетилүүгө жатат.

6. Жумушчу топтун ишине байланыштуу маселелер боюнча Борбордук шайлоо комиссиясынын чечимдеринин долбоорлорун даярдоо

47. Борбордук шайлоо комиссиясынын жыйналышында каралуучу Жумушчу топтун ишине байланыштуу материалдарды даярдоо жоопкерчилиги анын жетекчисине жүктөлөт.

48. Борбордук шайлоо комиссиясынын жыйналышына чечимдин долбоору, Жумушчу топтун корутундусу, документтерге жүргүзүлгөн текшерүү жөнүндө маалыматтар, жыйналышка чакырылган кызыктар жактардын тизмеси даярдалат.

49. Жумушчу топ тарабынан даярдалган Борбордук шайлоо комиссиясынын чечиминин долбооруна Жумушчу топтун жетекчиси жана мүчөлөрү кол коюшат.

50. Жумушчу топ талапкерди каттоо жөнүндө Борбордук шайлоо комиссиясы чечим кабыл алган күндөн тартып 2 календардык күндүн ичинде катталган талапкерге тийиштүү чечимдин көчүрмөсүн тиркөө менен бекитилген үлгүдөгү ырастаманы тапшырат.

Кыргыз Республикасынын
Шайлоо жана референдум өткөрүү
боюнча борбордук комиссиясынын
2025-жылдын 26-сентябрындагы
№ 78 токтомуна 2-тиркеме

**Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкерлерди каттоо
үчүн Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук
комиссиясына саясий партиялар тарабынан берилүүчү документтердин
тизмеги жана формалары**

№	Документтин аталышы	формасы
1.	Жогорку Кеңештин депутаттарын шайлоого катышуусу жөнүндө саясий партиянын билдируүсү	(№ 1-форма)
2.	Көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерди көрсөтүү жөнүндө саясий партиянын съездинин чечими	(№ 2-форма)
3.	Көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча саясий партиядан көрсөтүлгөн Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерлердин тизмеги	(№ 3-форма)
4.	Көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына саясий партия тарабынан көрсөтүлгөн талапкер жөнүндө маалымат	(№ 4-форма)
5.	Башка мамлекеттин жарандыгы жок экендиги жөнүндө декларация	(№ 5-форма)
6.	Диний ишмерлер үчүн чектөөлөрдүн сакталышы жөнүндө декларация	(№ 6-форма)
7.	Талапкерлердин биринчи жогорку кесиптик билими жөнүндө документтеринин нотариалдык күбөлөндүрүлгөн көчүрмөлөрү	
8.	Жеке маалыматтарды чогултууга жана иштетүүгө макулдук берүүнүн типтүү формасы	(№ 7-форма)
9.	Талапкердин иштеген же окуган жеринен маалымкат. Анын кызматтык ыйгарым укуктарын токтотуу же токтото туруу жөнүндө тиешелүү буйруктардын (тескемелердин) күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсү (талапкерди көрсөтүү учурунан тартып, башкача айтканда саясий партиянын съезди өткөрүлгөн күндөн тартып берилет)	
10.	Саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн тизмеси	(№ 8-форма)
11.	Саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү болушунун макулдугу жөнүндө арызы	(№ 9-форма)
12.	Ыйгарым укуктуу өкүлдү кайра чакыртып алуу жөнүндө саясий партиянын билдируүсү	(№10-форма)
13.	Саясий партия тарабынан көрсөтүлгөн талапкердин шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрүнүн, ишенимдүү адамдарынын, байкоочуларынын тизмеси	(№ 11-форма)
14.	Талапкердин шайлоо комиссиясындагы өкүлү, ишенимдүү адамы болууга макулдугу жөнүндө арызы	(№12-форма)
15.	Талапкердин шайлоо комиссиясындагы өкүлүн, ишенимдүү адамын чакыртып алуу жөнүндө билдируүсү	(№ 13-форма)
16.	Саясий партия жөнүндө маалымат	(№ 14-форма)
17.	Талапкер жөнүндө маалымат	(№ 14 ¹ -форма)
18.	Саясий партиянын, талапкердин шайлоо алдындагы программасы	
19.	Талапкердин байкоочуларын каттоо үчүн жолдомо	(№ 15-форма)

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоого
катышуусу жөнүндө саясий партиянын билдирүүсү

Кыргыз Республикасынын
Шайлоо жана референдум
өткөрүү боюнча борбордук
комиссиясына

БИЛДИРҮҮ

_____ саясий партиясы
(саясий партиянын аталышы)

_____ (саясий партиянын каттоо номери жана датасы)

№ _____ көп мандаттуу шайлоо округу боюнча
(шайлоо округунун аталышы)

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо талапкерди көрсөтүү
ниети жөнүндө билдирет.

_____ саясий партиясы төмөндөгү
(саясий партиянын аталышы)

ыйгарым укуктуу өкүлдөрүн дайындайт:

шайлоолор боюнча _____
(аты-жөнү)

кол коюу укугу менен финансылык маселелер боюнча _____

_____ (аты-жөнү)

Тиркелет:

- 1) саясий партиянын каттоодон өткөндүгү жөнүндө күбөлүктүн көчүрмөсү;
- 2) партиянын уставынын нотариалдык күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсү;
- 3) саясий партиянын жетекчисинин паспортунун көчүрмөсү;
- 4) саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн тизмеси (№ 8-форма);
- 5) саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн арыздары (№ 9-форма);
- 6) саясий партиянын жетекчиси жана ыйгарым укуктуу өкүлдөрү тарабынан толтурулган жеке маалыматтарды чогултууга жана иштеп чыгууга макулдугунун типтүү бланкы (№ 7-форма);
- 7) ыйгарым укуктуу өкүлдөрдүн паспортторунун көчүрмөлөрү.

Саясий партиянын жетекчиси _____
(Аты-жөнү)

М.О.

_____ (Кол тамгасы)

“ ____ ” _____ 20____-ж

Эскертүү: Билдирүү кагаз түрүндө берилет

Көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкерлерди көрсөтүү жөнүндө саясий партиянын съездинин чечими

(саясий партиянын аталышы)

№ _____ ЧЕЧИМ

(көрсөтүңүз: (кезексиз) кезектеги съезди (чогулуш, конференция)

(орду)

(датасы)

саясий партиясынан Кыргыз

(саясий партиянын аталышы)

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкерлерди көрсөтүү жөнүндө 20__-ж. _____ дайындалган Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоого катышууга.

“Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 60-беренесине ылайык жана жашыруун добуш берүүнүн протоколдорунун негизинде:

(саясий партиянын Уставынын пункттары көрсөтүлөт)

(кезексиз) кезектеги съезди (чогулуш, конференция)

(саясий партиянын аталышы)

ЧЕЧТИ:

1. _____ төмөнкү көп мандаттуу шайлоо
(саясий партиянын аталышы)

округдары боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына төмөнкү талапкерлер көрсөтүлсүн

№	Көрсөтүлгөн талапкердин аты-жөнү	Көп мандаттуу шайлоо округунун аталышы, номери

2. “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык

Мыйзамында белгиленген мөөнөттөрдө 20____-жылдын "____" _____ дайындалган көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоого катышууга _____ саясий
(саясий партиянын аталышы)

партиясынын бардык керектүү документтери Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына берилсин.

Жашыруун добуш берүүнүн натыйжалары: “МАКУЛ” - _____ “КАРШЫ” - _____
“КАЛЫС” _____

Саясий партиянын жетекчиси _____
(колу) (аты-жөнү)

М.О.

Съезддин катчысы
(чогулуш)/конференция _____
(колу) (аты-жөнү)

Тиркелет:

1. Көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча саясий партиядан көрсөтүлгөн Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерлердин тизмеси (№ 3-форма);
2. Көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына саясий партия тарабынан көрсөтүлгөн талапкер жөнүндө маалыматтар (№ 4-форма);
3. Башка мамлекеттин жарандыгы жок экендиги жөнүндө декларация (№ 5-форма);
4. Диний ишмерлер үчүн чектөөлөрдүн сакталышы жөнүндө декларация (№ 6-форма);
5. Талапкер тарабынан толтурулган жеке маалыматтарды чогултууга жана иштетүүгө макулдугунун типтүү-формасы (№ 7-форма);
6. Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкердин паспортунун көчүрмөсү;
7. Талапкердин биринчи жогорку кесиптик билими бар экендигин тастыктаган нотариалдык күбөлөндүрүлгөн документ;
8. Талапкердин иштеген же окуган жеринен маалымкат;
9. Талапкер көрсөтүлгөн учурдан тартып, анын кызматтык ыйгарым укуктарын токтотуу же токтото туруу жөнүндө тиешелүү буйруктардын (тескемелердин) күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсү (талапкерди көрсөтүү учурунан тартып, башкача айтканда саясий партиянын съезди өткөрүлгөн күндөн тартып берилет);
10. Шайлоо төгүмүн төлөнгөндүгүн тастыктаган документ;
11. Саясий партия жөнүндө маалымат (№ 14-форма);
12. Талапкер жөнүндө маалымат (№ 14¹-форма).

Эскертүү: Документтер кагаз жана электрондук машина окуй турган түрүндө берилет

**Көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча Кыргыз Республикасынын
Жогорку Кеңешинин депутаттыгына саясий партия тарабынан көрсөтүлгөн
талапкерлердин тизмеги**

(саясий партиянын аталышы)

№	Аты-жөнү	ИЖН (ПИН)	Туулган датасы	Жынысы	Улуту	Билими	Иштеген жери	Ээлеген кызматы	Жашаган жери	Саясий партияга таандыгы	Шайлоо округунун аталышы жана номери

Саясий партиянын жетекчиси _____
(Аты-жөнү)

М.О. _____
(Кол тамгасы)

“ _____ ” _____ 20__ ж.

Эскертүү: Талапкерлердин тизмеги кагазда жана электрондук машина окуй турган түрүндө берилет

**Көп мандаттуу шайлоо округу боюнча саясий партиядан көрсөтүлгөн
Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкер жөнүндө маалымат**

Мен, _____
(талапкердин аты-жөнү)

ушуну менен Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкер катары
№ _____ көп мандаттуу шайлоо округу
(шайлоо округунун аталышы)

боюнча катышууга макулдугумду беремин.

Өзүм жөнүндө төмөнкү маалыматты билдиремин:

Туулган жылы, айы, күнү: _____

Туулган жери: _____

Жынысы: _____

Улуту: _____

Жарандыгы: _____

Паспорту: сериясы, номери, ким тарабынан берилген, датасы _____

ИЖН (идентификациялык жеке номери): _____

Соттолгондугу (анын ичинде алынып салынган же жоюлган) (Ооба/Жок) _____

Эгерде “ооба” болсо, КР КЖК беренесин, соттун өкүмүнүн датасын жана номерин, статусун (алып салынган/жоюлган) көрсөтүңүз, зарыл болсо документтердин көчүрмөлөрүн тиркеңиз:

Реабилитацияланган/реабилитацияланбаган негиздер боюнча кыскартылган кылмыш иши/издөө жана башка маалымат (Ооба/Жок) _____

Башка саясий партияга таандыктыгы:

(саясий партиянын аталышы)

Башка мамлекеттин жарандыгынын болушу (Ооба/Жок) _____

Эгерде мурда башка мамлекеттин жарандыгы болгон болсо, мамлекетти, жарандыкка кирген жана чыккан датасын көрсөтүңүз:

Акыркы 5 жылда диний ишкердүүлүккө катышуусу (Ооба/Жок) _____

Эгерде “ооба” болсо, диний уюмдун аталышын, диний ишмердүүлүгүн токтоткон күнүн көрсөтүңүз жана тастыктоочу документтерди тиркеңиз:

Билими _____

(билим деңгээли көрсөтүлсүн: жогорку, орто)

Айы жана жылы		Окуу жайдын аталышы жана жайгашкан жери	Адистиги жана багыты	Дипломдун номерин жана сериясы	Диплом берилген жылы
Кирүү датасы	Аяктаган датасы				

Акыркы 5 жыл ичинде чет өлкөдө болуусу (окуу, жумуш, кызматтык иш сапар, делегация менен баруу ж.б.).

Айы жана жылы		Кайсы мамлекетте	Болуунун максаты	Жалпы күндөрдүн саны
Кайсы убакыттан баштап	Кайсы убакытка чейин			

Талапкерди көрсөтүү алдында Кыргыз Республикасынын аймагында акыркы 5 жыл ичинде туруктуу жашаган жеринде үзгүлтүктөр болушу мүмкүн (ар бир жылда алты айга чейин өлкөдөн тышкары жерлерге өндүрүштүк, илимий, кызматтык же башка зарылчылыктар боюнча иш сапарларына байланыштуу).

Эмгек ишмердиги:

Жылы, айы		Мекеменин, уюмдун, ишкананын аталышы	Ээлеген кызматы
кирүү	кетүү		

Туруктуу жашаган жеринин дарегі: _____

Байланыш телефону: _____

Толтуруу датасы: _____

Маалыматтын тууралыгын ырастаймын: _____

(Талапкердин аты-жөнү)

(Кол тамгасы)

Маалыматтын аныктыгы тастыкталат.

(Саясий партиянын жетекчисинин аты-жөнү)

(Кол тамгасы)

М.О.

“ _____ ” _____ 20__ ж.

Эскертүү: Талапкер жөнүндө маалымат кагазда жана электрондук машина окуй турган түрүндө берилет

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо

Башка мамлекеттин жарандыгы жоктугу тууралуу декларация

Мен, _____
(талапкердин аты-жөнү)

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына _____
(саясий партиянын аталышы)

саясий партиясы тарабынан көрсөтүлгөн _____
(шайлоо округунун № жана аталышы)

көп мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкер, ушуну менен Кыргыз Республикасынын жараны экенимди жана башка мамлекеттин жарандыгына ээ эмес экенимди толук жоопкерчилик менен билдиремин.

Мен жалган маалымат бергендигим үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жоопкерчилик тартаарымды билемин.

(Аты-жөнү.)

(Кол тамгасы)

“ _____ ” _____ 20 ____ ж.

Эскертүү: Башка мамлекеттин жарандыгы жок экендиги жөнүндө декларация кагаз түрүндө берилет

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо

Диний ишмерлер үчүн чектөөлөрдү сактоо жөнүндө декларация

Мен, _____

(талапкердин аты-жөнү)

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына _____

(саясий партиянын аталышы)

саясий партиясы тарабынан көрсөтүлгөн _____

(шайлоо округунун № жана аталышы)

көп мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкер, ушуну менен төмөндөгүлөрдү билдирем:

Мен диний ишмер эмесмин.

Талапкер катары каттоого документтерди тапшырганга чейинки акыркы беш жылда диний ишмердүүлүк жүргүзгөн эмесмин.

Мага Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына ылайык, диний ишмердүүлүктү жүргүзгөн адамдар аталган ишмердүүлүктү токтоткондон кийин беш жыл бою Жогорку Кеңештин депутаты болуп шайланууга укугум жок экени белгилүү.

Берилген маалыматтардын анык эместиги аныкталган учурда, мен каттоодон баш тартууга чейинки мүмкүн болгон укуктук кесепеттерди түшүнөм.

Жалган маалымат бергендигим үчүн жоопкерчилик жөнүндө эскертилдим.

(Аты-жөнү)

(Кол тамгасы)

“ _____ ” _____ 20__ ж.

Эскертүү: Диний ишмерлер үчүн чектөөлөрдү сактоо жөнүндө декларация кагаз түрүндө берилет

Бул форма жеке маалыматтар субъектисинин жеке маалыматтарын чогултууга жана иштеп чыгууга, анын ичинде мамлекеттик жана муниципалдык кызматтарды көрсөтүү максаттарын кошкондо, электрондук документ формасында макулдук алуу тартибине ылайык иштелип чыккан (Министрлер Кабинетине караштуу Жеке маалыматтарды коргоо боюнча Кыргыз Республикасынын мамлекеттик агенттиктин 2025-жылдын 15-апрелиндеги, № 27 буйругу менен бекитилген.

Жеке маалыматтарды чогултууга жана иштетүүгө макулдуктун типтүү формасы

Мен, _____
(аты-жөнү)

(туулган датасы, идентификациялык номери/өздүгүн тастыктоочу документтин номери)

Байланыш маалыматтары: _____
(телефон, электрондук почта)

“Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” конституциялык Мыйзамдын 61-беренесинин 5-бөлүгүнүн 1-пунктуна жана “Жеке мүнөздөгү маалымат жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 9-беренесине ылайык Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына эркин жана аң-сезимдүү макулдугумду беремин.

Макулмун (жазуу жүзүндө)	Максаты	Жеке маалыматтары	Мөөнөтү
	Жеке маалыматтарды калкты каттоо жана документтештирүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга өткөрүп берүү	- Паспорттогу маалыматтар; башка берилген документтер (зарыл болсо).	Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына документтер берилген учурдан тартып талапкер же Жогорку Кеңештин депутаттынын статусун жоготконго чейин
	Алган билимим тууралуу маалыматтарды текшерүү үчүн жеке маалыматтарды билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдарга өткөрүп берүү	- Паспорттогу маалыматтар; билими тууралуу документ; башка берилген документтер (зарыл болсо).	
	Башка мамлекеттин жарандыгынын бар экендигин текшерүү үчүн тышкы иштер чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга жеке маалыматтарды берүү	- Паспорттогу маалыматтар; башка берилген документтер (зарыл болсо).	
	Жеке маалыматтарды мамлекеттик чек араны коргоо чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга	- Паспорттогу маалыматтар; башка берилген документтер (зарыл болсо).	

	жарандардын өлкөгө кирүү жана чыгууларын Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын талаптарына ылайык текшерүү үчүн өткөрүп берүү		
	Диний ишмердүүлүк чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга диний ишмердүүлүктүн мөөнөттөрү жөнүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын талаптарына ылайык келүүсүн текшерүү үчүн жеке маалыматтарды берүү	- Паспорттогу маалыматтар; - башка берилген документтер (зарыл болсо).	
	Соттуулугунун бар же жоктугун, уюшкан кылмыштуу топко, кылмыштуу уюмга (кылмыштуу уюмга), куралдуу топко (бандага) катышы бар экендигин/жоктугун текшерүү үчүн жеке маалыматтарды укук коргоо органдарына берүү	- Паспорттогу маалыматтар; - башка берилген документтер (зарыл болсо).	

Жеке маалыматтарды иштетүүчүлөр жөнүндө маалымат:

- калкты каттоо жана документтештирүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар;
- билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар;
- укук коргоо мамлекеттик органдары;
- улуттук коопсуздукту камсыз кылуу чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган;
- мамлекеттик чек араны кайтаруу чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган;
- диний ишмердик чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган;
- тышкы иштер чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган.

Тааныштым:

- 1) жеке маалыматтарды иштеп чыгууга макулдук, ушул макулдукка кол коюлган күндөн тартып мага мамлекеттик (муниципалдык) кызмат көрсөтүүнүн жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык көрсөтүлгөн кызмат жөнүндө маалыматтарды сактоонун бүткүл мөөнөтүнүн ичинде колдонулат;
- 2) жеке маалыматтардын субъекти катары менин укуктарымдын тизмеси менин маалыматтарыма жетүү, аларды оңдоо, алып салуу жана иштетүүнү токтотуу укугун камтыйт.
- 3) жеке маалыматтарды иштеп чыгууга макулдук эркин формадагы жазуу жүзүндөгү арыздын негизинде кайра алынышы мүмкүн.

(Аты-жөнү)

(Кол тамгасы)

“ _____ ” 20__ ж.

Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум
өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына

(саясий партиянын аталышы)

Саясий партиялардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн тизмеси

“Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” конституциялык Мыйзамынын 19-беренесине ылайык, ыйгарым укуктуу өкүлдөрдүн тизмесин каттоо үчүн сунуш кылат.

№	Ыйгарым укуктары	Аты-жөнү	ИЖН (ПИН)	Туулган жылы	Паспортунун номери сериясы, башка документтин берилген датасы	Жашаган жеринин дареги	Жумуш орду жана ээлеген кызматы	Байланыш телефону
1.	Шайлоолор боюнча							
2.	Финансы боюнча							

Көрсөтүлгөн жарандардын, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү болууга макулдугу жөнүндө арыздары, жеке маалыматтарды иштеп чыгууга макулдугу жөнүндө толтурулган формалары жана алардын паспортторунун көчүрмөлөрү ушул тизмеге тиркелет.

_____ саясий партиясы, көрсөтүлгөн ыйгарым укуктуу өкүлдөрдүн “Кыргыз
(саясий партиянын аталышы)

Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын талаптарына ылайык келишин ырастайт жана берилген маалыматтар үчүн мыйзамдарга ылайык жоопкерчилик тартат.

Саясий партиянын жетекчиси

(Кол тамгасы)

(Аты-жөнү)

М.О.

“ _____ ” _____ 20__ ж.

Эскертүү: Ыйгарым укуктуу өкүлдөрдүн маалыматтары кагаз жана электрондук машина окуй турган түрүндө берилет

Саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү болууга макулдугу жөнүндө арыз

Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына

(аты-жөнү)

(туулган күнү)

(жашаган дареги)

(негизги жумуш орду же кызмат кылган жери)

(ээлеген кызматы)

(эгерде негизги жумуш орду жок болсо, алектенген ишин көрсөтүү)

(телефон номери)

(электрондук почтанын дареги)

АРЫЗ

Мен, _____
(Аты- жөнү)

_____ саясий партиясынын (шайлоолор боюнча/финансы
(саясий партиянын аталышы) (тиешелүүлүгүнө жараша астын сызыңыз)

боюнча) ыйгарым укуктуу өкүлү болууга макулдугумду беремин жана “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамында белгиленген талаптарды сактоого милдеттенем.

(Аты-жөнү)

М.О.

(Кол тамгасы)

“ _____ “ _____ 20 ____ ж.

Эскертүү: Арыздын формасы кагаз түрүндө берилет

**Ыйгарым укуктуу өкүлдү кайра чакыртып алуу жөнүндө
саясий партиянын билдирүүсү**

Кыргыз Республикасынын Шайлоо
жана референдум өткөрүү боюнча
борбордук комиссиясына

(саясий партиянын аталышы)

БИЛДИРҮҮ

(саясий партиянын аталышы) саясий партиясы өзүнүн (шайлоолор боюнча/финансы
(тиешелүүлүгүнө жараша астын сызыңыз)
боюнча) ыйгарым укуктуу өкүлү _____ чакырып алат,
(аты-жөнү)
ошондой эле ага берилген «__» _____ 20__-жылдагы № ____ ырастаманы жокко
чыгарууну өтүнөт.

Саясий партиянын жетекчиси

(Кол тамгасы)

(Аты-жөнү)

М.О.

“ ____ ” _____ 20__ ж.

Эскертүү: Билдирүү формасы кагаз түрүндө берилет

(шайлоо комиссиясынын аталышы)

шайлоо комиссиясына

(талапкердин аты-жөнү)

**Саясий партия тарабынан көрсөтүлгөн талапкердин шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрүнүн,
ишенимдүү адамдарынын, байкоочуларынын тизмеси**

“Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 17-беренесинин 1-бөлүгүнө, 20-беренесинин 1, 2, 3-бөлүктөрүнө жана 9-беренесине ылайык, шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрдүн, ишенимдүү адамдардын, байкоочулардын (тиешелүүлүгүнө жараша астын сызыңыз) тизмесин сунуштайм.

№	Ыйгарым укуктары	Аты-жөнү	ИЖН (ПИН)	Туулган жылы	Паспорттун же аны алмаштыруучу документтин сериясы жана номери, берилген датасы	Жашаган дареги	Иштеген жери жана ээлеген кызматы	Телефон номери
	шайлоо комиссиясындагы өкүл							
	ишенимдүү адам							
	байкоочу							

Көрсөтүлгөн жарандардын, талапкердин шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрү, ишенимдүү адамдары болууга макулдугу жөнүндө арыздары жана алардын паспортторунун көчүрмөлөрү тиркелет.

Талапкер _____ көрсөтүлгөн шайлоо комиссияларындагы
(талапкердин аты-жөнү)

өкүлдөрдүн, ишенимдүү адамдардын, байкоочулардын “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын талаптарына ылайык келишин ырастайт жана берилген маалыматтар үчүн мыйзамдарга ылайык жоопкерчилик тартат.

№ _____ көп мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкер _____
(Аты-жөнү) (Кол тамгасы)

“ _____ ” _____ 20 ____ ж.

Эскертүү: Ишенимдүү адамдар, шайлоо комиссияларындагы өкүлдөр, байкоочулар жөнүндө маалыматтар кагаз жана электрондук машина окуй турган түрүндө берилет

**Талапкердин шайлоо комиссиясындагы өкүлү,
ишенимдүү адамы болууга макулдугу жөнүндө арыз**

шайлоо комиссиясына

(аты-жөнү)

(туулган күнү)

(жашаган дарегі)

(негизги жумуш орду же кызмат кылган жери)

(ээлеген кызматы)

(эгерде негизги жумуш орду жок болсо, алектенген ишин көрсөтүү)

(телефон номери)

(электрондук почтанын дарегі)

АРЫЗ

Мен, _____

(аты- жөнү)

_____ көп мандаттуу шайлоо округу боюнча

(шайлоо округдун аталышы жана номери)

көрсөтүлгөн талапкер _____ шайлоо комиссиясындагы

(талапкердин аты-жөнү)

өкүлү, ишенимдүү адамы (тиешелүүлүгүнө жараша астын сызыңыз) болууга макулдугумду беремин жана “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамында белгиленген талаптарды сактоого милдеттенем.

(Аты-жөнү)

(Кол тамгасы)

“ _____ ” _____ 20 ____ ж.

Эскертүү: Арыздын формасы кагаз түрүндө берилет

**Талапкердин шайлоо комиссиясындагы өкүлүн,
ишенимдүү адамынын чакыртып алуу жөнүндө билдирүү**

шайлоо комиссиясына

(талапкердин аты-жөнү)

(шайлоо округунун аталышы жана
номери)

БИЛДИРҮҮ

Мен _____

(талапкердин аты-жөнү)

_____ көп мандаттуу шайлоо округу
(шайлоо округунун аталышы жана номери)

боюнча көрсөтүлгөм, шайлоо комиссиясындагы өкүлүмдү, ишенимдүү адамымды
(тиешелүүлүгүнө жараша астын сызыңыз)

кайра чакыртып аламын жана ага берилген 20__ж. “____”
№____ ырастаманы жокко чыгарууну суранам.

№____ көп мандаттуу шайлоо

округу боюнча талапкер _____

(Кол тамгасы)

(Аты-жөнү)

“____” _____ 20__ж.

Эскертүү: Билдирүү формасы кагаз түрүндө берилет.

Саясий партия жөнүндө маалымат

Логотип үчүн орун

(өлчөмү 3x4)

Саясий партиянын кыскартылган аталышы:

ИЖН, кирген датасы

ЮЖБМР: _____

Саясий партияны түзүү ыкмасы

Кабыл алуу датасы

Уставды кабыл алуу күнү _____

Катталган аймактык бөлүмдөрдүн саны _____

Туруктуу аракеттеги коллегиялдуу башкаруу органы:

САЯСИЙ ПАРТИЯ

(саясий партиянын аталышы)

Байланыш маалыматтары:

Дареги:

Телефондор:

Коомдук кабылдама:

Интернет тармагындагы байланыштар:

Расмий сайты:

Саясий партиянын жетекчиси (кыскача өмүр баяны):

Саясий партиянын максаттары жана милдеттери (баяндамасы):

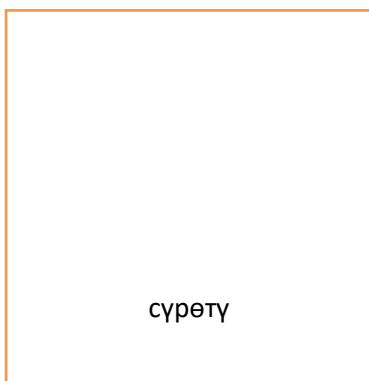
Башкаруу органдары жана түзүмү жөнүндө маалыматтар (баяндоо жана сүрөттөр):

Саясий партиянын жаштар уюму (баяндоо жана сүрөт):

Саясий партиянын шайлоого катышуусу (саясий партиянын шайлануучу кызматтардагы жана шайлануучу органдардагы өкүлдөрү жөнүндө хронология жана сандык маалыматтар) партиянын программасы БШКнын расмий сайтына өзүнчө жайгаштырылат.

Эскертүү: Форма кагазда жана электрондук машина окуй турган түрүндө берилет.

Талапкер жөнүндө маалымат

(өлчөмү 3x4)

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ
КЕҢЕШИНИН ДЕПУТАТТЫГЫНА ТАЛАПКЕР**

(талапкердин аты-жөнү)

№ _____
(шайлоо округунун аталышы жана №)

көп мандаттуу шайлоо округу боюнча

Дареги: _____

Телефон: _____

Интернет байланыштар: _____

Талапкердин мурдагы шайлоолорго катышуусу
(шайлоо күнү жана аталышы көрсөтүлөт): _____

Талапкердин кыскача өмүр баяны: _____

Талапкердин шайлоо алдындагы программасы: _____

Эскертүү: Форма кагазда жана электрондук машина окуй турган түрүндө берилет

Талапкердин байкоочуларын каттоо үчүн жолдомо

 шайлоо комиссиясына

(талапкердин аты-жөнү)

ЖОЛДОМО

(шайлоо комиссиясына байкоочуну дайындоо үчүн)

“Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 9-беренесине ылайык, _____

(байкоочунун аты-жөнү)

 (байкоочунун туулган датасы, туруктуу жашаган жери, телефон номери)

№ _____ шайлоо участогунун участкалык шайлоо комиссиясына байкоочу болуп жиберилет.

Дайындалуучу адамда “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 9-беренесинин 3-бөлүгүндө белгиленген чектөөлөр жок.

Көп мандаттуу шайлоо
округу боюнча талапкер

 (Кол тамгасы)

 (Аты-жөнү)

“ _____ ” _____ 20__ ж.

Кыргыз Республикасынын
Шайлоо жана референдум өткөрүү
боюнча борбордук комиссиясынын
2025-жылдын 26-сентябрындагы
№ 78 токтомуна 3-тиркеме

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде көрсөтүлгөн талапкерди каттоо үчүн Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына талапкер тарабынан берилүүчү документтердин тизмеги жана формалары

№	Документтин аталышы	формасы
1.	Талапкердин көп мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкер болуп көрсөтүлүү ниети жөнүндө арызы	№ 1 ² -форма
2.	Жогорку Кеңештин депутаттыгына өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде көрсөтүлгөн талапкер жөнүндө маалыматтары	№ 4 ¹ -форма
3.	Башка мамлекеттин жарандыгы жок экендиги жөнүндө декларация	№ 5 ¹ -форма
4.	Диний ишмерлер үчүн чектөөлөрдүн сакталышы жөнүндө декларация	№ 6 ¹ -форма
5.	Талапкердин биринчи жогорку кесиптик билими жөнүндө документтеринин нотариалдык күбөлөндүрүлгөн көчүрмөлөрү	
6.	Жеке маалыматтарды чогултууга жана иштетүүгө макулдуктун типтүү формасы	№ 7-форма
7.	Талапкердин иштеген же окуган жеринен маалымкат. Анын кызматтык ыйгарым укуктарын токтотуу же токтото туруу жөнүндө тиешелүү буйруктардын (тескемелердин) күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсү (талапкерди көрсөтүү учурунан тартып берилет)	
8.	Талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн, шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрүнүн, ишенимдүү адамдарынын, байкоочуларынын тизмеси	№ 8 ¹ -форма
9.	Талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлү, шайлоо комиссиясындагы өкүлү, ишенимдүү адамы болууга макулдугу жөнүндө арызы	№ 9 ¹ -форма
10.	Талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлүн, шайлоо комиссиясындагы өкүлүн, ишенимдүү адамынын чакыртып алуу жөнүндө билдирүү	№ 10 ¹ -форма
11.	Талапкер жөнүндө маалымат	№ 14 ¹ -форма
12.	Талапкердин шайлоо алдындагы программасы	
13.	Талапкердин байкоочуларын каттоо үчүн жолдомо	№ 15-форма

**Талапкердин көп мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкер
болуп көрсөтүлүү ниети жөнүндө арызы**

Кыргыз Республикасынын Шайлоо
жана референдум өткөрүү боюнча
борбордук комиссиясына
Кыргыз Республикасынын жараны

(аты-жөнү)

(туулган датасы)

(негизги иштеген жери, кызмат кылган
орду)

(туруктуу жашаган жеринин дарегі)

(телефон номери)

АРЫЗ

Мен “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 60¹-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкер болуп шайланууга ниетимди билдиремин, ошого байланыштуу _____

(шайлоо округунун № жана аталышы)

көп мандаттуу шайлоо округу боюнча өзүмдү өзүм көрсөтүү тартибинде талапкерлигимди көрсөтөм. Көрсөтүлгөн учурдан тартып Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкердин статусуна туура келбеген иштерди токтотууга/токтотуп турууга милдеттенем.

(Талапкердин аты -жөнү)

(Кол тамгасы)

“ _____ ” _____ 20__ ж.

Тиркеме:

- 1) Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкердин паспортунун көчүрмөсү;
- 2) Талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн, шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрүнүн, ишенимдүү адамдарынын, байкоочуларынын тизмеси (№ 8¹-форма);
- 3) Талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлү, шайлоо комиссиясындагы өкүлү, ишенимдүү адамы болууга макулдук жөнүндө арызы (№ 9¹-форма);
- 4) Талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн паспортторунун көчүрмөлөрү;
- 5) Талапкер жана ыйгарым укуктуу өкүлдөр толтурган жеке маалыматтарды чогултууга жана иштетүүгө макулдуктун типтүү формасы (№ 7-форма).

Эскертүү: Арыз кагаз түрүндө берилет

**Жогорку Кеңештин депутаттыгына өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде көрсөтүлгөн
талапкер жөнүндө маалыматтар**

Мен, _____
(талапкердин аты-жөнү)

ушуну менен Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкер катары
№ _____ көп мандаттуу шайлоо округу
(шайлоо округунун аталышы)
боюнча катышууга макулдугумду беремин.

Өзүм жөнүндө төмөнкү маалыматты билдиремин:

Туулган жылы, айы, күнү: _____

Туулган жери: _____

Жынысы: _____

Улуту: _____

Жарандыгы: _____

Паспорту: сериясы, номери, ким тарабынан берилген, датасы _____

ИЖН (идентификациялык жеке номери): _____

Соттолгондугу (анын ичинде алынып салынган же жоюлган) (Ооба/Жок) _____

Эгерде “ооба” болсо, КР КЖК беренесин, соттун өкүмүнүн датасын жана номерин, статусун (алып салынган/жоюлган) көрсөтүңүз, зарыл болсо документтердин көчүрмөлөрүн тиркеңиз:

Реабилитацияланган/реабилитацияланбаган негиздер боюнча кыскартылган кылмыш иши/издөө жана башка маалымат (Ооба/Жок) _____

Башка мамлекеттин жарандыгынын болушу (Ооба/Жок) _____

Эгерде мурда башка мамлекеттин жарандыгы болгон болсо, мамлекетти, жарандыкка кирген жана чыккан датасын көрсөтүңүз:

Акыркы 5 жылда диний ишкердүүлүккө катышуусу (Ооба/Жок) _____

Эгерде “ооба” болсо, диний уюмдун аталышын, диний ишмердүүлүгүн токтоткон күнүн көрсөтүңүз жана тастыктоочу документтерди тиркеңиз:

Билими _____
(билим деңгээли көрсөтүлсүн: жогорку, орто)

Айы жана жылы		Окуу жайдын аталышы жана жайгашкан жери	Адистиги жана багыты	Дипломдун номуру жана сериясы	Диплом берилген жылы
Кирүү датасы	Аяктаган датасы				

Акыркы 5 жыл ичинде чет өлкөдө болуусу (окуу, жумуш, кызматтык иш сапар, делегация менен баруу ж.б.).

Айы жана жылы		Кайсы мамлекетте	Болуунун максаты	Жалпы күндөрдүн саны
Кайсы убакыттан баштап	Кайсы убакытка чейин			

Талапкерди көрсөтүү алдында Кыргыз Республикасынын аймагында акыркы 5 жыл ичинде туруктуу жашаган жеринде үзгүлтүктөр болушу мүмкүн (ар бир жылда алты айга чейин өлкөдөн тышкары жерлерге өндүрүштүк, илимий, кызматтык же башка зарылчылыктар боюнча иш сапарларына байланыштуу).

Эмгек ишмердиги:

Жылы, айы		Мекеменин, уюмдун, ишкананын аталышы	Ээлеген кызматы
кирүү	кетүү		

Туруктуу жашаган жеринин дареги: _____

Байланыш телефону: _____

Толтуруу датасы: _____

Маалыматтын тууралыгын ырастаймын: _____
(талапкердин аты-жөнү) (колу)

“ _____ ” _____ 20__ ж.

Эскертүү: Талапкер жөнүндө маалымат кагазда жана электрондук машина окуй турган түрүндө берилет

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо

Башка мамлекеттин жарандыгы жоктугу тууралуу декларация

Мен, _____
(талапкердин аты-жөнү)

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде
көрсөтүлгөн _____ көп мандаттуу шайлоо

(шайлоо округунун № жана аталышы)

округу боюнча талапкер, ушуну менен Кыргыз Республикасынын жараны экенимди жана башка
мамлекеттин жарандыгына ээ эмес экенимди толук жоопкерчилик менен билдиремин.

Жалган маалымат бергендигим үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык
жоопкерчилик тартаарымды билемин.

(Аты-жөнү.)

(Кол тамгасы)

“ _____ ” _____ 20__ ж.

Эскертүү: Башка мамлекеттин жарандыгы жок экендиги жөнүндө декларация кагаз түрүндө берилет

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо

Диний ишмерлер үчүн чектөөлөрдү сактоо жөнүндө декларация

Мен, _____

(талапкердин аты-жөнү)

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде көрсөтүлгөн _____ көп мандаттуу шайлоо

(шайлоо округунун № жана аталышы)

округу боюнча талапкер, ушуну менен төмөндөгүлөрдү билдирем:

Мен диний ишмер эмесмин.

Талапкер катары каттоого документтерди тапшырганга чейинки акыркы беш жылда мен диний ишмердүүлүк жүргүзгөн эмесмин.

Мага Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына ылайык, диний ишмердүүлүктү жүргүзгөн адамдар аталган ишмердүүлүктү токтоткондон кийин беш жыл бою Жогорку Кеңештин депутаты болуп шайланууга укугум жок экени белгилүү.

Берилген маалыматтардын анык эместиги аныкталган учурда, мен каттоодон баш тартууга чейинки мүмкүн болгон укуктук кесепеттерди түшүнөм.

Жалган маалымат бергендигим үчүн жоопкерчилик жөнүндө эскертилдим.

(Аты-жөнү)

(Кол тамгасы)

“ _____ ” _____ 20__ ж.

Эскертүү: Диний ишмерлер үчүн чектөөлөрдү сактоо жөнүндө декларация кагаз түрүндө берилет

Бул форма жеке маалыматтар субъектисинин жеке маалыматтарын чогултууга жана иштеп чыгууга, анын ичинде мамлекеттик жана муниципалдык кызматтарды көрсөтүү максаттарын кошкондо, электрондук документ формасында макулдук алуу тартибине ылайык иштелип чыккан (Министрлер Кабинетине караштуу Жеке маалыматтарды коргоо боюнча Кыргыз Республикасынын мамлекеттик агенттиктин 2025-жылдын 15-апрелиндеги № 27 буйругу менен бекитилген).

Жеке маалыматтарды чогултууга жана иштетүүгө макулдуктун типтүү формасы

Мен, _____
(Аты-жөнү)

(туулган датасы, идентификациялык номери/өздүгүн тастыктоочу документтин номери)

Байланыш маалыматтары: _____
(телефон, электрондук почта)

“Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Конституциялык Мыйзамдын 61-беренесинин 5-бөлүгүнүн 1-пунктуна жана “Жеке мүнөздөгү маалымат жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 9-беренесине ылайык Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына эркин жана аң-сезимдүү макулдугумду беремин.

Макулмун (жазуу жүзүндө)	Максаты	Жеке маалыматтары	Мөөнөтү
	Жеке маалыматтарды калкты каттоо жана документтештирүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга өткөрүп берүү	- Паспорттогу маалыматтар; - башка берилген документтер (зарыл болсо).	Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына документтер берилген учурдан тартып талапкер же Жогорку Кеңештин депутаттынын статусун жоготконго чейин
	Берилген билими тууралуу маалыматтарды текшерүү үчүн жеке маалыматтарды билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдарга өткөрүп берүү	- Паспорттогу маалыматтар; - билими тууралуу документ; - башка берилген документтер (зарыл болсо).	
	Башка мамлекеттин жарандыгынын бар экендигин текшерүү үчүн тышкы иштер чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга жеке маалыматтарды берүү	- Паспорттогу маалыматтар; - башка берилген документтер (зарыл болсо).	
	Жеке маалыматтарды мамлекеттик чек араны коргоо чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга жарандардын өлкөгө кирүү жана чыгууларын Кыргыз Республикасынын	- Паспорттогу маалыматтар; - башка берилген документтер (зарыл болсо).	

	мыйзамдарынын талаптарына ылайык текшерүү үчүн өткөрүп берүү		
	Диний ишмердүүлүк чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга диний ишмердүүлүктүн мөөнөттөрү жөнүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын талаптарына ылайык келүүсүн текшерүү үчүн жеке маалыматтарды берүү	- Паспорттогу маалыматтар; - башка берилген документтер (зарыл болсо).	
	Соттуулугунун бар-жоктугун, уюшкан кылмыштуу топко, кылмыштуу уюмга (кылмыштуу уюмга), куралдуу топко (бандага) катышы бар экендигин/жоктугун текшерүү үчүн жеке маалыматтарды укук коргоо органдарына берүү	- Паспорттогу маалыматтар; - башка берилген документтер (зарыл болсо).	

Жеке маалыматтарды иштетүүчүлөр жөнүндө маалымат:

- калкты каттоо жана документтештирүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар;
- билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар;
- укук коргоо мамлекеттик органдары;
- улуттук коопсуздукту камсыз кылуу чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган;
- мамлекеттик чек араны кайтаруу чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган;
- диний ишмердик чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган;
- тышкы иштер чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган.

Мен тааныштым:

- 1) жеке маалыматтарды иштеп чыгууга макулдук, ушул макулдукка кол коюлган күндөн тартып мага мамлекеттик (муниципалдык) кызмат көрсөтүүнүн жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык көрсөтүлгөн кызмат жөнүндө маалыматтарды сактоонун бүткүл мөөнөтүнүн ичинде колдонулат;
- 2) жеке маалыматтардын субъекти катары менин укуктарымдын тизмеси менин маалыматтарыма жетүү, аларды оңдоо, алып салуу жана иштетүүнү токтотуу укугун камтыйт.
- 3) жеке маалыматтарды иштеп чыгууга макулдук эркин формадагы жазуу жүзүндөгү арыздын негизинде кайра алынышы мүмкүн.

(Аты-жөнү)

(Кол тамгасы)

“ _____ ” _____ 20__ ж.

№ 8¹-форма

(шайлоо комиссиясынын аталышы)

шайлоо комиссиясына

(талапкердин аты-жөнү)

Талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн, шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрүнүн, ишенимдүү адамдарынын, байкоочуларынын тизмеси

"Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө" Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү жөнүндө 19-беренесине, шайлоо комиссияларындагы талапкердин өкүлдөрү жөнүндө 17-беренесинин 1-бөлүгүнө, ишенимдүү адамдар жөнүндө 20-беренесинин 1, 2, 3-бөлүктөрүнө, байкоочулары жөнүндө 9-беренесине ылайык, ыйгарым укуктуу өкүлдөрдүн, шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрдүн, ишенимдүү адамдардын, байкоочулардын *(тиешелүүлүгүнө жараша астын сызыңыз)* тизмесин сунуш кылат.

№	Ыйгарым укуктары	Аты-жөнү	ИЖН (ПИН)	Туулган жылы	Паспорттун же аны алмаштыруучу документтин сериясы жана	Жашаган дареги	Иштеген жери жана ээлеген кызматы	Телефон номери
	Шайлоолор боюнча							
	Финансы боюнча							

Көрсөтүлгөн жарандардын талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлдөрү (шайлоо боюнча/ финансы боюнча), шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрү, ишенимдүү адамдары *(тиешелүүлүгүнө жараша астын сызыңыз)* болууга макулдугу жөнүндө арыздары жана алардын паспортторунун көчүрмөлөрү тиркелет.

Талапкер _____ көрсөтүлгөн ыйгарым укуктуу өкүлдөрдүн,
(талапкердин аты-жөнү)

шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрдүн, ишенимдүү адамдардын, байкоочулардын *(тиешелүүлүгүнө жараша астын сызыңыз)* “Кыргыз

Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын талаптарына ылайык келишин ырастайт жана берилген маалыматтар үчүн мыйзамдарга ылайык жоопкерчилик тартат.

№_____көп мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкер _____

(Аты-жөнү)

(Кол тамгасы)

“ _____ ” _____20__ж.

Эскертүү: Ишенимдүү адамдар, шайлоо комиссияларындагы өкүлдөр, байкоочулар жөнүндө маалыматтар кагазда жана электрондук машина окуй турган түрүндө берилет

Талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлү, шайлоо комиссиясындагы өкүлү, ишенимдүү адамы болууга макулдук жөнүндө арызы

шайлоо комиссиясына

(аты-жөнү)

(туулган күнү)

(жашаган дареге)

(негизги жумуш орду же кызмат кылган жери)

(ээлеген кызматы)

(эгерде негизги жумуш орду жок болсо, алектенген ишин көрсөтүү)

(телефон номери)

(электрондук почтанын дареге)

АРЫЗ

Мен, _____
(Аты- жөнү)

_____көп мандаттуу шайлоо округу боюнча
(шайлоо округдун аталышы жана номери)

көрсөтүлгөн талапкер _____ ыйгарым укуктуу өкүлү,
(талапкердин аты-жөнү)

шайлоо комиссиясындагы өкүлү, ишенимдүү адамы болууга макулдугумду беремин
(тиешелүүлүгүнө жараша астын сызыңыз)

жана “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамында белгиленген талаптарды сактоого милдеттенем.

(Аты-жөнү)

(Кол тамгасы)

“ _____ ” _____ 20__ ж.

шайлоо комиссиясына

(талапкердин аты-жөнү)

(шайлоо округдун аталышы жана номуру)

БИЛДИРҮҮ

Мен _____
(талапкердин аты-жөнү)
_____ көп мандаттуу шайлоо округу
(шайлоо округдун аталышы жана номери)
боюнча көрсөтүлгөм, менин ыйгарым укуктуу өкүлүмдү шайлоо боюнча/ финансы
боюнча), шайлоо комиссияларындагы өкүлүмдү, ишенимдүү адамымды кайра чакыртып
(тиешелүүлүгүнө жараша астын сызыңыз)
аламын жана ага берилген 20 ____-ж. “ ____ ” _____ № ____ ырастаманы жокко
чыгарууну суранамын.

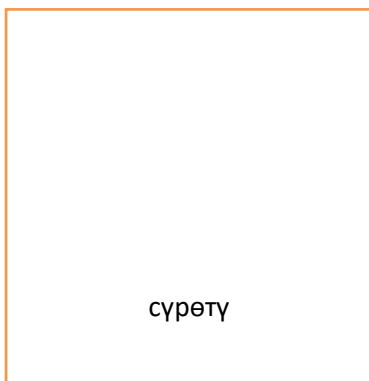
Көп мандаттуу шайлоо
округу боюнча талапкер

(Кол тамгасы)

(Аты-жөнү)

“ ____ ” _____ 20 ____ ж.

Талапкер жөнүндө маалымат

(өлчөмү 3x4)

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ
КЕҢЕШИНИН ДЕПУТАТТЫГЫНА ТАЛАПКЕР**

(талапкердин аты-жөнү)

№ _____

(көп мандаттуу шайлоо округунун аталышы жана №)

көп мандаттуу шайлоо округу боюнча

Дареги: _____

Телефон: _____

Интернет байланыштар:

Талапкердин мурдагы шайлоолорго катышуусу
(шайлоо күнү жана аталышы көрсөтүлөт):

Талапкердин кыскача өмүр баяны:

Талапкердин шайлоо алдындагы программасы:

Эскертүү: Форма кагазда жана электрондук машина окуй турган түрүндө берилет

Талапкердин байкоочуларын каттоо үчүн жолдомо

 шайлоо комиссиясына

(талапкердин аты-жөнү)

ЖОЛДОМО

(шайлоо комиссиясына байкоочуну дайындоо үчүн)

“Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 9-беренесине ылайык,

 (байкоочунун аты-жөнү)

(байкоочунун туулган датасы, туруктуу жашаган жери, тедефон номери)

№ _____ шайлоо участогунун участкалык шайлоо комиссиясына байкоочу болуп жиберилет.

Дайындалуучу адамда “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 9-беренесинин 3-бөлүгүндө белгиленген чектөөлөр жок.

Көп мандаттуу шайлоо
округу боюнча талапкер

 (Кол тамгасы)

 (Аты-жөнү)

“ _____ ” _____ 20__ ж.

**Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо
талапкерлердин жана саясий партиялардын өкүлдөрүнүн статусу жөнүндө
ЖОБО**

*(КР БШКнын 2020-жылдын 26-июнундагы № 111- токтомунун, 2021-жылдын
29-августундагы №661 токтомунун редакциясына ылайык)*

1. Жалпы жоболор

1. Ушул Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешине депутаттарды шайлоо учурунда талапкерлердин жана саясий партиялардын өкүлдөрүнүн статусу жөнүндө жобо (мындан ары – Жобо) Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешине депутаттарды шайлоодо көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча талапкерлердин өкүлдөрүнүн (шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрдүн, ыйгарым укуктуу өкүлдөрдүн, ишенимдүү адамдардын, байкоочулардын) укуктук статусун жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешине депутаттыкка талапкерлерди көрсөткөн саясий партиялардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн укуктук статусун жөнгө салат.

2. Ушул Жобонун максаты Кыргыз Республикасында чыныгы эркин, адилеттүү жана таза шайлоолорду өткөрүүнү, жарандардын, саясий партиялардын шайлоо укуктарынын ишке ашуусун камсыз кылуу болуп саналат.

3. Бул Жобо Кыргыз Республикасынын Конституциянын, “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө”, “Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык мыйзамдарынын жана башка ченемдик укуктук актыларынын негизинде иштелип чыкты.

4. Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык, талапкерлердин өкүлдөрүнө шайлоо боюнча жана каржылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлдөр, шайлоо комиссиясындагы өкүл, ишенимдүү адам, талапкерди көрсөтүп жаткан байкоочулар кирет.

Саясий партиялардын өкүлдөрүнө шайлоо боюнча жана каржылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлдөр кирет.

2. Шайлоо комиссияларында талапкерлердин өкүлдөрүнүн статусу

5. Талапкерлер катталгандан кийин анын инсандыгын ырастаган документтерди, анын негизги иштеген жери (ишинин түрү), туруктуу жашаган жеринин толук дареги жана контакттык байланыштары тууралуу маалыматтарды берүү менен тиешелүү шайлоо комиссиясында өзүнүн өкүлүн (мындан ары – шайлоо комиссиясындагы өкүл) дайындоого укуктуу.

Документтер тиешелүү шайлоо комиссиясы тарабынан добуш берүү күнүнө чейин 3 календардык күндөн кечиктирбестен, жергиликтүү убакыт боюнча саат 18ге чейин кабыл алынат.

6. Шайлоо комиссиясындагы өкүлдүн ыйгарым укуктары ал тиешелүү шайлоо комиссиясында катталган учурдан тартып башталат.

7. Кыргыз Республикасынын 21 жашка чыккан, жигердүү шайлоо укугуна ээ болгон жана Кыргыз Республикасынын аймагында туруктуу жашаган жараны шайлоо комиссияларында өкүл болууга укуктуу.

8. Шайлоо комиссиясында өкүл болууга төмөнкүлөр укуксуз:

- Жогорку Кенештин, жергиликтүү кенештин депутаттары;
- Жогорку Кенештин, жергиликтүү кенештин депутаттыгына талапкерлер;
- саясий, атайын мамлекеттик кызматты жана саясий муниципалдык кызматты ээлеген

адамдар;

- мамлекеттик жарандык жана муниципалдык кызматчылар;

- шайлоо комиссияларынын мүчөлөрү;

- судьялар, аскер кызматчылары, укук коргоо жана фискалдык органдардын кызматкерлери;

- чет өлкөлүк жарандар жана жарандыгы жок адамдар;

- соттуулугу белгиленген тартипте алып салынбаган же жоюлбаган адамдар.

9. Бир шайлоо комиссиясына дайындалган шайлоо комиссияларындагы өкүл бир эле мезгилде башка шайлоо комиссиясынын өкүлү боло албайт.

10. Шайлоо комиссиясындагы өкүл, мамлекеттик же муниципалдык кызматты айкалыштырган өзүнүн кызмат ордунун же кызматтык абалынын артыкчылыктарын пайдаланууга укугу жок.

11. Шайлоо комиссиясындагы өкүлгө Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан белгиленген үлгүдөгү күбөлүк берилет.

12. Шайлоо комиссиясындагы өкүл төмөнкү ыйгарым укуктарга ээ:

1) шайлоо комиссиясынын жыйналышында каралуучу документтер жана материалдар менен таанышууга;

2) шайлоо комиссиясынын жыйналыштарынын күн тартибине анын компетенциясына кирген маселелер боюнча сунуштарды киргизүүгө жана алар боюнча добуш берүү өткөрүүнү талап кылууга;

3) шайлоо комиссияларынын бардык жыйналыштарына катышууга жана жарыш сөздөргө чыгууга;

4) шайлоо комиссиясынын жыйналыштарынын башка катышуучуларына күн тартибине ылайык суроолорду берүүгө жана аларга маңызы боюнча жооп алууга;

5) шайлоо комиссиясынын шайлоого түздөн-түз байланыштуу документтери жана материалдары менен таанышууга жана алардын (мыйзам менен белгиленген тартипте андайга таандык кылынган купуя маалыматты камтыган документтер менен материалдарды кошпогондо) көчүрмөлөрүн алууга;

6) шайлоо комиссиясынын аракеттерине (аракетсиздигине) мыйзамда белгиленген тартипте даттанууга.

7) шайлоочунун инсандыгын көрсөткөн документтин дал келишин жана бюллетенди алуунун тууралыгын текшерүүгө.

13. Шайлоо комиссиясындагы өкүл төмөнкүлөргө укуксуз:

1) шайлоо комиссиясы тарабынан жүргүзүлүүчү текшерүүлөргө катышууга;

2) түшүндүрмөлөрдү жана көрсөтмөлөрдү берүүгө, шайлоо комиссиясынын атынан билдирүү жасоого;

3) добуш берүүнүн жыйынтыктары жана шайлоонун натыйжалары жөнүндө протоколдорду түзүүгө;

4) шайлоо комиссиясынын ыйгарым укуктарына таандык кылынган чечимдерди кабыл алууда добуш берүүгө катышууга;

5) шайлоо комиссиясынын чечимдерине жана протоколдоруна кол коюуга.

14. Шайлоо комиссияларындагы өкүлдүн ыйгарым укуктары аны дайындаган субъекттин чечими менен каалаган убакта токтотулушу жана башка адамга өткөрүп берилиши мүмкүн.

Шайлоо комиссиясындагы өкүлдүн ыйгарым укуктары аны дайындаган субъекттин каттоосу жокко чыгарылган учурда токтотулат.

Шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрдүн ыйгарым укуктары шайлоонун жыйынтыктары расмий жарыялангандан кийин токтотулат.

Талапкер тарабынан добуш берүүнүн жыйынтыктарына, шайлоонун жыйынтыктарына даттанылган учурда шайлоо комиссияларындагы өкүлдүн ыйгарым укуктары даттануунун маңызы боюнча сот тарабынан биротоло чечим чыгарылгандан кийин токтотулат.

15. Шайлоо комиссиясындагы өкүл “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамына ылайык башка ыйгарым укуктарды ишке ашырат.

3. Талапкерлердин, талапкерлерди көрсөткөн саясий партиялардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү

16. Талапкерлер, саясий партиялар экиден ашык эмес ыйгарым укуктуу өкүлдөрүн шайлоого катышууга байланышкан маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүн, финансы маселеси боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүн дайындоого укуктуу. Алар тийиштүү талапкерлердин, саясий партиялардын атынан чыгышат.

Талапкердин, саясий партиялардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү жөнүндө маалыматтар талапкер, талапкердин, саясий партиялардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү тарабынан электрондук машина окуй турган түрдө да «Электрондук талапкер» маалыматтык тутумуна киргизилүүгө тийиш.

17. Жогорку Кеңештин, жергиликтүү кеңештин депутаттары, Жогорку Кеңештин, жергиликтүү кеңештин депутаттыгына талапкерлер, саясий, атайын мамлекеттик кызматты жана саясий муниципалдык кызматты ээлеген адамдар, мамлекеттик жарандык жана муниципалдык кызматчылар шайлоо комиссияларынын мүчөлөрү, судьялар, укук коргоо жана фискалдык органдардын кызматкерлери, чет өлкөлүк жарандар жана жарандыгы жок адамдар, башка талапкерлердин жана саясий партиялардын өкүлдөрү ыйгарым укуктуу өкүл боло албайт.

18. Талапкердин, саясий партиялардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн тизмеси ар бир ыйгарым укуктуу өкүлдүн ыйгарым укуктарын, аты-жөнүн, туулган датасын, паспортунун же анын ордун басуучу документинин сериясы менен номерин жана ал берилген датаны, жашаган жеринин дарегин, негизги ишинин же кызматынын ордун, ээлеген кызматын (негизги иштеген же кызмат кылган жери жок болгон учурда - ишинин түрүн), телефон номерин көрсөтүү менен Борбордук шайлоо комиссиясына берилет. Каржы маселелери боюнча ыйгарым укуктуу өкүл үчүн - каржы документтерине кол коюу укугу да кошумча көрсөтүлөт.

Борбордук шайлоо комиссиясына берилүүчү тизмеге аталып кеткен ар бир адамдын ыйгарым укуктуу өкүлдүн ишин жүзөгө ашырууга жазуу жүзүндөгү макулдугу тиркелет. Мында талапкер, саясий партия, ыйгарым укуктуу өкүлдүн “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 19-беренесинин талаптарына ылайык келерин ырастайт жана берген маалыматтары үчүн мыйзамдарга ылайык жоопкерчилик тартат.

19. Борбордук шайлоо комиссиясы зарыл документтер келип түшкөн күндөн тартып 3 календардык күндүн ичинде мыйзамга ылайык ыйгарым укуктуу өкүлдөргө каттоо күбөлүктөрүн берет же болбосо каттоодон баш тартуу жөнүндө жүйөөлүү чечимди кабыл алат.

20. Ыйгарым укуктуу өкүл, Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан ага каттоо күбөлүктөрү берилип, катталгандан кийин, талапкердин, саясий партиялардын ыйгарым укуктуу өкүлдүн укуктарына жана милдеттерине ээ болот.

21. Шайлоого катышууга байланышкан маселе боюнча ыйгарым укуктуу өкүл:

1) талапкерди каттоо үчүн документтерди тиешелүү шайлоо комиссиясына берет;

- 2) шайлоо алдындагы үгүт иштерин жүргүзөт, үгүт материалдарын таратат;
- 3) талапкерлердин шайлоо бюллетениндеги кезектүүлүгүн, эфир убактысын берүүнүн тартибин аныктоодо Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан жүргүзүлүүчү чүчүкулактарга катышууга укуктуу;
- 4) ыйгарым укуктуу өкүлдү дайындаган талапкерге, саясий партияга тиешеси бар маселелер боюнча шайлоо комиссияларынын жыйналыштарына катышууга укуктуу;
- 5) шайлоо өнөктүгүн өткөрүүгө түздөн-түз байланышкан жумуштарды аткаргандыгы, кызмат көрсөткөндүгү үчүн документтерге (келишимдерге/макулдашууларга) кол коет;
- 6) талапкердин, саясий партиянын тапшыруусу боюнча мыйзамда белгиленген башка ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырат.

22. Финансы маселелери боюнча ыйгарым укуктуу өкүл:

- 1) талапкердин, саясий партиянын шайлоо өнөктүгүн каржылоо үчүн шайлоо фондун түзүүгө байланышкан маселелерди, акча каражаттарынын келип түшүшүнүн жана чыгымдалышынын эсебин жана мыйзамдуулугун көзөмөлдөө жана шайлоо фонддорунун каражаттары боюнча финансылык отчетторду даярдоо жана өткөрүү боюнча маселелерди чечет;
- 2) финансылык эсептик документтерге жана финансылык отчетторго кол коюуга укуктуу;
- 3) талапкерге, саясий партияга тийиштиги бар финансылык маселе боюнча шайлоо комиссияларынын жыйынына катышууга укуктуу;
- 4) мыйзамдарда белгиленген финансылык маселелер боюнча башка ыйгарым укуктарды ишке ашырат.

23. Талапкерлер, саясий партиялар, Борбордук шайлоо комиссиясына жазуу жүзүндө билдирүү менен ыйгарым укуктуу өкүлдүн ыйгарым укуктарын каалаган убакта токтотууга укуктуу.

24. Талапкердин, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн ыйгарым укуктарынын мөөнөтү талапкердин, саясий партиянын талапкерлеринин көрсөтүлгөн, Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкердик статусун жоготкон учурдан тартып, бирок шайлоонун натыйжалары расмий жарыяланган күндөн кечиктирилбестен аяктайт.

Каржы маселелери боюнча ыйгарым укуктуу өкүлдөрдүн ыйгарым укуктарынын мөөнөтү шайлоонун жыйынтыктары аныкталган күндөн тартып 20 календардык күндөн кийин аяктайт.

4. Талапкерлердин ишенимдүү адамдары

25. Талапкерлер бардык талапкерлерди каттоо мөөнөтү аяктагандан кийин, бирок добуш берүү күнүнө чейин 3 календардык күндөн кечиктирбестен, жергиликтүү убакыт боюнча саат 18:00гө чейин өздөрүнүн ишенимдүү адамдарын дайындоого укуктуу.

26. Ишенимдүү адамдарды каттоо Борбордук шайлоо комиссиясы талапкердин жазуу жүзүндөгү арызынын жана ишенимдүү адамы болууга макулдугу жөнүндө жарандын өзүнүн арызынын негизинде жүзөгө ашырылат.

Талапкердин ишенимдүү адамдары тууралуу маалыматтар талапкер же талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлдөрү тарабынан «Электрондук талапкер» маалыматтык системасына электрондук машиналык окулчу форматта киргизилет.

Шайлоо комиссиясы ишенимдүү адамга белгиленген үлгүдөгү күбөлүк берет.

27. Жогорку Кеңештин, жергиликтүү кеңештин депутаттары, Жогорку Кеңештин, жергиликтүү кеңештин депутаттыгына талапкерлер, саясий, атайын мамлекеттик кызматты жана саясий муниципалдык кызматты ээлеген адамдар, мамлекеттик жарандык жана муниципалдык кызматчылар шайлоо комиссияларынын мүчөлөрү, судьялар, укук коргоо жана фискалдык органдардын кызматкерлери, чет өлкөлүк жарандар жана жарандыгы жок, башка талапкерлердин, саясий партиялардын өкүлдөрү ишенимдүү адамдар боло албайт

28. Ишенимдүү адамдар талапкер тарабынан берилген ыйгарым укуктардын чектеринде аракеттенет.

29. Ишенимдүү адамдар төмөнкүлөргө укуктуу:

- 1) талапкердин шайлоого көмөктөшүүчү үгүт жана башка ишти жүзөгө ашырууга, алардын шайлоо алдындагы программаларын сунуштоого;
- 2) шайлоо алдындагы чогулуштарда, шайлоочулар менен жолугушууларда чыгып сүйлөөгө, шайлоо алдындагы дебаттар менен дискуссияларга катышууга;
- 3) шайлоо комиссияларынын жыйналыштарына катышууга;
- 4) добуш берүүнү өткөрүүдө, шайлоочулардын добуштарын эсептөөдө жана добуш берүүнүн жыйынтыктарын белгилөөдө шайлоо участкаларында болууга;
- 5) шайлоо комиссияларынын документтери, ошондой эле добуш берүүнүн жыйынтыктары жөнүндө шайлоонун жыйынтыктары жөнүндө протоколдор менен таанышууга;
- 6) шайлоо комиссияларынын чечимдерине жана аракеттерине (аракетсиздигине) даттанууга жана аларды кароого катышууга.

30. Ишенимдүү адамдар төмөнкүлөргө укуксуз:

- 1) шайлоо комиссияларынын ишине кийлигишүүгө;
- 2) шайлоо бюллетендерин алгандыгы үчүн шайлоочунун өтүнүчү боюнча ал үчүн кол коюуга, ошондой эле ал үчүн шайлоо бюллетенин толтурууга;
- 3) эгерде алар жалпыга маалымдоо каражаттарынын редакцияларынын журналисттери, чыгармачыл кызматкерлери же болбосо кызмат адамдары болуп саналса, маалыматтык теле- жана радиoproграммаларды (берүүлөрдү) жүргүзүүгө, шайлоону жалпыга маалымдоо каражаттары аркылуу чагылдырууга катышууга.

31. Талапкерлер Борбордук шайлоо комиссиясына кабарлоо менен аларды каалаган убакта чакыртып алууга укуктуу, ал ишенимдүү адамдарга берилген күбөлүктөрдү жокко чыгарат. Ишенимдүү адам Борбордук шайлоо комиссиясына өзүнө берилген күбөлүктү кайтарып берип жана бул жөнүндө өзүн дайындаган талапкерге билдирүү менен каалаган убакта өз демилгеси боюнча өзүнүн ыйгарым укуктарын алып салууга укуктуу.

32. Ишенимдүү адамдардын ыйгарым укуктары талапкерлердин статусу жоготулган учурдан тартып бирок шайлоонун натыйжалары расмий жарыяланган күндөн кечиктирбестен аяктайт.

5. Талапкерлердин байкоочулары

33. Талапкерлер ар бир участкалык шайлоо комиссиясына экиден ашык эмес байкоочу дайындай алышат, алар добуш берүүнү өткөрүүгө жана добуш берүү үчүн жайдагы башка шайлоо аракеттерине кезектешип байкоо жүргүзүүнү жүзөгө ашыруу укугуна ээ болушат. Шайлоо комиссиясынын жайында, добуш берүү үчүн жайда катталган талапкердин кызыкчылыктарын билдирүүчү эки же андан көп байкоочунун бир убакта байкоочунун ыйгарым укуктарын жүзөгө ашырууларына жол берилбейт.

34. Байкоочу байкоочунун укуктарына жана милдеттерине, тиешелүү шайлоо комиссиясына аны дайындаган талапкерден жолдомо келип түшкөндөн кийин ээ болот. Жолдомодо байкоочунун фамилиясы, аты-жөнү, туруктуу жашаган жери, шайлоо участокторунун номерлери, шайлоо комиссияларынын аталыштары көрсөтүлөт, ошондой эле анда мыйзамдарда каралган чектөөлөрдүн жок экени тууралуу жазуу жазылат. Байкоочуну жиберүү жөнүндө алдын ала кабарлоо талап кылынбайт.

Жолдомо паспортту же аны алмаштыруучу документти көрсөткөндө, талапкердин колу коюлганда жарактуу болуп эсептелет.

35. Жигердүү шайлоо укугуна ээ болгон Кыргыз Республикасынын жарандары байкоочу болууга укуктуу.

Төмөнкүлөр байкоочу болууга укуксуз: Жогорку Кеңештин, жергиликтүү кеңештин депутаты, Жогорку Кеңештин, жергиликтүү кеңештин депутаттыгына талапкер, саясий, атайын мамлекеттик кызматты ээлеген адамдар, мамлекеттик жарандык жана муниципалдык кызматчылар, шайлоо комиссиясынын мүчөсү; талапкердин, шайлоо комиссияларындагы

өкүлдөрү; судьялар, прокурорлор, башка укук коргоо жана фискалдык органдардын кызматчылары, аскер кызматчылары.

36. Байкоочу төмөнкүлөргө укуктуу:

1) кандай гана болбосун деңгээлдеги шайлоо комиссиясынын курамын түзүүдө байкоо жүргүзүүнү жүзөгө ашырууга;

2) шайлоочулардын тизмесин түзүүнүн жүрүшүнө байкоо жүргүзүүнү жүзөгө ашырууга;

3) шайлоочуларды эсепке алуунун жүрүшүнө байкоо жүргүзүүнү жүзөгө ашырууга;

4) шайлоону маалыматтык камсыз кылууга байкоо жүргүзүүнү жүзөгө ашырууга;

5) шайлоо комиссиясында турган шайлоочулардын тизмеси менен добуш берүү үчүн жайдан тышкары жерде добуш берүү жөнүндө арыздардын (кайрылуулардын) реестри менен таанышууга;

6) добуш берүү күнү сутканын каалаган убагында добуш берүүчү жайда болууга;

7) шайлоочулардын добуш берүүчү жайдан тышкары жерде добуш берүүлөрүнө катышууга;

8) көпчүлүк алдында, анын ичинде жалпыга маалымдоо каражаттары аркылуу шайлоону даярдоо жана өткөрүү жөнүндө өз пикирин баяндоого, билдирүү жасоого;

9) ары-бери эркин жүрүүгө жана кайсы гана болбосун шайлоо участкаларында жана шайлоо комиссияларында болууга;

10) добуш берүүнүн жашыруундуулугун бузбастан, уюштуруунун жана добуш берүүнүн белгиленген тартибине, анын ичинде шайлоо бюллетендеринин берилишине байкоо жүргүзүүгө; шайлоочулардын тизмесине киргизилген шайлоочулардын, шайлоочуларга берилген шайлоо бюллетендеринин, шайлоо бюллетендеринин мазмунун көрүүнү камсыз кылган аралыкта жана шарттарда шайлоочулардын добуштарын эсептөөгө байкоо жүргүзүүгө; шайлоочулардын добуштарын саноодо толтурулган же толтурулбаган кандай болбосун шайлоо бюллетени менен таанышууга; шайлоо комиссиясынын добуш берүүнүн жыйынтыктары жөнүндө протоколдорду жана башка документтерди түзүүлөрүнө байкоо жүргүзүүгө;

11) өзү жиберилген участкалык шайлоо комиссиясынын төрагасына, ал эми ал жокто - аны алмаштырган адамга добуш берүүнү уюштуруу маселелери боюнча сунуштар жана сын пикирлер менен кайрылууга;

12) ал өзү жиберилген шайлоо комиссиясынын протоколу менен таанышууга;

13) шайлоо комиссиясынан протоколдордун жана ага тиркелген документтердин көчүрмөлөрүн алууга;

14) өзү жиберилген шайлоо комиссиясынын чечимдерине жана (же) аракеттерине (аракетсиздиктерине) мыйзамда белгиленген тартипте даттанууга;

15) тиешелүү шайлоо комиссияларында шайлоочулардын добуштарын кайра саноого катышууга;

16) өзүнүн статусу, аты-жөнү, аны шайлоо комиссиясына жиберген талапкердин аты-жөнү белгиленген, шайлоо алдындагы үгүт белгилерин камтыбаган төш белги тагынып жүрүүгө;

17) шайлоочулардын добуш берүүлөрүнүн сырын бузбастан, добуш берүүнүн жүрүшүнө, добуш берүүнүн жыйынтыктарын чыгарууга тоскоолдук кылбастан жеке өзү фото-көрмө тартууну, укма жазууну жүзөгө ашырууга.

37. Байкоочу төмөнкүлөргө укуксуз:

1) шайлоочуларга шайлоо бюллетендерин берүүгө;

2) шайлоочунун өтүнүчү боюнча, шайлоочу үчүн шайлоо бюллетендерин алганына кол коюуга;

3) шайлоочунун өтүнүчү боюнча, ал үчүн шайлоо бюллетенин толтурууга;

4) добуш берүүнүн жашыруундуулугун бузуучу аракеттерди жасоого;

5) шайлоо комиссиясынын мүчөлөрү жүргүзүп жаткан шайлоо бюллетендерин саноого түздөн-түз катышууга;

6) шайлоо комиссиясынын ишине тоскоолдук кылуучу аракеттерди жасоого;

7) шайлоочулардын арасында үгүт жүргүзүүгө;

8) тиешелүү шайлоо комиссиясы тарабынан чечимдерди кабыл алууга катышууга.

38. Эгерде байкоочу шайлоо комиссиясынын ишине же Кыргыз Республикасынын жараны өз шайлоо укуктарын жүзөгө ашыруусуна тоскоолдук кылса, ошондой эле добуш берүүнүн жашыруундуулугун бузууга аракет кылса, ал добуш берүүчү жайдан сыртка чыгарылат. Бул жөнүндө чечим участкалык шайлоо комиссиясы тарабынан жазуу жүзүндө кабыл алынат. Мында комиссия бул адамдарды Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган жоопкерчиликке тартуу жөнүндө сунуштама менен тиешелүү органдарга кайрылууга укуктуу.

6. Шайлоо процессинин стадияларында талапкерлердин өкүлдөрү

39. Талапкерлердин өкүлдөрү (мындан ары – өкүлдөр) шайлоолорго катышуу менен Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган башка ыйгарым укуктарды да ишке ашырат.

40. Шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүдө байкоочуларды кошпогондо, өкүлдөр төмөнкүлөргө укуктуу:

- үгүт өнөгүн уюштурууга жана өткөрүүгө катышууга;
- телерадио көрсөтүү каналдарында биргелешкен үгүт иш-чараларына катышууга;
- үгүт материалдарын жайылтууга;
- башка үгүт иш-чараларына катышууга.

41. Шайлоо алдындагы үгүттү жүргүзүүдө жалпыга маалымдоо каражаттарынын эркиндигин кыянат пайдаланууга жол берилбейт: улуттук, этностук, расалык, диний, аймактар аралык кастыкты, басмырлоолорго, кастыкка чакырган гендердик жана башка социалдык артыкчылыктарды пропагандалоого; же бийликти басып алуу, конституциялык түзүлүштү зомбулук менен өзгөртүү жана мамлекеттин бүтүндүгүн бузуу чакырыктарына; согушту пропагандалоого; чет мамлекеттердин саясий жана мамлекеттик ишмерлери менен көпчүлүк катышкан иш-чараларды жалпыга маалымдоо каражаттарында чагылдыруу менен өткөрүүгө, башка мамлекеттердин мамлекеттик жана саясий ишмерлеринин сүрөттөрүн пайдалануу менен фото жана көрмө материалдарды пайдаланууга жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында тыюу салынган жалпыга маалымдоо каражаттарынын эркиндигинен кыянаттык менен пайдалануунун башка түрлөрүнө тыюу салынат.

Ибадат кылуу имараттарына, курулмаларына жана аларга тиешелүү аймактарга, кооптуу жана зыяндуу өндүрүштөрү бар объекттерге, электр станцияларга, темир жолдорго, мунай куурларга жана жогорку чыңалуудагы электр берүү линияларына, пенитенциардык тутумдун объекттерине, саламаттык сактоонун мамлекеттик жана муниципалдык уюмдарына, мектепке чейинки балдар мекемелерине, мектепке чейинки билим берүүчү жана жалпы билим берүүчү уюмдардын ичинде жана уюмдарга жакын жерлерде үгүт иш-чараларын жүргүзүүгө, үгүт материалдарын таратууга жол берилбейт.

Шайлоо алдындагы үгүттү өткөрүүдө, үгүттүк материалдарда тикелей жана кыйыр өздөштүрүп алынган маалыматтык бөлүктөрдү жана элементтерди (сүрөттөлүштөрдү) көрсөтүүгө же башкача пайдаланууга же диний тематикага шилтеме жасоого, диний багыттагы жайларда шайлоо алдындагы үгүттү, чогулуштарды жана саясий мүнөздөгү башка иш-чараларды жүргүзүүгө жол берилбейт.

Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан бекитилген тизмекке ылайык, талапкерлерди көрсөткөн саясий партиянын символикасын, талапкердин сүрөтүн камтыган басылма үгүт материалдарын, төш белгилерди, футболкаларды, баш кийимдерди, моюн орогучтарды кошпогондо, шайлоо дайындалган учурдан тартып шайлоочуларды сатып алууга: шайлоочуларга акча каражаттарын төлөп берүүгө; шайлоочуларга белектерди жана башка материалдык баалуулуктарды тапшырууга; товарларды жеңилдетилген шартта сатууга; кандай болбосун товарларды акысыз таркатууга, акысыз же жеңилдетилген шарттарда кызмат көрсөтүүлөргө тыюу салынат.

Өкүлдөр шайлоо дайындалган учурдан тартып жана шайлоонун натыйжалары жарыяланганга чейин кайрымдуулук иштерин жүргүзүүгө укуксуз.

Өкүлдөр, талапкерлердин, талапкерлерди көрсөткөн саясий партиялардын ар-намысына, кадыр баркына же иш аброюна зыян келтирген жана билип туруп жалган маалыматтарга негизделген жарыяланмаларга жол берүүгө укуксуз.

42. Добуш берүү күнү өкүлдөр добуш берүү үчүн жайда төмөнкүлөргө укуктуу:

- ошол участкактун шайлоочуларынын тизмеси, жана участкалык шайлоо комиссиясынын мөөрү, ошондой эле жайдан тышкары добуш берүүнүн жыйынтыктары боюнча документтер болгон мөөр басылган сейфти (шкафты) ачууга катышууга;

- тизмеге киргизилген шайлоочулардын санын угузууга катышууга;

- шайлоочулардын кагаз жүзүндөгү жана электрондук тизмелерин жөнөкөй көз менен карап чыгууга жана салыштырып текшерүүгө;

- участкалык шайлоо комиссиясынын мөөрү менен басылган (пломба коюлган) добуш берүү үчүн бош ящиктерди карап чыгууга;

- контролдук баракчаларга кол коюуга жана алардын добуш берүү үчүн ящиктерге ташталышына байкоо жүргүзүүгө;

Өкүлдөр ошондой эле добуш берүү үчүн жайдан тышкары добуш берүүнү жүргүзүүдө катышууга укуктуу. Мында өкүлдөр ошондой эле добуш берүү үчүн жайдан тышкары добуш берүү үчүн бош ящиктерди карап текшерип чыгууга жана добуш берүү үчүн ящиктерге ташталуучу контролдук баракчаларга кол коюуга укуктуу.

43. Шайлоочулардын добуштарын эсептөөдө өкүлдөр төмөнкүлөргө укуктуу:

- шайлоочулардын добуштарын эсептөөгө катышууга;

Шайлоочулардын добуштарын түздөн-түз эсептөө жүргүзүлгөн жер ага шайлоо комиссиясындагы бардык өкүлдөрдүн кирүүсү үчүн камсыз болгондой жабдылууга тийиш. Мында эсептөөгө катышкан бардык адамдар үчүн санап жаткан участкалык шайлоо комиссиясынын мүчөлөрүнүн аракеттерин толук көрүп туруулары камсыз кылынышы керек;

- участкалык шайлоо комиссиясынын төрагасы тарабынан аныкталган, серепти камсыз кылган жана участкалык шайлоо комиссиясынын ишине тоскоолдук кылбаган жерден сүрөткө, киного, видеого тартууну жүргүзүүгө;

- добуштарды кайра эсептөөнү талап кылууга;

- участкалык комиссия тараптан бюллетендерди кайра эсептөөдө көз менен карап катышууга;

- шайлоо бюллетендерин, шайлоочулардын тизмелерин таңгактоого, ошондой эле аларды мүшөккө же кутуга иреттеп салууга катышууга, ошондой эле мүшөккө же кутуга өзүнүн кол тамгасын коюуга;

- участкалык шайлоо комиссиясы тарабынан добуштардын жыйынтыктары жөнүндө протоколго кол коюлгандан кийин добуш берүүнүн жыйынтыктарын угузууга катышууга;

- шайлоо бюллетендерин, шайлоочулардын тизмелерин, арыздарды (даттанууларды), алар боюнча кабыл алынган чечимдерди, участкалык шайлоо комиссиясы тарабынан түзүлгөн актыларды кошо алганда, добуш берүүнүн жыйынтыктары жөнүндө протоколго кол коюлгандан кийин анын биринчи нускасын округдук шайлоо комиссиясына жеткирүүнү коштоого;

- добуш берүүнүн жыйынтыктары жөнүндө протоколдордо жана (же) жыйынды таблицаларда мүчүлүштүктөр, дал келишпестиктер аныкталганда же округдук шайлоо комиссияларынан келип түшкөн протоколдордун түзүлүшүнүн тууралыгына шектенүүлөр келип чыккан учурда Борбордук шайлоо комиссиясынын кайра саноого катышууга;

- добуш берүүнүн жыйынтыктары жөнүндө протоколго кол коюлгандан кийин шайлоо комиссиясынын катчысынан мөөр менен күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсүн тез арада алууга.

44. Өкүл “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын талаптарын бузган мамлекеттик жана башка органдардын,

алардын кызмат адамдарынын, башка шайлоо процессиндеги субъекттердин (талапкердин, шайлоо комиссиясындагы талапкердин өкүлүнүн) шайлоо укуктарын бузган шайлоо процессинин субъекттеринин чечимдери жана (же) аракеттери (аракетсиздиги) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык прокуратура органдарына, ички иштер органдарына, шайлоо комиссияларына же сотко кайрылышы мүмкүн.

Шайлоо процессиндеги субъекттеринин шайлоо укуктарын бузган шайлоо комиссиясынын, алардын кызмат адамдарынын чечимдери жана (же) аракеттери (аракетсиздиги) жогору турган шайлоо комиссиясына, Борбордук шайлоо комиссиянын чечимдери жана (же) аракеттери (аракетсиздиги) сотко даттанылат.

**Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону өткөрүүдө
талапкердин, саясий партиянын шайлоо фондун түзүү, акча каражаттарынын келип
түшүшүн жана чыгымдалышын эсепке алуу тартиби жөнүндө
ЖОБО**

Жалпы жоболор

1. Ушул Жобо “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамына (мындан ары - конституциялык Мыйзам) ылайык иштелип чыкты жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоолорду өткөрүүдө талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо фонддорунун атайын эсептерин ачуунун жана жүргүзүүнүн, талапкерлердин шайлоо фонддордун каражаттары боюнча эсепке алуунун жана отчеттуулукту жүргүзүүнүн тартибин жөнгө салат.

2. Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына шайлоо округу боюнча өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде көрсөтүлгөн талапкерлер, ошондой эле көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкерлерди көрсөткөн саясий партиялар өздөрүнүн шайлоо кампаниясын каржылоо үчүн өздүк шайлоо фонддорун түзүүгө милдеттүү.

3. Талапкердин же саясий партиянын шайлоо фонду конституциялык Мыйзамдын талаптарын эске алуу менен түзүлгөн каражаттардын, атап айтканда төмөнкү булактардан түзүлүшү мүмкүн:

- талапкердин же саясий партиянын өз каражаттарынан;
- жарандардын жана юридикалык жактардын ыктыярдуу кайрымдуулуктарынан.

4. Шайлоо фондун түзгөн бардык акча каражаттары банк мекемесиндеги атайын эсепке которулат. Бул эсеп талапкер же саясий партия тарабынан Борбордук шайлоо комиссиясынын уруксаты менен ачылат.

5. Банк мекемелеринин же мобилдик тиркемелердин тизмесин, көрсөтүлгөн эсептерди ачуу жана жүргүзүү тартибин, шайлоо фонддорунун каражаттарын эсепке алуу жана отчеттуулук тартибин Борбордук шайлоо комиссиясы банк мекемелери же башка мекемелер менен макулдашуу аркылуу белгилейт.

6. Талапкерлер жана саясий партиялар шайлоо фондун түзүү, шайлоо кампаниясын каржылоо, акча каражаттарынын келип түшүүсүн жана сарпталышын мыйзамдуулугун эсепке алуу жана көзөмөлдөө, шайлоо фонддорунун каражаттары боюнча каржылык отчеттуулукту даярдоо жана тапшыруу маселелерин чечүү үчүн каржылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлдү дайындоого укуктуу.

Ыйгарым укуктуу өкүлдөрдүн тизмеси, анын ичинде каржылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлдүн тизмеси талапкер же саясий партия тарабынан Борбордук шайлоо комиссиясына милдеттүү түрдө берилет. Тизмеде төмөнкү маалыматтар сөзсүз түрдө көрсөтүлүүгө тийиш: ыйгарым укуктары, фамилиясы, аты, атасынын аты, туулган күнү, паспортунун сериясы жана номери, берилген күнү, жашаган жери, негизги иш же кызмат орду, ээлеген кызмат орду (эгерде негизги иши же кызмат орду жок болсо - кесиби), байланыш телефону, электрондук почта дареги.

Каржылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүл жөнүндө маалыматта кошумча түрдө каржылык документтерге кол коюу укугу көрсөтүлүүгө тийиш.

Борбордук шайлоо комиссиясына берилүүчү тизмеге тизмеде көрсөтүлгөн ар бир адамдын жазуу жүзүндөгү макулдугу, ыйгарым укуктуу өкүлдүн ишин жүзөгө ашырууга макул экендиги тууралуу билдирүүсү милдеттүү түрдө тиркелүүгө тийиш.

7. Борбордук шайлоо комиссиясы зарыл болгон документтер келип түшкөн күндөн тартып 3 календардык күндүн ичинде каржылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлдөргө каттоо күбөлүктөрүн берет же болбосо конституциялык Мыйзамга ылайык каттоодон баш тартуу жөнүндө жүйөлүү чечим кабыл алат.

Талапкердин же саясий партиянын каржылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлү Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан катталып, каттоо күбөлүгү берилген учурдан тартып дайындалган деп эсептелет жана ыйгарым укуктуу өкүлдүн укуктары менен милдеттерин жүзөгө ашырууга укук алат.

8. Талапкердин же саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү тууралуу маалыматтар, ошондой эле банк мекемесинде ачылган шайлоо фондунун атайын эсебинин номери талапкер тарабынан, талапкердин же саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү тарабынан электрондук машина окуй турган түрдө Борбордук шайлоо комиссиясынын маалыматтык системасына милдеттүү түрдө киргизилүүгө тийиш.

9. Каржылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлдүн ыйгарым укуктарынын мөөнөтү шайлоонун жыйынтыгы аныкталган күндөн тартып 20 календардык күн өткөндөн кийин аяктайт.

10. Шайлоо фонддорунун каражаттарын пайдалануу укугу аларды түзгөн талапкерлерге, саясий партияларга жана алардын каржылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнө таандык.

11. Каттоодон өткөндөн кийин талапкерлер жана талапкерлерди көрсөткөн саясий партиялар өз шайлоо фонддорунун ачык эсептерин шайлоо алдындагы үгүт иштерин каржылоо үчүн жүргүзүүнү улантышат.

12. Талапкердин, саясий партиянын өзүнүн шайлоо фондун түзбөгөндүгү талапкерди каттоодон баш тартууга негиз болуп саналат.

13. Шайлоо фонддорунун каражаттарына, ыктыярдуу кайрымдуулуктарга жана аталган фонддорго которулган каражаттарга, ошондой эле аталган фонддордон чыккан чыгымдарга салык салуу тартиби Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен белгиленет.

2. Шайлоо фонддорунун атайын эсептерин ачуу жана жабуу тартиби

14. Борбордук шайлоо комиссиясынын чечими менен Борбордук шайлоо комиссиясы жана округдук шайлоо комиссиялары Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоого даярдык көрүү жана өткөрүү мезгилинде шайлоо округунан талапкерлерден арыздарды, билдирүүлөрдү кабыл алууга, аларга шайлоо фондунун атайын эсебин ачуу боюнча уруксат (маалымкат) берүүгө укуктуу.

15. Шайлоо округу боюнча талапкер көрсөтүлгөн учурдан тартып каттоо үчүн документтерди тапшырганга чейин шайлоо фондун түзүү үчүн Борбордук шайлоо комиссиясына же тиешелүү округдук шайлоо комиссиясына шайлоо фондунун атайын эсебин ачуу жөнүндө арызды, шайлоо фондунун акча каражаттарын тескөөгө ыйгарым укуктуу, финансылык документтерге кол коюуга укугу бар адамдардын ысымдарын жана маалыматтарын көрсөтүү менен жөнөтүүгө тийиш (ушул Жобонун тиркемесиндеги №1-формага ылайык).

Шайлоо округу боюнча талапкерди көрсөткөн саясий партия шайлоо комиссиясы саясий партиянын каржы маселелери боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүн каттагандан кийин 5 календардык күндүн ичинде Борбордук шайлоо комиссиясына шайлоо фондунун атайын эсебин ачуу жөнүндө арызды, шайлоо фондунун акча каражаттарын тескөөгө ыйгарым укуктуу, каржы документтерине кол коюуга укугу бар адамдардын аты-жөнүн жана маалыматтарын көрсөтүү менен жөнөтүүгө тийиш (ушул Жобонун тиркемесиндеги №1-формага ылайык).

16. Шайлоо фондунун атайын эсебин ачуу үчүн керектелген документтер (ушул Жобонун тиркемесиндеги №1-формага ылайык), Борбордук шайлоо комиссиясына (тиешелүү округдук шайлоо комиссиясына) берилгенде төмөнкүлөр менен тастыкталууга тийиш:

- шайлоо округу боюнча өзүн-өзү көрсөтүп жаткан талапкердин колу;
- талапкерлерди көрсөткөн саясий партиянын жетекчисинин колу жана саясий партиянын мөөрү;
- талапкердин же саясий партиянын каржылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүнүн колу (эгер дайындалган болсо).

17. Борбордук шайлоо комиссиясы (тиешелүү округдук шайлоо комиссиясы) талапкерге же саясий партияга шайлоо фондун түзүү үчүн атайын эсебин ачууга уруксат берүүчү жазуу жүзүндөгү уруксатты (маалымкат) дароо берүүгө милдеттүү (ушул Жобонун тиркемесиндеги №2-формага ылайык).

18. Борбордук шайлоо комиссиясынан (тиешелүү округдук шайлоо комиссиясынан) №2 формадагы атайын эсеп ачууга жазуу жүзүндөгү уруксатты (маалымкатты) алгандан кийин, шайлоо округу боюнча талапкер, талапкерлерди көрсөткөн саясий партия шайлоо фондун түзүү үчүн атайын эсеп ачат.

Талапкер же саясий партия өз шайлоо фондунун бир гана атайын эсебин ача алат.

Талапкер же саясий партия шайлоо фондун түзүү үчүн атайын эсепти Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан белгиленген банк мекемесинде ачат.

19. Атайын эсепти ачуу банк мекемеси талап кылган документтерди жана Борбордук шайлоо комиссиясы (тиешелүү округдук шайлоо комиссиясы) берген төмөнкү документтерди бергенден кийин банк мекемеси тарабынан ишке ашырылат:

1) Борбордук шайлоо комиссиясынын (тиешелүү округдук шайлоо комиссиясынын) №2-формадагы жазуу жүзүндөгү уруксаты (ушул Жобонун тиркемесиндеги №2-формага ылайык);

2) каржы маселелери боюнча ыйгарым укуктуу өкүлдү каттоо тууралуу Борбордук шайлоо комиссиясынын чечиминин көчүрмөсү (эгер дайындалган болсо);

3) каржы маселелери боюнча ыйгарым укуктуу өкүлдүн каттоо күбөлүгүнүн көчүрмөсү (эгер мындай өкүл дайындалган болсо).

20. Шайлоо округунан талапкер өзү (эгерде каржылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлү жок болсо) же талапкердин, саясий партиянын каржылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлү атайын эсеп ачылган күндөн тартып 3 календардык күндүн ичинде Борбордук шайлоо комиссиясына (тиешелүү округдук шайлоо комиссиясына) атайын эсептин реквизиттерин № 3-формага ылайык жазуу түрүндө билдирүүгө милдеттүү.

21. Шайлоо фондунун атайын эсебин тейлөөнүн бардык шарттары банктык эсепти тейлөөгө түзүлгөн келишимде көрсөтүлүүгө тийиш.

22. Шайлоо фондунун атайын эсеби талапкер, саясий партия тарабынан жыйынтыктоочу каржылык отчет берилгенден кийин Борбордук шайлоо комиссиясынын көрсөтмөсү боюнча банк мекемеси тарабынан жабылат.

3. Шайлоо фонддорун каржылоонун булактары

23. Көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерлерди көрсөткөн саясий партиянын шайлоо фонду төмөнкү акча каражаттарынын, ошондой эле Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан эске алынуучу үгүттүк-маалыматтык мүнөздөгү материалдардын эсебинен түзүлүшү мүмкүн:

- 1) эсептик көрсөткүчтөн 15 000 эседен ашпаган талапкердин өз каражаттарынан;
- 2) эсептик көрсөткүчтөн 1 000 000 эседен ашпаган саясий партиянын өз каражаттарынан;
- 3) өлчөмү эсептик көрсөткүчтөн 2 000 эседен ашпаган жеке жактардын кайрымдуулук каражаттарынан;
- 4) өлчөмү эсептик көрсөткүчтөн 30 000 эседен ашпаган юридикалык жактардын кайрымдуулук каражаттарынан.

Талапкерлерди көрсөткөн саясий партиянын шайлоо фондуна түшкөн жана чыгымдалган акча каражаттарынын чектелген суммасы ар бир талапкерге эсептик көрсөткүчтөн 200 000 эседен ашпайт.

Саясий партия тарабынан көрсөтүлгөн бир талапкердин шайлоо фондуна келип түшкөн жана сарпталган акча каражаттарынын чектик суммасын эсептөө формуласы:

$$S_1 = T\text{ӨК}_1 + C\text{ПӨК}_1/N + (ЖКC + ЮЖКC)/N, \text{ мында}$$

S_1 – бир талапкердин шайлоо фондусуна түшкөн жана чыгымдалган акча каражаттарынын чеги ≤ 200000 эсептик көрсөткүчтөн көп болбошу керек. (мындан аары- э.к.);

$T\text{ӨК}_1$ – талапкердин милдеттүү түрдө өз каражаты болушу керек, < 15000 э.к.;

$C\text{ПӨК}_1$ – саясий партиянын милдеттүү түрдө өз каражаты болушу керек, < 1000000 э.к./ N ;

$ЖКC$ – жарандардын жалпы кайрымдуулук суммасы, 1 жаран үчүн < 2000 э.к.;

$ЮЖКC$ – юридикалык жактардын жалпы кайрымдуулук суммасы, 1 юридикалык жак үчүн < 30000 э.к.);

N – саясий партия тарабынан көрсөтүлгөн талапкерлердин саны.

Ошентип, саясий партиянын шайлоо фондунун жалпы максималдуу суммасы төмөнкү формула менен эсептелет:

$$S_N = \text{сумма } T\text{ӨК} + C\text{ПӨК} + ЖКC + ЮЖКC \text{ мында:}$$

S_N – саясий партиянын шайлоо фондунун жалпы чектелген өлчөмү 200000 э.к. N көрсөткүчүнүн көбөйтүндүсүнө барабар же андан ашпоого тийиш, мында N - партия тарабынан көрсөтүлгөн талапкерлердин саны.

Сумма $C\text{ПТӨК}$ – саясий партия тарабынан көрсөтүлгөн бардык талапкерлердин өздүк каражаттарынын жалпы суммасы, 1 жаран үчүн < 15000 э.к. $\times N$;

$C\text{ПӨК}$ – саясий партиянын өз каражаттарынын жалпы суммасы < 1000000 э.к.;

$ЖКC$ – жарандардын кайрымдуулук каражаттарынын жалпы суммасы < 2000 э.к. $\times N$;

$ЮЖКC$ – юридикалык жактардын кайрымдуулук каражаттарынын жалпы суммасы < 30000 э.к. $\times N$.

24. Жогорку Кеңештин депутаттыгына көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча талапкердин шайлоо фонду Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан эсепке алынуучу төмөнкү акча каражаттарынын эсебинен түзүлүшү мүмкүн:

– эсептик көрсөткүчтөн 100 000 эседен ашпаган талапкердин өз каражаттарынан;

– эсептик көрсөткүчтөн 10 000 эседен ашпаган көрсөтүлгөн саясий партия тарабынан талапкерге бөлүнгөн каражаттардан;

– өлчөмү эсептик көрсөткүчтөн 5 000 эседен ашпаган жеке жактардын ыктыярдуу кайрымдуулук каражаттарынан;

– өлчөмү эсептик көрсөткүчтөн 5 000 эседен ашпаган юридикалык жактардын кайрымдуулук каражаттарынан.

Талапкерлердин шайлоо фондуна түшкөн жана чыгымдалган акча каражаттарынын чектелген суммасы эсептик көрсөткүчтөн 200 000 эседен ашпайт.

25. Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкердин, саясий партиянын шайлоо фондун түзүү тартибин бузуу жана ар бир талапкердин эсебинен шайлоо фондунун кирешелеринин/чыгымдарынын чектүү суммасын ашыруу Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган жоопкерчиликке алып келет.

26. Талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо фондоруна келип түшкөн акча каражаттары шайлоо дайындалган күнгө карата Кыргыз Республикасынын мыйзамы менен белгиленген эсептик көрсөткүчтөн эсептелет.

27. Шайлоо фондоруна түшкөн акча каражаттары улуттук валютада гана кабыл алынууга тийиш. Көрсөтүлгөн эсептер боюнча кирешелер чегерилбейт жана төлөнбөйт.

28. Жарандар жана юридикалык жактар талапкердин шайланышына өбөлгө түзгөн ишмердүүлүккө каржылык (материалдык) колдоону шайлоо фонддору аркылуу гана көрсөтүүгө укуктуу.

29. Талапкердин, саясий партиянын өз каражаттарын жана ыктыярдуу кайрымдуулуктарды шайлоо фондуна төгүү банктык эсептешүү эсеби аркылуу накталай эмес төлөм же болбосо банктык мекемелердин эсептик-кассалык бөлүмдөрү аркылуу накталай төлөм түрүндө жүргүзүлөт.

Мындай кайрымдуулук жашыруун деп таанылбасы үчүн, идентификациядан өтпөгөн төлөм тутумдары аркылуу акча каражаттарын накталай эмес которууга же төгүүгө тыюу салынат.

Ыктыярдуу кайрымдуулукту төгүүдө жаран төлөм документинде өзү жөнүндө төмөнкү маалыматтарды көрсөтөт: жеке идентификациялык номерин (ЖИН), фамилиясын, атын, атасынын атын.

Юридикалык жактын ыктыярдуу кайрымдуулугун төгүүдө төлөм тапшырмасында ал жөнүндө төмөнкү маалыматтар көрсөтүлөт: салык төлөөчүнүн идентификациялык номери (СИН), аталышы.

Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан бекитилген тизмеге кирген банктык мекемеде банктык эсептешүү эсеби бар кайрымдуулук кылуучу, ушул банктык мекеменин мобилдик тиркемеси аркылуу ыктыярдуу кайрымдуулук которууну ишке ашыра алат.

30. Ыктыярдуу кайрымдуулук деп талапкердин, саясий партиянын шайлоо фондунун атайын эсебине өзүнүн акча каражаттарын акысыз чегерүү таанылат.

31. Тийиштүү шайлоо фондуна жеке жактардан келип түшкөн кайрымдуулук каражаттары банк же башка мекеме аркылуу Кыргыз Республикасынын жаранынын паспорту көрсөтүлгөн учурда гана кабыл алынат. Накталай акчалай төлөмдөрдүн квитанцияларында кайрымдуулук кылуучунун толук маалыматтары “төлөмдүн максаты” деген графада көрсөтүлөт. Каражаттарды алган банктан шайлоо фонду жайгашкан банкка которууда, төлөм тапшырмасындагы кайрымдуулук кылуучу жөнүндө маалыматтар толугу менен көрсөтүлүүгө тийиш.

32. Юридикалык жактардан шайлоо фондуна түшкөн ыктыярдуу кайрымдуулуктар банк же башка мекеме тарабынан тиешелүү салык кызматынан жана Кыргыз Республикасынын Социалдык фондунун бөлүмүнөн бюджетке карызы жоктугу жөнүндө маалыматтарды көрсөткөндөн кийин гана кабыл алынат.

33. Белгиленген өлчөмдөн ашык түшкөн акча каражаттары шайлоо фонддоруна чегерилбейт жана жарандарга жана уюмдарга кайтарылып берилет. Бул учурда аталган каражаттарды кайтарып берүү менен байланышкан чыгымдар аларды чегерген жарандар менен уюмдардын эсебинен жабылат.

34. Талапкердин каттоодон баш тартуусу, талапкер өз талапкерлигин алып салганы же талапкердин каттоо жарактуулугун токтотуу (жоюу) учурларында шайлоо фонддоруна келип түшкөн каражаттар аларды берген жарандарга жана уюмдарга салынган каражаттарга пропорционалдуу түрдө кечиктирилбестен кайтарылууга тийиш. Бул учурда аталган каражаттарды кайтарып берүү менен байланышкан чыгымдар аларды чегерген жарандар менен уюмдардын эсебинен жабылат.

35. Кайра добуш берүү өткөрүлгөн учурда талапкердин, саясий партиянын шайлоо фондуна келип түшкөн жана сарпталган акча каражаттарынын жалпы чектик суммасы бир жарым эсеге көбөйтүлүшү мүмкүн.

36. Кайра добуш берүү өткөрүлгөндө, кайра добуш берүү күнү дайындалган күнү кайра добуш берүү өткөрүлүп жаткан талапкерлердин атайын эсептери боюнча финансылык операциялар кайра жандандырылат.

4. Шайлоо фонддоруна каражат чогултууга тыюу салынган учурлар

37. Шайлоо фонддоруна төмөнкүлөрдүн ыктыярдуу кайрымдуулук берүүлөрүнө жол берилбейт:

- чет мамлекеттердин, чет өлкөлүк мамлекеттик органдардын, мекемелердин жана ишканалардын, башка чет өлкөлүк юридикалык жактардын, алардын бөлүмдөрүнүн жана өкүлчүлүктөрүнүн, катышуучусу чет өлкөлүк жарандар жана юридикалык жактар болуп саналган чет өлкөлүк жарандардын, эл аралык уюмдардын Кыргыз Республикасында катталган юридикалык жактарынын;

- жарандыгы жок адамдардын;

- мамлекеттик бийлик органдарынын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын;

- мамлекеттик жана муниципалдык мекемелердин жана ишканалардын;

- уставдык капиталында мамлекеттик же муниципалдык үлүш бар, ошондой эле салыктар, жыйымдар жана башка милдеттүү төлөмдөр боюнча жеңилдиктерден пайдаланган юридикалык жактардын;

- аскер бөлүктөрүнүн, аскердик мекемелердин жана уюмдардын;

- укук коргоо органдарынын, соттордун;

- кайрымдуулук менен алектенген уюмдардын;

- диний уюмдардын;

- атын атабай кайрымдуулук кылуучулардын (атын атабай кайрымдуулук кылуучу болуп төмөнкү маалыматтардын бирин: фамилиясын, атын, атасынын атын, жашаган жеринин дарегин, паспорттук маалыматтарын көрсөтпөгөн, ошондой эле өзү жөнүндө анык эмес маалыматтарды көрсөткөн жаран түшүнүлөт).

38. Талапкердин же саясий партиянын шайлоо фондуна Кыргыз Республикасынын мамлекеттик бюджетине же Социалдык фондго карыздары бар юридикалык жактардан, юридикалык жак түзбөй иш жүргүзгөн жеке ишкерлерден каражаттарды чегерүүгө тыюу салынат.

Талапкер жана саясий партия аталган юридикалык же жеке жактар тарабынан шайлоо фондуна которулган каражаттар үчүн жоопкерчилик тартпайт.

Эгерде талапкердин же саясий партиянын шайлоо фондуна жогоруда аталган жеке жана юридикалык жактардан каражаттар келип түшсө, банк же башка мекеме бул каражаттарды соттун чечими менен мамлекеттик бюджетке же Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине караштуу Социалдык фондуна өткөрүүгө милдеттүү.

39. Эгерде кайрымдуулук ушул Жобонун 37-пунктуна ылайык мындай кайрымдуулук кылууга укугу жок жаран же юридикалык жак тарабынан чегерилсе, ал кайрымдуулук кылуучуга толугу менен кайтарылып берилүүгө тийиш.

Эгерде талапкердин, саясий партиянын шайлоо фондунун атайын эсебине жашыруун кайрымдуулук кылуучудан, ушул Жобонун 37-пунктунда тыюу салынган акча каражаттары келип түшсө, анда бул каражаттар 3 жумушчу күндүн ичинде республикалык бюджеттин пайдасына которулат.

40. Эгерде кайрымдуулук ушул Жобонун 23, 24-пункттарынын, ошондой эле конституциялык Мыйзамдын 62, 62¹-беренелерине бузуу менен жаран же юридикалык жак тарабынан чегерилсе, ал толугу менен кайрымдуулук көрсөтүүчүгө кайтарылууга тийиш же конституциялык Мыйзам менен белгиленген максималдуу өлчөмдөн ашкан бөлүгү кайтарылат, төлөмдүн максатында кайтаруунун себеби көрсөтүлөт. Бул учурда, көрсөтүлгөн каражаттарды кайтарууга байланыштуу чыгымдар аны берген жарандар жана уюмдар тарабынан жабылат.

5. Шайлоо төгүмү

41. Шайлоо округунан талапкер өзүнүн шайлоо фондунун (атайын эсебинин) каражаттарынан Борбордук шайлоо комиссиясынын депозиттик эсебине шайлоо төгүмүн конституциялык Мыйзам менен белгиленген эсептик көрсөткүчтүн үч миң эсе өлчөмүндө төлөйт жана бул боюнча шайлоо төгүмүн төккөндүгүн ырастоочу банктык документ алат.

Көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча талапкерлерди көрсөткөн саясий партиялар өздөрүнүн шайлоо фондунун каражаттарынан (атайын эсебинен) Борбордук шайлоо комиссиясынын депозиттик эсебине ар бир талапкер үчүн эсептик көрсөткүчтүн үч миң эсе өлчөмүндө шайлоо төгүмүн төлөп, бул боюнча шайлоо төгүмүн төккөндүгүн ырастоочу банктык документ алат.

Мында, шайлоо төгүмүн төлөө тапшырмасында “төлөмдүн максаты” графасында төмөнкүлөрдү көрсөтүү зарыл: “Талапкерге шайлоо төгүмүн (фамилиясы, аты, атасынын аты) / майыштуулугун эске алуу менен (I, II же III группа) (зарыл болгон учурда)”.

42. Саясий партиялардын, талапкерлердин ыйгарым укуктуу өкүлдөрү же шайлоо округу боюнча талапкерлер өздөрү (эгерде алардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү жок болсо), талапкерди/талапкерлерди каттоо үчүн шайлоо күнүнө чейин 40 календардык күндөн кечиктирбестен, жергиликтүү убакыт боюнча саат 18ге чейин Борбордук шайлоо комиссиясына шайлоо төгүмүн төлөнгөндүгүн тастыктаган банктык документти (түп нускасын) конституциялык Мыйзамдын 61-беренесинин 1 жана 5-бөлүктөрүнүн талаптарына ылайык башка документтер менен бирге) тапшырышат.

43. Майыптыгы бар талапкерлер шайлоо фондунан каражатты Борбордук шайлоо комиссиясынын депозиттик эсебине майыптык тобун эске алуу менен төгүшөт:

– III топтогу майыптар - мыйзам менен белгиленген эсептик көрсөткүчтүн жети жүз эсе өлчөмүндө;

– I жана II топтогу майыптар - мыйзам менен белгиленген эсептик көрсөткүчтүн беш жүз эсе өлчөмүндө.

Талапкерди каттоо үчүн Борбордук шайлоо комиссиясына шайлоо төгүмүн төккөндүгүн ырастоочу банктык документ (түп нускасы) жана ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан мыйзамдарда белгиленген тартипте майыптыгы бар экендигин белгилеген маалымкат берилет.

44. Шайлоо төгүмү кайтарылбайт жана Кыргыз Республикасынын республикалык бюджетине которулат.

6. Шайлоо фонддорунун каражаттарын чыгымдоо

45. Шайлоо фонддорунун каражаттары максаттуу багытка ээ. Алар шайлоо өнөктүгүн өткөрүүгө байланыштуу чыгымдарды жабууга гана жумшалышы мүмкүн.

46. Шайлоо фонддорунун каражаттары төмөнкүлөргө гана жумшалышы мүмкүн:

1) шайлоо алдындагы үгүт иштерине байланыштуу уюштуруучулук-техникалык чараларды каржылоо;

2) ушул конституциялык Мыйзам менен белгиленген өлчөмдөгү шайлоо төгүмүн төлөөгө;

3) шайлоо кампаниясына түздөн-түз байланыштуу иштерди жана кызматтарды аткарууга төлөм жүргүзүүгө, атап айтканда:

– маалыматтык жана консультациялык мүнөздөгү кызматтарга;

– үгүт материалдарын жалпыга маалымдоо каражаттарында жана социалдык тармактарда чыгарып таратууга;

– имараттарды, жабдууларды ижарага алууга;

– транспорттук жана иш сапарларынын чыгымдарын жабууга;

– байланыш кызматтарына;

– кеңселик буюмдарды, жабдууларды сатып алууга;

– жалпыга маалымдоо каражаттарында жана социалдык тармактарда билдирүүлөрдү жана макалаларды жарыялоого;

– шайлоо алдындагы чогулуштарды, шайлоочулар менен жолугушууларды өткөрүүгө.

47. Талапкерлерге, саясий партияларга шайлоо алдындагы үгүт иштерин жүргүзүүгө жана башка шайлоо алдындагы иш-чараларды өткөрүүгө шайлоо фондундагы каражаттардан башка каражаттарды пайдаланууга тыюу салынат.

Талапкер, саясий партия жарандардын жана юридикалык жактардын шайлоо күнүнө чейин кайрымдуулук кылгандар тарабынан белгиленген тартипте которулган кайрымдуулуктарын гана пайдаланууга укуктуу.

48. Жеке жана юридикалык жактар менен эсептешүүлөр боюнча, ошондой эле атайын эсептеги чыгымдалбаган акча каражаттарын кайтарып берүү боюнча бардык финансылык операциялар добуш берүү күнүнөн кийин 5 календардык күндөн кечиктирилбестен токтотулат.

49. Шайлоо фондунун атайын эсебинде турган пайдаланылбаган акча каражаттарынын калдыктары талапкерге, саясий партияга добуш берүү күнүнөн кийин алар салган каражаттарга пропорционалдуу түрдө кайтарылат.

7. Жарандар жана юридикалык жактар менен эсептешүүлөр

50. Талапкердин, саясий партиянын шайлоо өнөктүгүнө байланыштуу белгилүү иштерди (кызматтарды) аткаруу (көрсөтүү) жөнүндө жарандар жана юридикалык жактар менен келишимдерди (макулдашууларды) талапкердин жеке өзү, же анын шайлоого катышуу маселелери боюнча ыйгарым укуктуу өкүлү, саясий партиянын шайлоого катышуу маселелери боюнча ыйгарым укуктуу өкүлү тарабынан түзүлөт.

Талапкерлердин, саясий партиялардын атайын эсептеринен төлөмдөр боюнча келишимдер жана макулдашуулар добуш берүү күнүнө чейинки күндөн кечиктирилбестен түзүлүшү керек.

51. Талапкердин, саясий партиянын жана жеке, юридикалык жактардын ортосундагы шайлоо кампаниясын өткөрүүгө байланыштуу иштерди (кызматтарды) аткаруу (көрсөтүү) үчүн эсептешүүлөр накталай эмес тартипте гана жүргүзүлөт.

Банктык эсептешүү эсеби болгон учурда, мындай эсептешүүлөрдү Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан бекитилген тизмеге киргизилген мобилдик банктык тиркемелердин системалары аркылуу жүргүзүүгө жол берилет.

Бул учурда атайын социалдык жардам алуучу, аз камсыз болгон жана жеңилдиктерге укуктуу адамдарга талапкердин, саясий партиянын шайлоо өнөктүгүнө байланыштуу белгилүү бир иштерди аткаргандыгы (кызмат көрсөткөндүгү) үчүн накталай эмес эсептешүү боюнча акы төлөп берүү ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган үчүн мыйзамдарда каралган социалдык төлөмдөрдөн баш тартууга себеп болуп саналбайт.

52. Талапкер, саясий партия Кыргыз Республикасынын жарандары менен үгүт иштери боюнча кызмат көрсөтүү жөнүндө келишим түзүүгө укуктуу:

- саясий партия - бир талапкер үчүн 1 000 үгүтчүдөн көп эмес;
- көп мандаттуу округдан талапкер - 1 000 үгүтчүдөн көп эмес.

Мында талапкер, саясий партия үгүтчүлөрдүн реестрин жүргүзүүгө жана жумасына бир жолу Борбордук шайлоо комиссиясына үгүтчүлөрдүн тизмесин (кийинчерээк - жаңыланган тизмесин) алардын фамилиясын, атын, атасынын атын жана ЖИНин көрсөтүү менен берүүгө, ал эми Борбордук шайлоо комиссиясы сураган учурда - дароо берүүгө тийиш. Бул учурда үгүтчүлөрдүн тизмеси талапкер жана/же талапкердин шайлоого катышуусуна байланыштуу маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлү, же саясий партиянын шайлоого катышуусуна байланыштуу маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлү тарабынан кол коюлушу керек. Ошондой эле кол койгондордун аты-жөнү, атасынын аты, талапкердин күбөлүгүнүн номери, ыйгарым укуктуу өкүлдүн каттоо күбөлүгүнүн номери, саясий партиянын аталышы жана мөөрү көрсөтүлүшү керек.

Талапкерлер, саясий партиялар ыйгарым укуктуу өкүлдөрү, байкоочулары, ишенимдүү адамдары, талапкердин, партиянын шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрүнүн, ошондой эле бардык үгүтчүлөр менен кызмат көрсөтүүгө (акы төлөнүүчү же акысыз) Келишим түзүшү керек.

53. Жарандар жана юридикалык жактар тарабынан аткарылган акы төлөнүүчү иштер жана кызматтар жазуу түрүндө (макулдашуу, эсеп-фактура, коштомо кагаз, кабыл алуу-берүү

актысы ж.б.) катталууга тийиш. Келишимде тараптардын реквизиттери, тапшырылган иштин көлөмү, анын наркы, иш түрлөрү боюнча баалар (калькуляция, смета), төлөм тартиби, иштин аткарылышынын мөөнөтү, тараптардын жоопкерчилиги жана башка шарттар камтылууга тийиш. Жумуштарды аткаруу жана кызматтарды көрсөтүү үчүн жарандарды тартуу жөнүндө келишимдер Кыргыз Республикасынын жашы жеткен жарандары менен гана түзүлүшү мүмкүн. Аткарылган иштер жана кызматтар аларды кабыл алуу актылары менен же берилген продукцияга жүктөлгөн документтер менен ырасталууга тийиш, аларга кардар (каржы маселелери боюнча ыйгарым укуктуу өкүл) жана аткаруучу кол коет.

54. Бардык басма жана башка үгүт материалдарында үгүт материалдарын даярдаган уюмдун, жеке ишкердин аталышы жана дареги (фамилиясы, аты, атасынын аты), талапкердин фамилиясы, аты, атасынын аты, үгүт материалдарын даярдоого буйрутма берген саясий партиянын аталышы, тиражы жана чыгарылган күнү тууралуу маалымат, тиешелүү шайлоо фондунун каражатынан даярдоого төлөнгөндүгү жөнүндө маалымат, ошондой эле талапкердин же талапкердин каржы маселелери боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүнүн, буйрутма үчүн төлөгөн саясий партиянын фамилиясы, аты, атасынын аты камтылууга тийиш.

Көрсөтүлгөн маалыматты камтыбаган үгүт материалдарын таратууга тыюу салынат.

Тиешелүү шайлоо фондунун каражатынан алдын ала төлөнбөсө, шайлоо үгүт материалдарын даярдоо тыюу салынат.

56. Юридикалык жактар, алардын филиалдары, өкүлчүлүктөрү, ошондой эле жеке жактар тарабынан шайлоолорго тике же кыйыр түрдө байланышкан жумуштарды, кызматтарды акысыз аткарууга же негизсиз төмөндөтүлгөн баалар боюнча аткарууга, товарларды сатууга тыюу салынат, буга ыйгарым укуктуу өкүлдөрдөн, ишенимдүү адамдардан, байкоочулардан, талапкерлердин өкүлдөрүнөн, шайлоо комиссияларындагы саясий партиялардын өкүлдөрүнөн тышкары, алар өз ыйгарым укуктарын жүзөгө ашырууга, шайлоолорго тике же кыйыр түрдө байланышкан жумуштарды жана кызматтарды акысыз негизде аткарууга укуктуу.

8. Эсепке алуу, отчеттуулук жана көзөмөл

57. Талапкерлер, саясий партиялар өздөрүнүн шайлоо фонддоруна акча каражаттарынын келип түшүүсүн жана чыгымдалышын эсепке алууга милдеттүү.

Мында талапкер, көп мандаттуу округ боюнча же анын каржы маселелери боюнча ыйгарым укуктуу өкүлү ушул Жобонун 24-пунктунун ченемдерине ылайык анын шайлоо фондунун атайын эсебине келип түшкөн чектик суммалардын, ошондой эле бардык чыгымдардын эсебин жүргүзүүгө тийиш.

Саясий партиянын каржы маселелери боюнча ыйгарым укуктуу өкүлү ар бир талапкер боюнча шайлоо фондунун атайын эсебине келип түшкөн чектик суммалардын эсебин ушул Жобонун 23-пунктунда келтирилген ченемдерге жана формулаларга ылайык, ошондой эле бардык чыгымдарды эсепке алууга тийиш.

58. Талапкерлер, саясий партиялар Борбордук шайлоо комиссиясына өздөрүнүн шайлоо фондунун өлчөмү жана түзүлүү булактары, ошондой эле бардык жасалган чыгымдар жөнүндө отчетторду берүүгө милдеттүү.

Финансылык отчет төмөнкүдөй берилет:

- кагаз түрүндө (колтамга жана саясий партиянын мөөрү менен);
- электрондук түрдө (сканирленген көчүрмө, саясий партиянын колу жана мөөрү менен);
- EXCEL форматында электрондук түрдө же электрондук почта аркылуу, төмөнкү тартипте:

1) Биринчи финансылык отчет - добуш берүү күнүнө чейин 10 күндөн кечиктирбестен;

2) Экинчи жыйынтыктоочу финансылык отчет (жыйынтыктоочу маалыматтар) - добуш берүү күнүнөн кийин 10 күндөн кечиктирбестен.

Отчеттордогу маалыматтар отчет тапшырылган күндөн мурунку 3 күндөн ашпаган мөөнөткө карата түзүлөт.

Жыйынтыктоочу каржылык отчетко бардык баштапкы каржылык документтердин (эсеп-фактуралар, келишимдер, коштомо кагаздар, кабыл алуу-өткөрүп берүү актылары, банктык көчүрмөлөр ж.б.) түп нускалары тиркелет, алар шайлоо фондунун атайын эсебине акча каражаттарынын келип түшкөнүн жана бул каражаттардын сарпталганын тастыктайт (ушул Жобонун тиркемесиндеги №4-формага ылайык).

59. Жыйынтыктоочу финансылык отчетто баштапкы финансылык документтер финансылык операциялар атайын эсептерде чагылдырылгандай хронологиялык ырааттуулук менен тандалып алынышы керек. Мында шайлоо фондунун атайын эсептеринен алынган банктык көчүрмөлөр негиз катары кабыл алынат, аларга эсепке акча каражаттарын чегерүүгө же эсептен чыгарууга негиз болгон зарыл документтер тиркелет.

60. Жыйынтыктоочу финансылык отчет тигилген түрдө берилиши керек жана тиркемелерди кошо алганда, беттери ырааттуу номерленген болушу керек. Борбордук шайлоо комиссиясынын талабы боюнча суроолор пайда болгон учурда, талапкер жеке өзү (эгерде каржы маселелери боюнча ыйгарым укуктуу өкүлү жок болсо), талапкерлердин ыйгарым укуктуу өкүлдөрү, саясий партиялардын каржы маселелери боюнча ыйгарым укуктуу өкүлдөрү жыйынтыктоочу каржылык отчетко түшүндүрмө кат беришет.

61. Шайлоо округу боюнча талапкер жана каржы маселелери боюнча ыйгарым укуктуу өкүл (эгерде ал болсо), же шайлоо округу боюнча талапкерлерди көрсөткөн саясий партиянын жетекчиси жана саясий партиянын каржы маселелери боюнча ыйгарым укуктуу өкүлү тарабынан каржылык отчетко (биринчи жана экинчи жыйынтыктоочу) кол коюлат жана саясий партиянын мөөрү менен күбөлөндүрүлөт.

Борбордук шайлоо комиссиясына жыйынтыктоочу финансылык отчетторду, бардык баштапкы документтерди тапшыруу кабыл алуу-өткөрүп берүү актылары менен жүргүзүлөт.

Финансылык отчеттун кагаз жана электрондук түрүндөгү маалыматтарынын ортосунда айырмачылыктар болгон учурда, белгиленген тартипте кол коюлган жана күбөлөндүрүлгөн кагаз нускасы артыкчылыкка ээлик кылат.

62. Жыйынтыктоочу финансылык отчет берилгенге чейин калган акча каражаттары кайрымдуулук кылгандарга кайтарылууга тийиш.

63. Талапкердин, саясий партиянын финансылык отчетун тапшыруу милдети түздөн-түз талапкердин өзүнө (финансылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлү жок болгон учурда), же финансылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүнө жүктөлөт.

64. Талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо фонддорун түзүү жана алардын каражаттарын сарптоо тартибине көзөмөлдү Борбордук шайлоо комиссиясы жүзөгө ашырат.

Талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо фонддоруна акча каражаттарынын келип түшүү булактарын, туура эсепке алынышын жана пайдаланылышын контролдоо, талапкерлердин, саясий партиялардын финансылык отчетторун текшерүү үчүн Борбордук шайлоо комиссиясынын алдында көзөмөлдөө-текшерүү тобу түзүлөт. Көзөмөлдөө-текшерүү тобун уюштуруу жана иштөө тартиби Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан аныкталат.

9. Шайлоо фонддорун каржылоонун айкындуулугу

65. Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоонун ачык-айкын жана айкындуулугун камсыз кылуу максатында, Борбордук шайлоо комиссиясы шайлоочуларга талапкердин, саясий партиянын шайлоо фондуна каражаттардын келип түшүүсү жана чыгымдалышы, талапкерлердин, саясий партиялардын финансылык отчеттору, келип түшкөн шайлоо төгүмдөрү жөнүндө маалымдайт.

66. Банк мекемелери жума сайын, ал эми Борбордук шайлоо комиссиясынын талабы боюнча 24 сааттын ичинде талапкердин, саясий партиянын атайын эсебинде турган каражаттардын келип түшүүсү жана чыгымдалышы жөнүндө маалыматты Борбордук шайлоо комиссиясына берүүгө милдеттүү.

Көрсөтүлгөн маалыматтар ведомстволор аралык электрондук өз ара аракеттенүү системасы аркылуу электрондук форматта жана/же банк мекемесинин жетекчисинин колу (анын ичинде электрондук) жана мөөрү менен кагаз жүзүндө берилет.

67. Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтына төмөнкү маалыматтар милдеттүү түрдө жайгаштырылууга тийиш:

1) Талапкердин, саясий партиянын атайын эсебинде турган каражаттардын келип түшүүсү жана чыгымдалышы жөнүндө маалымат, банк же башка мекеме тарабынан берилет, жеке маалыматтарды коргоо жана банктык сыр жөнүндө мыйзамдарды эске алуу менен. Көрсөтүү форматында кайрымдуулук акча каражаттарынын келип түшкөндүгү (келип түшкөн күнү, юридикалык жактын аталышы/жеке жактын аты-жөнү, кайрымдуулуктун түрү жана суммасы) жана каражаттардын чыгымдалышы (чыгымдалган күнү, юридикалык жактын аталышы/жеке жактын аты-жөнү, төлөмдүн максаты жана суммасы) жөнүндө маалыматтар камтылат;

2) Талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо өнөктүктөрүн каржылоо боюнча финансылык отчеттору (биринчи, экинчи жыйынтыктоочу) белгиленген форма боюнча;

3) Талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо төгүмдөрүнөн түшкөн каражаттардын суммасы жана мамлекеттик бюджетке которулган шайлоо төгөмдөрүнүн суммасы жөнүндө маалымат.

10. Жоопкерчилик

68. Талапкердин, саясий партиянын шайлоо фондунун акча каражаттарын түзүү жана сарптоо тартибин бузуусу, шайлоо фондунун чыгашаларынын чектик суммасынан ашып кетиши, финансылык отчетторду бербеш, талапкерлердин, саясий партиялардын отчетторунда камтылган анык эмес маалыматтарды берүүсү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган жоопкерчиликке алып келет.

Ушул Жобонун ченемдерин аткарбагандыгы үчүн Борбордук шайлоо комиссиясы талапкерге, саясий партияга оозеки, андан кийин жазуу жүзүндө эскертүү берүүгө, ал эми экөө тең бар болсо - талапкердин, талапкерлердин каттоосу жокко чыгарууга укуктуу.

69. Талапкер же саясий партия өзүнүн шайлоо кампаниясын каржылоодо шайлоо фондунун каражатынан тышкары, талапкердин, саясий партиянын шайлоо фондуна түшкөн акча каражаттарынын жалпы суммасынын 0,5 пайызынан ашык болгон башка акча каражаттарын пайдаланган учурда же талапкер, саясий партия өзүнүн шайлоо фондунун каражаттарынан чыгымдарды талапкердин, саясий партиянын шайлоо фондунун каражаттарынан бардык чыгымдардын белгиленген чектик суммасынын 0,5 пайызынан ашыкка көбөйткөн учурда, талапкердин, талапкерлердин каттоосу жокко чыгарылат.

70. Бузуу фактысын аныктоо максатында Борбордук шайлоо комиссиясы мамлекеттик бийлик органдарына, фискалдык жана укук коргоо органдарына, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына, мекемелерге, уюмдарга, ишканаларга көмөк көрсөтүү өтүнүчү менен кайрылууга укуктуу.

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону өткөрүүдө талапкердин, саясий партиянын шайлоо фондун түзүү, акча каражаттарынын келип түшүшүн жана чыгымдалышын эсепке алуу тартиби жөнүндө жобого тиркеме

Талапкер, саясий партия тарабынан
шайлоо комиссиясына берилет

1-форма

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо

Кыргыз Республикасынын _____ шайлоо
комиссиясына талапкерден, саясий
партиядан _____
(талапкердин аты-жөнү, саясий
партиянын аталышы)

Атайын эсеп ачууга

АРЫЗ

Өз шайлоо фондун түзүү үчүн

(банк мекемесинин аталышы, юридикалык дареги)
атайын эсеп ачууга уруксат берүүнү өтүнөбүз. Төмөнкүлөр шайлоо фондунун акча каражаттарын тескөөгө ыйгарым укуктуу адамдар болуп саналат:
биринчи кол коюу укугу менен

(талапкердин/саясий партиянын жетекчисинин Ф.А.А.)
экинчи кол коюу укугу менен

(талапкердин/саясий партиянын каржы маселеси боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүнүн
Ф.А.А.)

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону өткөрүүдө саясий партиялардын шайлоо фонддорун ачуу, ал фонддордун каражаттары боюнча атайын эсептерди жүргүзүү тартиби жөнүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен тааныштык жана сактоого милдеттенебиз.

(талапкердин/саясий партиянын жетекчисинин Ф.А.А.)
(колу)

М.О.

(каржы маселеси боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүнүн Ф.А.А.)

(колу)

«___» _____ 202__ж.

ТАСТЫКТАЛГАН*:

(колу)

М.О.

(ОШК төрагасынын Ф.А.А.)

*округдук шайлоо комиссиясына арыз бергенде толтурулат

Шайлоо комиссиясы тарабынан
талапкерге, саясий партияга берилет

Кыргыз Республикасынын Жогорку
Кеңешинин депутаттарын шайлоону
өткөрүүдө талапкердин, саясий партиянын
шайлоо фондун түзүү, акча каражаттарынын
келип түшүшүн жана чыгымдалышын эсепке
алуу тартиби жөнүндө жобого тиркеме

2-форма

**Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин
депутаттарын шайлоо**

(банк мекемесинин аталышы)

Атайын эсеп ачуу жөнүндө

МААЛЫМКАТ

«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 41-беренесинин 5-бөлүгүнө ылайык Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы талапкердин/саясий партиянын шайлоо фондун түзүү үчүн атайын эсеп ачууга уруксат берет.

(талапкердин Ф.А.А./саясий партиянын аталышы)

Төмөнкүлөр талапкердин/саясий партиянын шайлоо фондусунун акча каражаттарын тескөөгө ыйгарым укуктуу болуп саналат::

1. _____
(талапкердин/саясий партиянын жетекчисинин Ф.А.А.)

2. _____
(каржы маселеси боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүнүн Ф.А.А.)

Шайлоо комиссиясынын Төрагасы

(Ф.А.А., колу)

М.О. «___» _____ 202__ ж.

Талапкер, саясий партия тарабынан
шайлоо комиссиясына берилет

Кыргыз Республикасынын Жогорку
Кеңешинин депутаттарын шайлоону
өткөрүүдө талапкердин, саясий партиянын
шайлоо фондун түзүү, акча каражаттарынын
келип түшүшүн жана чыгымдалышын эсепке
алуу тартиби жөнүндө жобого тиркеме

3-форма

**Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин
депутаттарын шайлоо**

«___» _____ 202__ ж.
(добуш берүү датасы)

Кыргыз Республикасынын
_____ шайлоо
комиссиясына талапкерден, саясий
партиядан

(талапкердин аты-жөнү, саясий
партиянын аталышы)

**Шайлоо фондусундагы атайын эсептин реквизиттери жөнүндө
БИЛДИРМЕ**

Шайлоо фондунун акча каражаттары боюнча эсепке алуу жана отчеттуулук үчүн

(банк мекемесинин аталышы)

№ _____ атайын эсеп ачылганын билдиребиз.

(талапкердин/саясий партиянын
жетекчисинин Ф.А.А.)

(колу)

М.О.

«___» _____ 202__
ж.

ТАСТЫКТАЛГАН*:

(колу)

М.О.

(ОШК төрагасынын Ф.А.А.)

*округдук шайлоо комиссиясына арыз бергенде толтурулат

Кыргыз Республикасынын Жогорку
 Кеңешинин депутаттарын шайлоону
 өткөрүүдө талапкердин, саясий партиянын
 шайлоо фондун түзүү, акча каражаттарынын
 келип түшүшүн жана чыгымдалышын эсепке
 алуу тартиби жөнүндө жобого тиркеме

4-форма

(шайлоо өнөктүгүнүн аталышы)

202__ ж. «__» _____ 202__ ж. «__» _____ мезгил үчүн
 талапкердин/саясий партиянын шайлоо фондунун каражаттарынын
 келип түшүүлөрү жана чыгымдалышы жөнүндө

КАРЖЫЛЫК ОТЧЕТ

(талапкердин Ф.А.А. / саясий партиянын аталышы)

(банк реквизиттери, атайын эсептин №)

Саптын коду	Каражат булагынын жана чыгым түрүнүн аталышы	Суммасы, сом
	Отчеттук мезгилдин башталышына калдык	
55220000	Шайлоо фондуна/референдум фондуна акча каражаттары келип түштү, анын ичинде:	
55221000	Талапкердин өз каражаттары	
55222000	Саясий партиянын өз каражаттары	
55223000	Жеке жактардын ыктыярдуу кайрымдуулуктары	
55224000	Юридикалык жактардын ыктыярдуу кайрымдуулуктары	
	Акча каражаттарын кайтарып берүү, анын ичинде:	
55211000	Төлөм тапшырмасында реквизиттердин туура эмес көрсөтүлүшүнө байланыштуу акча каражаттарынын кайтарылышы (сторно)	
55211000	Кайрымдуулук кылуучуларга каражаттарын кайтарып берүү (сторно)	
	Шайлоо фондунан каражаттар чыгымдалды, бардыгы анын ичинде	
10000000	Мамлекеттик бюджетке кирешелер боюнча төлөмдөр, бардыгы:	
11111100	Салык агенти төлөгөн киреше салыгы	
11111200	Бирдиктүү салык декларациясы боюнча киреше салыгы	
11122100	Милдеттүү патенттик салык	

11122200	Ыктыярдуу патенттик салык	
12111000	Социалдык фондго камсыздандыруу төгүмдөрү, анын ичинде:	
12111110	Пенсиялык фондго, милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондуна, эмгекчилердин ден соолугун чыңдоо фондуна камсыздандыруу төгүмдөрү	
12111120	Полистер үчүн камсыздандыруу төгүмдөрү (Мамлекеттик топтоочу пенсиялык фондду кошпогондо)	
12111210	Мамлекеттик топтоочу пенсиялык фондго камсыздандыруу төгүмдөрү	
12111220	Мамлекеттик топтоочу пенсиялык фонддун полиси боюнча камсыздандыруу төгүмдөрү	
14511900	Башка салыктык эмес кирешелер (шайлоо күрөөсүн төлөө)	
41000000	Товарлар үчүн төлөмдөр, бардыгы:	
41090400	Кийим жана аксессуарлар	
41100400	Кеңсе товарларын сатып алуу	
41100500	Күйүүчү-майлоочу материалдарын (бензин, дизель жана башка күйүүчү отун) сатып алуу	
41100600	Запастык бөлүктөрдү сатып алуу	
42000000	Кызмат төлөмдөрү, бардыгы:	
42110000	Иш сапар чыгымдары, бардыгы:	
42111000	Ички иш сапар чыгымдары, анын ичинде:	
42111100	Транспорт чыгымдары	
42111200	Мейманкана чыгымдары	
42111300	Күнүмдүк чыгымдар	
42111900	Башка чыгымдар	
42112000	Чет өлкөгө иш сапар чыгымдары, анын ичинде:	
42112100	Транспорт чыгымдары	
42112200	Мейманкана чыгымдары	
42112300	Күнүмдүк чыгымдар	
42112900	Башка чыгымдар	
42121000	Коммуналдык кызматтар, анын ичинде:	
42121100	Муздак суу жана саркынды суулар үчүн төлөмдөр	
42121200	Электр энергиясы үчүн төлөм	
42121300	Жылуулук жана ысык суу үчүн төлөмдөр	
42121400	Газ үчүн төлөм	
42121500	Лифт үчүн төлөм	
42121600	Таштанды чыгаруу үчүн төлөм	
42121999	Башка кызматтар үчүн төлөмдөр	
42122000	Байланыш кызматтары, анын ичинде:	
42122100	Интернет кызматтары	
42122500	Программаларды берүү кызматтары - телеберүүлөр, радиоуктуруулар	
42122600	Телефон жана факс кызматтары	
42122700	Мобилдик байланыш кызматтары	
42122800	Почта жана курьер кызматтары	
42122900	Башка телекоммуникация кызматтары	
42131000	Ижара төлөмү, анын ичинде:	
42131100	Имараттарды жана жайларды ижарага алуу	
42131200	Жабдууларды жана инвентарды ижарага алуу	
42131300	Транспорт каражаттарын ижарага алуу	

42131900	Башка мүлктү ижарага алуу	
42151000	<i>Башка кызматтар (маалыматтык жана кеңеш берүүчү кызматтар), анын ичинде:</i>	
42151110	Юридикалык кызматтар	
42151210	Башка консультациялык кызматтар	
42151310	Коопсуздук кызматтары	
42151410	Маалыматтык технологиялар кызматтары	
42151510	Банктык кызматтар	
42151610	Аудитордик кызматтар	
42151710	Бухгалтердик кызматтар	
42151900	Келишим боюнча көрсөтүлгөн башка кызматтар	
42152000	<i>Мүлктү, машиналарды жана жабдууларды тейлөө, анын ичинде:</i>	
42152110	Имараттарды жана жайларды учурдагы тейлөө	
42152130	Жабдууларды жана инвентарды учурдагы тейлөө	
42152140	Эмеректи учурдагы тейлөө	
42152150	Компьютердик техниканы жана офистик оргтехниканы учурдагы тейлөө	
42152190	Башка учурдагы тейлөө	
43000000	<i>Активдер үчүн төлөмдөр, бардыгы:</i>	
43410000	<i>Эмеректерди жана жабдууларды сатып алуу үчүн төлөмдөр, анын ичинде:</i>	
43411000	Эмерек сатып алуу	
43412000	Компьютердик жабдууларды сатып алуу	
44000000	<i>Кызматкерлерге эмгек акы, анын ичинде:</i>	
44001100	Эмгек акысы	
44001200	Келишимдер боюнча алдын ала төлөмдөр	
44001300	Жөлөкпулдар	
44001400	Кошумча төлөмдөр жана компенсациялар	
44001900	Башка төлөмдөр	
45000000	<i>Социалдык камсыздандыруу боюнча жөлөкпулдар жана пенсиялар, анын ичинде:</i>	
45010000	Мамлекеттик эмес пенсиялык фонддун пенсиялары	
46000000	<i>Жалпыга маалымдоо каражаттарынын кызматтар көрсөтүүлөрү, бардыгы:</i>	
46001100	<i>Жалпыга маалымдоо каражаттарынын кызмат көрсөтүүлөрү, анын ичинде:</i>	
46001200	Басмаканалардын кызмат көрсөтүүлөрү	
46001300	Жарнама-басмаканалык кызмат көрсөтүүлөр	
46001400	Ден соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелген шайлоочулар үчүн маалымат материалдарын даярдоо боюнча кызмат көрсөтүүлөр	
46001900	Башка кызмат көрсөтүүлөр	
	Отчеттук мезгилдин аягына калдык	

Ушул каржылык отчетто көрсөтүлгөн маалыматтардын тууралыгын жана толуктугун ырастайм. Шайлоо өнөктүгүн уюштурууга жана өткөрүүгө шайлоо фондусундагы акча каражаттарынан башка каражаттар тартылган жок. Анык эмес маалыматтарды бергендик үчүн жоопкерчилик жөнүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын талабы менен таанышканбыз.

(талапкердин / саясий партиянын жетекчисинин Ф.А.А)

(колу)

М.О.

(каржы маселе боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүнүн Ф.А.А.)

(колу)

«___» _____ 202_

**Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз
Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону
өткөрүүдө шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө
ЖОБО**

*(КР БШКнын 2020-жылдын 13-ноябрындагы № 317, 2021-жылдын 15-сентябрындагы
№691 токтомдорунун редакцияларына ылайык)*

1. Ушул “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону өткөрүүдө шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө” жобо (мындан ары - Жобо) Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону даярдоо жана өткөрүү мезгилинде шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүнүн, ошондой эле шайлоо комиссияларынын, мамлекеттик органдардын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын, жалпыга маалымдоо каражаттарынын жана интернет басылмалардын шайлоо алдындагы үгүт иштерине катышуусунун тартибин жана шарттарын жөнгө салат.

2. Бул Жобонун максаты жарандар, талапкерлер, саясий партиялар жана башка шайлоо процессинин субъекттери тарабынан шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүдө шайлоо мыйзамдарын бир түрдүү пайдаланууну камсыз кылуу, шайлоо жөнүндө мыйзамдарга жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык эркин үгүт жүргүзүүнү камсыз кылуу болуп саналат.

3. Бул Жобо Конституцияга, “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө”, (мындан ары - конституциялык Мыйзам), Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык мыйзамдарына, “Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө”, “Журналистин кесиптик ишин коргоо жөнүндө”, “Массалык маалымат каражаттары жөнүндө”, “Маалымат алуу укугу жөнүндө”, “Тынч чогулуштар жөнүндө” Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына, Кыргыз Республикасынын жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын (мындан ары - Борбордук шайлоо комиссия) башка ченемдик укуктук актыларына ылайык иштелип чыкты.

1. Шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү түшүнүгү жана мөөнөттөрү

4. Кыргыз Республикасынын жарандарынын, талапкерлердин, саясий партиялардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн жана ишенимдүү адамдарынын шайлоочуларды тигил же бул талапкерлерге же болбосо аларга каршы добуш берүүгө түрткөн же болбосо түртүү максатын көздөгөн шайлоо өнөктүгүнүн мезгилиндеги маалыматтарды даярдоо жана таратуу боюнча иштери шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү болуп саналат.

5. Шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү бардык талапкерлерди каттоо мөөнөтү бүткөн күндөн тартып башталат жана добуш берүүгө чейин 24 саат калганда токтотулат.

6. Кыргыз Республикасынын жарандарына, талапкерлерге, саясий партияларга шайлоо өткөрүлгөндө конституциялык Мыйзамга, Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларына, ошондой эле ушул Жобого ылайык мамлекет тарабынан эркин үгүт иштерин жүргүзүү камсыз кылынат.

7. Кыргыз Республикасынын жарандары, талапкерлер, саясий партиялар шайлоого катышуу үчүн үгүт иштерин жүргүзүүгө, ар кандай талапкерлерди жактап же аларга каршы үгүт жүргүзүүгө, шайлоо жөнүндө мыйзамдардын талаптарын сактоо менен талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо алдындагы программаларын эркин жана ар тараптуу талкуулоого укуктуу.

8. Шайлоо өнөктүгүнүн мезгилинде Кыргыз Республикасынын жарандары, талапкерлер, саясий партиялар талапкердин, макулдугу боюнча гана жана анын шайлоо фондусу аркылуу каржылоо талап кылынган шайлоо алдындагы үгүт иштерин жүргүзүүгө укуктуу.

Үгүт иштери жалпыга маалымдоо каражаттары, ошондой эле интернет басылмалар аркылуу чогулуштарда, митингдерде өткөрүлүшү мүмкүн. Үгүт иштеринин формасы жана ыкмасы Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык келүүгө тийиш.

9. Төмөнкүлөр шайлоо алдындагы үгүт деп таанылат:

1) тигил же бул талапкер үчүн добуш берүүгө, болбосо аларга каршы добуш берүүгө үндөөлөр;

2) айрым талапкерлерге, саясий партияларга карата колдоону билдирүү;

3) талапкерлерди шайлоонун же шайлабай коюунун мүмкүн болуучу кесепеттерин баяндап жазуу;

4) талапкерлердин, алардын кесиптик иштерине же алардын өздөрүнүн кызматтык (кызмат орундук) милдеттерин аткарууларына байланышпаган ишмердиги жөнүндө маалыматтарды таратуу.

10. Шайлоо өткөрүүдө үгүт иштери төмөнкүлөр аркылуу ишке ашырылышы мүмкүн:

1) жалпыга маалымдоо каражаттары аркылуу;

2) концерттерди, театралдаштырылган көрсөтүүлөрдү, ошондой эле спорттук иш-чараларды кошпогондо, эл алдында ачык үгүт иштерин (митингдерди, чогулуштарды, теле дебаттарын) жүргүзүү аркылуу;

3) басылма, аудиокөрсөтүү жана башка үгүт материалдарын чыгаруу жана таркатуу жолу менен;

4) конституциялык Мыйзамда тыюу салынбаган башка формаларда.

Кыргыз Республикасынын, саясий партиянын гимнин аткаруу концерт болуп саналбайт.

11. Үгүт жүргүзүүгө, бардык үгүт материалдарын чыгарууга жана таркатууга төмөнкүлөр укуксуз:

– мамлекеттик жарандык жана муниципалдык кызматчылар;

– Жогорку Кеңештин депутаттарын кошпогондо, мамлекеттик саясий кызматтарды ээлеген адамдар;

– жергиликтүү кеңештердин депутаттарын кошпогондо, атайын мамлекеттик жана саясий муниципалдык кызматтарды ээлеген адамдар;

– шайлоо комиссияларынын мүчөлөрү;

– байкоочулар;

– эл аралык байкоочулар;

– диний уюмдардын өкүлдөрү;

– кайрымдуулук иштери менен алектенген уюмдардын мүчөлөрү жана уюштуруучулары;

– 18 жашка толо элек адамдар (шайлоо өнөктүгүндө эмблемалар, логотиптер, ураандар, слогандар же талапкердин сүрөтү менен талапкердин, саясий партиянын сүрөттөрүн кошо алганда, анын ичинде таратылган үгүт материалдарындагы мындай адамдардын билдирүүлөрүн колдонуу);

– чет өлкөлүк жарандар жана уюмдар;

– жарандыгы жок адамдар;

- аймактык коомдук өз алдынча башкаруунун кызматкерлери.

2. Майыптыгы бар шайлоочуларды үгүттөөнүн өзгөчөлүктөрү

12. Талапкерлер, саясий партиялар Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте басылма, аудиокөрүү жана башка үгүт материалдарын чыгарууга жана таркатууга укуктуу.

Талапкерлер, саясий партиялар майыптыгы бар шайлоочулар үчүн окуу үчүн ыңгайлуу болгон чоңойтулган тамгалар менен басылган, сурдукоторууну жана субтитрлерди, ошондой эле Брайль арибин пайдалануу менен, үгүт материалдарынын нускасынын жалпы санынын бир пайызынан кем эмес санда үгүт материалдарын жарыялоого жана таркатууга милдеттүү.

3. Жалпыга маалымдоо каражаттары жана интернет-басылмалар аркылуу үгүт жүргүзүү формасы

13. Шайлоо алдындагы үгүткө Борбордук шайлоо комиссиясында аккредитештирилген жалпыга маалымдоо каражаттары жана интернет-басылмалары катышууга укуктуу.

14. Талапкерлерге, саясий партияларга жалпыга маалымдоо каражаттарына жетүүсүнө бирдей шарттар кепилденет.

15. Талапкерлер, саясий партиялар жалпыга маалымдоо каражаттары аркылуу өзүнүн үгүт иштеринин формасын жана мүнөзүн белгилеп алууга укуктуу.

16. Талапкерлер, саясий партия үгүт материалдарын жайгаштыруу үчүн акысыз берилген телеберүүнү ишке ашыруучу уюмдардын каналдарында үгүт жүргүзүү үчүн берилген эфир убактысын, басылма продукцияны, аянтчаны төмөнкү максаттарга колдонууга укугу жок:

1) талапкерге каршы добуш берүүгө чакырыктарды таратууга;

2) кайсы бир талапкер (кайсы бир талапкерлер), катталган талапкерди көрсөткөн саясий партия тууралуу маалыматтарды терс комментарийлер менен таратууга;

3) талапкерге, катталган талапкерди көрсөткөн саясий партияга карата шайлоочуларда терс мамилени жаратууга көмөктөшүүчү маалыматтарды таратууга.

17. Талапкерлердин чыгып сүйлөөсүн токтотууга, ошондой эле аны кандайдыр бир комментарийлер менен коштоого тыюу салынат.

18. Кыргыз Республикасынын аймагында таратылуучу чет өлкөлүк жалпыга маалымдоо каражаттарында шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүгө тыюу салынат. Шайлоо өткөрүү мезгилинде чет өлкөлүк теле- жана радио программалар жазылып алынган түрүндө берилет. Талапкер, талапкерлердин тизмесине киргизилген талапкерлердин ар намысына, кадыр-баркына жана ишкердик беделине шек келтирген теле- жана радио программаларды жазып алып берүүгө тыюу салынат. Мындай учурларда ушуга окшогон маалыматтарды таратканы үчүн жергиликтүү жалпыга маалымдоо каражаттары жоопкерчилик тартышат.

19. Эгерде көрсөтүлгөн адамдар ушул жалпыга маалымдоо каражаттарынын жана интернет-басылмаларынын уюштуруучулары жана бир эле учурда талапкерлер же болбосо конституциялык Мыйзамга ылайык алардын өкүлдөрү болуп саналса, жалпыга маалымдоо каражаттарынын редакцияларынын журналисттерине, башка чыгармачыл кызматкерлерине, ошондой эле кызмат адамдарына маалыматтык теле- жана радио программаларын алып барууга, ошол жалпыга маалымдоо каражаттары жана интернет-басылмалары аркылуу шайлоону чагылдырууга катышууга тыюу салынат. Ушул эреже ушул Жободо каралган тартипте мамлекеттик жана жергиликтүү телерадио уюмдарынын мамлекеттик жана жергиликтүү каналдарында көрсөтүлгөн адамдар акысыз обо убактысын пайдаланганда үгүттөп чыгып сүйлөөлөрүнө тиешелүү болбойт.

20. Уюштуруучулары (тең уюштуруучулары, ээлери) мамлекеттик жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары же аларга ведомстволук баш ийүүдөгү мекемелер жана

ишканалар болуп саналган, толугу менен же жарым-жартылай республикалык же жергиликтүү бюджеттин каражаттарынын эсебинен каржыланган жалпыга маалымдоо каражаттары, ошондой эле салык жана милдеттүү төлөмдөрдү төлөөдө башка жалпыга маалымдоо каражаттарына салыштырганда жеңилдиктери бар жалпыга маалымдоо каражаттары талапкерлерге, саясий партияларга шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүдө тең мүмкүнчүлүктөрдү камсыз кылууга милдеттүү.

21. Ушул жобонун 20-пунктунун колдонулушуна туура келбеген жалпыга маалымдоо каражаттары, интернет-басылмалар, талапкерлерге, саясий партияларга обо убактысын, басма аянттарын келишимдик негизде берүүгө укуктуу.

Эфир убактысын берүүнүн, мезгилдүү басма сөздө же интернет-басылмаларда жарыялоо үчүн акы төлөөнүн өлчөмү бардык талапкерлер, саясий партиялар үчүн бирдей болууга тийиш.

22. Шайлоо өнөктүгүнүн мезгилинде талапкерлердин аты-жөнүн же сүрөттөрүн пайдалануу менен коммерциялык жана шайлоо менен байланышпаган башка ишмердүүлүк жарнагын, ошондой эле талапкерлердин, талапкерлерди көрсөткөн саясий партиялардын аталышын, эмблемаларын жана башка символикаларын пайдаланган жарнакты төлөө тиешелүү шайлоо фондунун каражаттарынын эсебинен гана жүргүзүлөт. Добуш берүү күнү жана добуш берүү күнүнөн мурунку күнү мындай жарнакка, анын ичинде шайлоо фондунун каражаттарынын эсебинен төлөнгөн жарнакка жол берилбейт.

23. Шайлоо өткөрүүдө обо убактысына жана басма сөз аянтына же интернет-басылмаларда жарыялоо укугуна акы төлөөнүн өлчөмү жана башка шарттары жөнүндө маалыматтар тиешелүү телерадио берүү уюму, мезгилдүү басылманын редакциясы, интернет-басылмалардын ээси тарабынан Борбордук шайлоо комиссиясына аккредитациялоо максатында шайлоону дайындоо жөнүндө чечим расмий жарыялангандан кийин 20 календардык күндөн кечиктирбестен берилүүгө тийиш.

Берилген маалыматтар Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтында жалпыга маалымдоо үчүн шайлоолорду дайындоо жөнүндө чечим расмий жарыяланган күндөн тартып 25 күндөн кеч эмес жарыяланат.

24. Катталган талапкерлери көрсөтүлгөн саясий партияларга эфирдик убакыт, басылма орундарын берген же интернет-басылмаларда укук берген телерадио уюмдар, интернет-басылмалар жана мезгилдүү басма сөз редакциялары (менчигинин түрүнө карабастан) ушул жободо белгиленген эсеп жүргүзүүнүн түрүнө жана тартибине ылайык алардын көлөмү жана баасы тууралуу өзүнчө эсеп жүргүзүүгө милдеттүү. Мындай эсептин маалыматтары шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүнүн ар бир 10 күнүндө жана добуш берүү күнүнөн кийин 10 күндүк мөөнөттө Борбордук шайлоо комиссиясына берилүүгө тийиш.

Борбордук шайлоо комиссиясынан суроо-талап келип түшкөн учурда, жалпыга маалымдоо каражаттарынын редакциясы суроо-талап берилген күндөн тартып үч күндүн ичинде ага жазуу жүзүндө маалымат берүүгө, ал эми зарыл болгон учурда суралган материалдардын көчүрмөсүн берүүгө милдеттүү.

§ 1. Теле көрсөтүү жана радио боюнча шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү

25. Уюштуруучулары (тең уюштуруучулары) мамлекеттик жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары же аларга ведомстволук баш ийүүдөгү мекемелер жана ишканалар болуп саналган, толугу менен же жарым-жартылай республикалык же жергиликтүү бюджеттин каражаттарынын эсебинен каржыланган жалпыга маалымдоо каражаттары, же интернет-басылмалар, ошондой эле салык жана милдеттүү төлөмдөрдү төлөөдө башка жалпыга маалымдоо каражаттарына салыштырганда жеңилдиктери бар жана шайлоо өткөрүлүп жаткан аймакта телерадио берүүнү жүзөгө ашыруучу жалпыга маалымдоо каражаттары талапкерлерге бул телерадио уюмдарынын каналдарынан акысыз обо убактысын берүүгө милдеттүү. Көрсөтүлгөн обо убактысы теле- жана радио программалар аудиториянын көпчүлүгүн чогултуучу - саат 20дан саат 24кө чейинкиге мезгилге туура келиши керек.

26. Президентти шайлоодо үгүт жүргүзүү үчүн мамлекеттик телерадио уюму бөлүп берген акысыз обо убактысынын жалпы көлөмү жумушчу күндөрү бир сааттан кем болбоого тийиш. Көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерлер үчүн акысыз обо убактысынын жалпы көлөмү жумушчу күндөрү мамлекеттик жана региондук телерадио уюмдарынын каналдарында отуз мүнөттөн кем болбоого тийиш. Көрсөтүлгөн акысыз обо убактысы катталган жана берүүгө келген талапкерлердин ортосунда бирдей негизде бөлүштүрүлөт.

27. Ушул Жобонун 20-пунктунда көрсөтүлгөн телерадио уюмдары, шайлоонун деңгээлине жараша, талапкердин, саясий партиялардын үгүт жүргүзүүсү үчүн акы төлөнүүчү обо убактысынын сактамын калтырууга милдеттүү. Көрсөтүлгөн обо убактысы келишимдин негизинде тиешелүү талапкерлердин, саясий партиянын талабы боюнча акыга берилүүсү тийиш. Сактоого калтырылган акы төлөнүүчү обо убактысынын жалпы көлөмү акысыз обо убактысынын жалпы көлөмүнөн кем болбошу, ошондой эле акы төлөөнүн өлчөмү бардык талапкерлер, саясий партиялар үчүн бирдей болушу керек. Мында ар бир талапкер, саясий партия катталган обо убактысынын жалпы көлөмүнөн ал көлөмдү талапкердин, саясий партиялардын жалпы санына бөлүштүрүүдөн алынган үлүш чегиндеги убакытты алууга укуктуу.

28. Талапкерлерге, саясий партияларга берилген акы төлөнүүчү оболук убакыттын баасы шайлоо дайындалган күнгө чейинки 6 ай үчүн алынган баадан ашышы мүмкүн эмес.

29. Талапкерлерге, саясий партияларга менчигинин түрүнө карабастан обо убактысын берген телерадио уюмдары обо убактысын ошондой эле шартта (баанын, обого чыгуу убактысынын, убакыт көлөмүнүн бирдейлиги жана башка шарттар) башка талапкерлерге, саясий партияларга берүүгө милдеттүү.

30. Шайлоо алдындагы үгүткө арналган теле жана радио берүүлөрдүн тартиби, көлөмү жана убактысы телерадио уюмдарынын жетекчилиги менен макулдашуу боюнча шайлоо комиссиялары тарабынан белгиленет жана талапкерлердин, саясий партиялардын ортосунда теңчилик принцибин сактоо менен бөлүштүрүлөт.

31. Борбордук шайлоо комиссиясы чүчүкулак өткөрүү күнүнө чейин 3 календардык күндөн кечиктирбестен катталышкан талапкерлерге чүчүкулак өткөрүү күнү, убактысы жана орду жөнүндө билдирет жана акысыз эфир убактысын жана басма аянтты алуу үчүн чүчүкулакка катышууга алардан келип түшкөн табыштамаларды каттайт.

Катталган талапкерлердин шайлоо алдындагы үгүт материалдарын, биргелешкен үгүт иш-чараларын мамлекеттик телерадио уюмдарынын каналдарында акысыз негизде эфирге чыгуу күнүн жана убактысын аныктаган чүчүкулакты тийиштүү телерадио уюмдарынын өкүлдөрүнүн катышуусу менен тийиштүү шайлоо комиссиясы өткөрөт. Көп мандаттуу округдар боюнча катталган талапкерлердин шайлоо алдындагы үгүт материалдарын, биргелешкен үгүт иш-чараларын мамлекеттик жана регионалдык телерадио уюмдарынын каналдарында акысыз негизде эфирге чыгуу күнүн жана убактысын аныктаган чүчүкулакты тиешелүү округдук шайлоо комиссиялары жүргүзүүгө укуктуу. Чүчүкулак талапкерлерди каттоо аяктагандан кийин, бирок добуш берүү күнүнө чейин 35 күндөн кечиктирбестен жүргүзүлөт. Чүчүкулактын натыйжалары протокол менен таризделет. Чүчүкулактын натыйжасында аныкталган эфирдик убакытты бөлүштүрүү графиги шайлоо комиссиясынын чечими менен бекитилет жана тийиштүү түрдө мамлекеттик мезгилдүү басылмаларда жарыяланат.

§ 2. Дебаттарды уюштуруу жана өткөрүү тартиби

32. Бөлүнгөн акысыз эфирдик убакыттын жалпы көлөмүнүн жарымынан көбү дебаттарды же башка ушуга окшош иш-чараларды биргелешип өткөрүү үчүн талапкерлерге гана берилет. Акысыз эфирдик убакыттын ушул үлүшүн пайдаланууга бардык талапкерлерге бирдей негизде жол берилет.

Дебаттарды же башка ушуга окшош иш-чараларды биргелешип өткөрүү жалпы улуттук деңгээлде жүргүзүлөт.

Ошондой эле дебаттарды же башка ушуга окшош иш-чараларды биргелешип өткөрүү ушул Жобонун 20-пунктуна жараша аймактык телерадио уюмдарында жүргүзүлүшү мүмкүн.

33. Эгерде телерадиокомпаниялардын орун-жайлары бардык талапкерлерди бир учурда батыра албаса бардык талапкерлер үчүн бир учурда же талапкерлердин топтору менен өзүнчө өткөрүлүшү мүмкүн. Дебаттардын катышуучу топторунун курамы чүчүкулак тартуу аркылуу аныкталат.

Кыргыз Республикасынын бүткүл аймагына, ошондой эле регионалдык телерадио уюмдарынын каналдарында берилген телерадио уюмдарынын каналдарында жүргүзүлүүчү дебаттарда жана башка ушуга окшогон иш-чараларга катталган талапкерлер жеке өздөрү гана катыша алышат.

Катталган талапкердин же саясий партиянын өкүлдөрүнүн жана колдоочу топторунун мындай иш-чараларга катышуусуна жол берилбейт.

Биргелешкен үгүт иш-чараларына катышуудан баш тартканда же келбей калганда акысыз эфир убактысы башка убакта берилбейт.

34. Бардык талапкерлерге дебаттарды өткөрүүнүн жүрүшүндө чыгып сүйлөө үчүн бирдей убакыт берилет. Оппоненттерге суроо берүү үчүн жумшалган убакыт да жалпы эсепте эске алынат.

Берилген убакытты пайдаланууну программаны көрүүдө байкаса болот (ар бир телерадио уюмдар таймер коюп, талапкердин убактысын көрсөтүп турат). Убакытты эсепке алуу үчүн жоопкерчилик тийиштүү телерадио компанияларга жүктөлөт.

Эгерде талапкер тийиштүү раундга бөлүнгөн убакыттын лимитинен ашып кетсе, убакыттын ошол саны талапкер үчүн бөлүнгөн убакыттын жалпы санынан алынып салынат.

35. Дебаттар, эреже катары, төмөндөгү компоненттерден турат:

1) талапкердин, саясий партиянын программасын көрсөтүү;

2) суроолорго жооп берүү;

(Дебаттарда берилүүчү талапкерлер үчүн суроолорду Борбордук шайлоо комиссиясы мөөр басылып чапталган конверттерде жөнөтөт, алар кошумча түрдө сейф-пакетте жайгаштырылат жана түз эфирде дебаттардын жүрүшүндө ачылат. Талапкерлер конверттерди суроолору менен тандабай туруп алышат.

Борбордук шайлоо комиссиясы ар бир катышуучуга суроолордун санын бирдей таркатууну эске алуу менен суроолорду бирдей санда даярдайт);

3) спикерлердин бири бирине суроолору (суроолордун саны дебатка катышып жаткандардын (талапкерлердин) санына жараша аныкталат;

4) шайлоочуларга кайрылуу (калган убакыт аны тең бөлүштүрүү менен берилет).

36. Дебаттын катышуучулары ушул Жобонун 16-пунктунда көрсөтүлгөн максаттарда эфирдик убакытты пайдаланууга укугу жок.

37. Шайлоо алдындагы дебаттардын катышуучулары төмөнкүлөргө милдеттүү:

- дебаттын ар бир компонентине бөлүнгөн убакыттын көлөмүнүн регламентин сактоого;
- чыгып сүйлөөнүн лимитинен ашып кетүүгө жол бербөөгө;
- дебаттын тийиштүү тартибин бузбоого;
- дебатты этикалык норманын алкагында жүргүзүүгө.

38. Дебатты өткөрүүнүн тартибин сактоону дебатты алып баруучу камсыз кылат.

§ 3. Басма сөз жалпыга маалымдоо каражаттары жана интернет-басылмалар аркылуу шайлоо алдында үгүт жүргүзүү

39. Мамлекеттик бийлик органдары жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан расмий билдирүүлөрдү жана материалдарды, ченемдик жана башка актыларды жарыялоо үчүн гана уюштурулган басылмаларды кошпогондо, ушул жобонун 20-пунктуна ылайык колдонулушуна туш келген мезгилдүү басылма жалпыга маалымдоо каражаттары,

ошондой эле интернет-басылмалар талапкерлер, саясий партиялар тарабынан берилүүчү материалдар үчүн тең шарттарда А4 өлчөмүндө бир беттен кем эмес басылма аянтын бөлүп берүүгө тийиш. Адистештирилген (балдар, техникалык, илимий жана башка) басма сөз басылмалары үчүн шайлоо өнөктүгүнө кандай гана түрдө болбосун толук катышпаган шартта, кандай гана формада болбосун үгүт материалдарын жарыялоодон баш тартууга жол берилет.

40. Талапкерлерге, саясий партияларга басма аянттарын берген мезгилдүү басылмалар же интернет-басылмалар менчигинин түрүнө карабастан, ошондой эле шарттарда (баанын, көлөмдүн бирдейлиги жана башка шарттар) башка талапкерлерге, саясий партияларга басма аянттарын берүүгө милдеттүү. Мында басма аянтынын баасы шайлоо дайындалган күнгө чейинки 6 ай үчүн алынган баадан ашышы мүмкүн эмес.

41. Мурда шайлоо комиссияларынын имараттарынан жана орун-жайларынан тышкары жерлерде жайгаштырылган үгүт басылма материалдары (баракчалар, плакаттар, билборддор жана башка материалдар) добуш берген күнү мурдагы орундарында тура берет.

4. Басылма, укма-көрмө жана башка үгүт материалдарын чыгаруу жана таратуу

42. Талапкерлер, саясий партиялар Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте басылма, укма-көрмө жана башка үгүт материалдарын чыгарууга жана таратууга укуктуу. Үгүт материалдарын Кыргыз Республикасынын чегинен тышкары даярдоого тыюу салынат. Басылма жана башка үгүт материалдарынын нускалары жана алардын көчүрмөлөрү Борбордук шайлоо комиссиясына берилүүгө тийиш.

Шайлоо округу боюнча талапкерлердин басылма жана башка үгүт материалдарынын нускалары жана алардын көчүрмөлөрү тиешелүү округдук шайлоо комиссиясына берилиши мүмкүн.

Үгүт мезгилинде шайлоочулардын арасында акысыз таратууга уруксат берилген төмөнкү үгүт материалдарын жана товарларды кошпогондо, акысыз таратууга тыюу салынат:

- 1) Басылма үгүт материалдар (газеталар, баракчалар, плакаттар, буклеттер, календарлар);
- 2) Талапкердин сүрөтү жана/же Ф.А.А, саясий партиянын символикасынын сүрөтү бар төш белгилер;
- 3) Талапкердин сүрөтү жана/же Ф.А.А, саясий партиянын символикасынын сүрөтү бар футболкалар;
- 4) Талапкердин сүрөтү жана/же Ф.А.А, саясий партиянын символикасынын сүрөтү бар баш кийимдер;
- 5) Талапкердин сүрөтү жана/же Ф.А.А, саясий партиянын символикасынын сүрөтү бар моюн ороочтор;
- 6) Талапкердин сүрөтү жана/же Ф.А.А, саясий партиянын символикасынын сүрөтү бар желекчелер.

43. Бардык басылма жана башка үгүт материалдары, басылма үгүт материалдарын даярдаган уюмдун, жеке ишкердин аталышын жана дарегин (фамилиясын, атын, атасынын атын), үгүт материалдарын даярдоого буйрутма берген саясий партиянын аталышын, алардын нускасы жана чыгарылган күнү жөнүндө маалыматты, тиешелүү шайлоо фондунун каражаттарынан аларды даярдоого акы төлөгөндүгү жөнүндө маалыматты, ошондой эле талапкердин же Тапшырыкка акча төлөгөн талапкердин, саясий партиянын финансылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүнүн фамилиясын, атын, атасынын атын камтууга тийиш. Көрсөтүлгөн маалыматтарды камтыбаган үгүт материалдарын таратууга тыюу салынат.

Тийиштүү шайлоо фондусунан алдын ала акы төлөөсүз жана ушул беренде белгиленген талаптарды бузуу менен шайлоо алдындагы үгүт материалдарын даярдоого жол берилбейт.

44. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары шайлоо дайындалган күндөн тартып 10 календардык күндүн ичинде ар бир шайлоо участогунда үгүт материалдарын илүү үчүн атайын орун бөлүүгө жана жабдууга милдеттүү.

45. Үгүт материалдарын эстеликтерге, эстелик мамыларга жана тарыхый, маданий же архитектуралык баалуулугу бар имараттарга, ошондой эле шайлоо комиссияларынын орун

жайларына, алардын кире бериш жерлерине жана добуш берүүчү жайларга жайгаштырууга тыюу салынат.

Эстеликтерге, эстелик мамылар жана тарыхый, маданий же архитектуралык баалуулугу бар имараттар тарыхый-маданий мурастар болуп саналат жана элдин турмушундагы тарыхый окуялар, коомдун жана мамлекеттин өнүгүшү, чыгармачылыктын материалдык жана руханий чыгармалары менен байланышкан. Кыргыз Республикасынын субъекттеринин менчигинде турган тарыхтын жана маданияттын эстеликтери мамлекет тарабынан кайтарылат.

“Тарыхый-маданий мурастарды коргоо жана пайдалануу жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык төмөнкү кыймылсыз жана кыймылдуу (бүтүндөй же белгиленген бөлүгүндө) материалдык тарыхый күбөлөр тарыхый-маданий мурас объекттери катары таанылышы мүмкүн:

1) Кыймылсыздар, анын ичинде:

– тарыхый эстеликтер: элдин турмушундагы эң маанилүү тарыхый окуяларга, коом менен мамлекеттин өнүгүшүнө, илим менен техникага, элдердин маданияты менен турмуш-тиричилигине, ошондой эле республиканын көрүнүктүү ишмерлеринин өмүрүнө байланышкан имараттар, курулуштар, мемориалдык жерлер, тарыхый көрүстөндөр жана мемориалдар;

– археологиялык эстеликтер: үңкүрлөр, конуштар, чалдыбарлар, дөбөлөр, төрткүлдөр, жер үстүндөгү жана суу алдындагы байыркы кыштактардын, чыңдоолордун, чеп курулуштарынын калдыктары, байыркы өндүрүштөр жана кендер, каналдар менен сугат тармактары, жолдор менен көпүрөлөр, айрым коргондор жана көрүстөндөр, аска бетиндеги сүрөттөр жана аска бетиндеги жазуулар;

– шаардык курулуш жана архитектуралык эстеликтер: архитектуралык ансамблдер менен комплекстер, тарыхый борборлор, маалалар, аянттар, көчөлөр, шаарлардын жана башка калктуу пункттардын байыркы пландаштырылыштарынын жана түзүлүштөрүнүн калдыктары, жарандык, өнөр жайлык, аскердик, диний архитектуранын, элдик курулуш өнөрүнүн курулуштары, ошондой эле аларга байланышкан монументалдык, сүрөт, декоративдүү-прикладдык, бак-шактуу парк жана башка искусство түрлөрүнүн чыгармалары.

46. Үгүт материалдарын жайгаштыруу максатында тигилүү жашыл бак-дарактарды, тоолордун жана жылгалардын беттерин, башка жаратылыш бөксөлөрүн пайдаланууга жол берилбейт.

47. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары шайлоонун натыйжалары жарыялангандан кийин 10 календардык күндүн ичинде тиешелүү аймактарда үгүт материалдарынан тазалоону камсыз кылууга милдеттүү.

48. Жалган жасалма үгүт материалдары же болбосо ушул Жобонун 43-пунктунда көрсөтүлгөн маалыматтарды камтыбаган үгүт материалдары таратылып жатканы жөнүндө маалымат алган Борбордук шайлоо комиссиясы, округдук шайлоо комиссиясы бул иштерге бөгөт коюу боюнча чараларды көрөт жана укукка каршы үгүт иштерин болтурбоо жана мыйзамсыз үгүт материалдарын алып коюу жөнүндө сунуштама менен тиешелүү укук коргоо жана башка органдарга кайрылууга укуктуу.

49. Басма үгүт материалдары көрсөтүлгөн объекттердин менчик ээлеринин макулдугу жана тийиштүү шартта гана илинет (жабыштырылат, жайгаштырылат).

50. Басылма, укма-көрмө жана башка үгүт материалдарын жок кылгандыгы, зыян келтиргендиги жана бузгандыгы үчүн жарандар мыйзамда белгиленген тартипте жоопкерчилик тартышат.

51. Ушул Жобонун 43-пунктунда көрсөтүлгөн талаптар радио аркылуу жүргүзүлүүчү шайлоо алдындагы үгүт иштерине жайылтылбайт.

5. Массалык иш-чараларды өткөрүү аркылуу шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү

52. Мамлекеттик органдар, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары талапкерлерге, саясий партияларга чогулуштарды жана жарандар менен жолугушууларды, көпчүлүк

алдындагы дебаттарды жана дискуссияларды, митингдерди, демонстрацияларды жана жүрүштөрдү уюштурууга көмөк көрсөтүүгө, көпчүлүк катышкан иш-чараларды өткөрүүнүн коопсуздугун камсыз кылууга милдеттүү.

53. Талапкерлер, саясий партиялар шайлоочулар менен чогулуштарды жана жолугушууларды, көпчүлүк алдындагы дебаттарды жана дискуссияларды өткөрүү үчүн жайларды акысыз жана акы төлөп алуу укугуна ээ.

Талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоочулар менен жолугушуу өткөрүү үчүн мамлекеттик жана муниципалдык менчиктеги жайларды бөлүп берүү жөнүндө арыздары мамлекеттик органдар жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан алар берилген күнү каралат.

Талапкерлерге, саясий партияга шайлоочулар менен жолугушуу үчүн жай бөлүп берүүдөн баш тартылган учурда, мамлекеттик жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары баш тартуу жөнүндө жазуу жүзүндөгү жүйөлүү чечимди берүүгө милдеттүү.

Эгерде көрсөтүлгөн жай көпчүлүк катышкан иш-чараларды өткөрүү үчүн талапкерлердин, саясий партиялардын бирине берилген учурда, ошол эле жайды башка талапкерге, саясий партияга берүүдөн баш тартууга жол берилбейт.

54. Мамлекеттик же муниципалдык менчикте турган, мамлекеттик ишканалардын, мекемелердин жана уюмдардын балансында турган жай талапкерлердин, саясий партиялардын өкүлдөрүнүн, алардын ишенимдүү адамдарынын, ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн шайлоочулар менен жолугушуусу үчүн бирдей шартта пайдаланууга берилет.

55. Талапкерлер, саясий партиялар көпчүлүк катышкан иш-чараларды өткөрүү үчүн менчиктин кандай болбосун түрүн келишимдик негизде акыга ижарага алууга да укуктуу. Жайдын менчик ээси тарабынан белгиленүүчү ижара акысынын өлчөмү бардык талапкерлер, саясий партиялар үчүн бирдей болууга тийиш жана алар үчүн акы төлөө шайлоо фонддорунун гана жүзөгө ашырылууга тийиш.

56. Митингдер, демонстрациялар аркылуу үгүт жүргүзүүдө талапкерлер, саясий партиялар Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген аларды өткөрүүнүн эрежелерин сактоого, мамлекеттик бийлик жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына көпчүлүк катышкан иш-чаранын орду, убактысы, катышуучуларынын болжолдонгон саны, маршруту жөнүндө кабарлоого; жарандардын өмүрүнө жана ден соолугуна залал келтирүүчү курал же буюмдар болбоого; үгүт иш-чараларын конституциялык түзүлүштү өзгөртүү, мамлекеттин бүтүндүгүн бузуу, улуттук жана диний жек көрүүчүлүктү тутандыруу, согушту үгүттөө жана зомбулук жана башка тыюу салынган чакырыктарга чакыруу максатында пайдаланбоого тийиш.

57. Тынч чогулуш өткөргөн убакта анын катышуучулары жана уюштуруучулары “Тынч чогулуштар жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын талаптарын жана чогулуштун тынчтык мүнөзүн сактоого милдеттүү.

58. Пландаштырылган тынч чогулушту өткөрүү жөнүндө уюштуруучулардын кабарландыруусу аны өткөрүү күнүнө чейин 30 күндүк мөөнөттөн эрте эмес жана 2 жумушчу күндөн кеч эмес уюштуруучулар тарабынан жазуу жүзүндө жүзөгө ашырылат. Кабарландыруу кат, телеграмма, телефонограмма түрүндө, почта, факсимилдик, электрондук же башка байланыш аркылуу же болбосо башка ыкмада же формада берилиши мүмкүн.

Кабарландыруу уюштуруучу (уюмдун аталышы жана (же) жарандын фамилиясы, аты, атасынын аты) жана анын байланыш маалыматтары (уюмдун турган жери жана (же) адамдын дареги, телефон номери) тууралуу, өтүүчү орду жана (же) кыймылынын каттамы, датасы жана башталуу жана аяктоо убактысы, максаттары, катышуучуларынын болжолдуу саны жөнүндө, тынч чогулуш өткөрүүдө үн күчөтүүчү аппаратураны же башка нерселерди пайдалануу тууралуу маалыматтарды камтыйт. Тынч чогулуштун уюштуруучусу кабарландыруунун мазмунуна башка маалыматтарды киргизүүгө, ошондой эле ага башка документтерди тиркөөгө укуктуу.

59. Тынч чогулуш өткөрүү жөнүндө кабарландырган адамдар кабарландыруу алынганын талап кылууга, ал эми мамлекеттик органдар жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары кабарландыруу алууда ошол эле күнү жазуу жүзүндө ырастоо берүүгө милдеттүү. Мамлекеттик органдын же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын жазуу жүзүндөгү ырастоосу кабарландырууну кабыл алган кызматкердин фамилиясын, атын, атасынын атын жана койгон колун, кабарландыруу түшкөн датаны жана убакытты өзүндө камтуусу тийиш.

60. Тынч чогулуштар Кыргыз Республикасынын бүткүл аймагында өткөрүлүшү мүмкүн. Катышуучулардын коопсуздугун камсыз кылуу максатында тынч чогулуштар коркунучтуу жана зыяндуу өндүрүш объекттерине, электрстанцияларына, темир жолдорго, мунай түтүктөрүнө жана электр берүүнүн жогорку чыңалуудагы чубалгыларынын алдына, пенитенциардык тутумдун объекттерине, мамлекеттик жана муниципалдык саламаттык сактоо уюмдарына, мектепке чейинки балдар мекемелерине, мектепке чейинки билим берүү жана жалпы билим берүү уюмдарына жакын жерлерде өткөрүлүшү мүмкүн.

6. Шайлоо алдындагы үгүт маселелери боюнча шайлоо комиссияларынын, мамлекеттик органдардын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын функциялары

61. Шайлоо комиссиялары шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүнүн белгиленген тартибинин сакталышын контролдойт жана кетирилген мүчүлүштүктөрдү четтетүү боюнча чараларды көрөт.

62. Борбордук шайлоо комиссиясы:

- шайлоо алдындагы үгүткө катышуу үчүн обо убактысын, басылма аянтын берүү үчүн акы төлөөнүн өлчөмү жана башка шарттары жөнүндө жалпыга маалымдоо каражаттары жана интернет-басылмалары тарабынан жарыялоонун жана берүүнүн мөөнөттөрү жана эрежелери жөнүндө жалпыга маалымдоо каражаттарына өз убагында кабарлайт жана маалымдайт;

- жалпыга маалымдоо каражаттарына жана интернет-басылмаларга шайлоо мыйзамдары жана шайлоо алдындагы үгүткө катышуунун эрежелери боюнча маалыматтык жана консультациялык жардам көрсөтөт;

- жалпыга маалымдоо каражаттарынан жана интернет-басылмалардан келип түшкөн документтерди кабыл алууну жана каттоону жүзөгө ашырат;

- Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону өткөрүү мезгилинде шайлоо алдындагы үгүткө катышуучу жалпыга маалымдоо каражаттарынын жана интернет-басылмалардын тизмелерин Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтына жайгаштырат;

- талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо алдындагы программаларын жарыялайт.

63. Шайлоо комиссияларынын мүчөлөрү талапкерлердин, саясий партиянын шайлоо алдындагы үгүт иш-чараларына катышууга укуктуу.

64. Мамлекеттик органдар, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары талапкерлерге, саясий партияларга чогулуштарды жана жарандар менен жолугушууларды, көпчүлүк алдындагы дебаттарды жана дискуссияларды, митингдерди, демонстрацияларды жана жүрүштөрдү уюштурууга көмөк көрсөтүүгө, көпчүлүк катышкан иш-чараларды өткөрүүнүн коопсуздугун камсыз кылууга милдеттүү.

65. Мамлекеттик органдар жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары шайлоо алдындагы үгүт иштеринде талапкерлерге, саясий партияларга бирдей шарт түзүү мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга милдеттүү.

Мында мамлекеттик органдын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын кызматкери үгүт жүргүзүүгө, кандай гана болбосун үгүт материалдарын чыгарууга жана таркатуу укугу жок.

66. Үгүт жүргүзүү үчүн мамлекеттик органдар жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары республикалык бюджеттин каражаттарынын эсебинен жолугушууларды өткөрүүнүн

бардык талаптарына жооп берген орун-жайларды, үгүт материалдарын илүү үчүн орун же аянт берүүгө тийиш.

67. Талапкерлер, саясий партиялар үгүт материалдарын жайгаштыруу үчүн бирдей шарттар менен камсыз кылынууга тийиш. Үгүт материалдарын жайгаштыруучу жай шайлоочулардын баруусу үчүн ыңгайлуу жана ал жердеги маалыматтар менен шайлоочулар тааныша алгыдай болууга тийиш.

Катталган талапкерлерге шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүчү басма материалдарын жайгаштыруусу үчүн бирдей аянт бөлүнүп берилүүгө тийиш. Бөлүнгөн аянт аларга шайлоо комиссияларынын маалыматтык материалдарын жана талапкерлердин, саясий партиянын басылма үгүт материалдарын жайгаштыруу үчүн жетиштүү болуусу зарыл.

Талапкерлер, саясий партия тийиштүү аймактык шайлоо комиссиясынан шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүчү басылма материалдарын жайгаштыруусу үчүн орун алууга укуктуу.

7. Шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү укугун кыянат пайдалануулардын жол берилбестиги

68. Шайлоо комиссиялары шайлоо алдында үгүт жүргүзүүнүн белгиленген тартибинин сакталышын көзөмөлдөйт.

69. Шайлоо алдында үгүт жүргүзүүдө жалпыга маалымдоо каражаттарынын эркиндиги кыянат пайдаланууга жол берилбейт, төмөнкүлөргө тыюу салынат:

- улуттук, этностук, расалык, диний, аймактар аралык кастыкты, гендердик жана башка социалдык артыкчылыктарды, басмырлоолорго, кастыкка чакырууларды үгүттөөгө;

- бийликти басып алуу, конституциялык түзүлүштү зомбулук менен өзгөртүү жана мамлекеттин бүтүндүгүн бузуу чакырыктарына;

- согушту үгүттөөгө;

- жалпыга маалымдоо каражаттарында чагылдыруу менен башка мамлекеттердин мамлекеттик жана саясий ишмерлери менен коомдук иш-чараларды өткөрүү;

- башка мамлекеттердин мамлекеттик жана саясий ишмерлеринин сүрөттөрүн пайдалануу менен фото- жана көрмө материалдарды пайдаланууга;

- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында тыюу салынган жалпыга маалымдоо каражаттарынын эркиндигинен кыянат пайдалануунун башка формаларына.

Ибадат кылуу имараттарына, курулмаларына жана аларга тиешелүү аймактарга, кооптуу жана зыяндуу өндүрүштөрү бар объекттерге, электр станцияларга, темир жолдорго, мунай куурларга жана жогорку чыңалуудагы электр берүү линияларына, пенитенциардык тутумдун объекттерине, саламаттык сактоонун мамлекеттик жана муниципалдык уюмдарына, мектепке чейинки балдар мекемелерине, мектепке чейинки билим берүүчү жана жалпы билим берүүчү уюмдардын ичинде жана уюмдарга жакын жерлерде үгүт иш-чараларын жүргүзүүгө, үгүт материалдарын таратууга жол берилбейт.

Шайлоо алдындагы үгүттү өткөрүүдө, үгүттүк материалдарда тикелей жана кыйыр өздөштүрүп алынган маалыматтык бөлүктөрдү жана элементтерди (сүрөттөлүштөрдү) көрсөтүүгө же башкача пайдаланууга же диний тематикага шилтеме жасоого жол берилбейт.

70. Шайлоо дайындалган учурдан тартып төмөнкүдөй шайлоочуларды сатып алууну жүзөгө ашырууга тыюу салынат:

- шайлоочуларга акча каражаттарын төлөп берүүгө;

- шайлоочуларга белектерди жана башка баалуулуктарды тапшырууга;

- товарларды жеңилдетилген баада сатып өткөрүүнү жүргүзүүгө;

- Борбордук шайлоо комиссиясы бекиткен тизмекке ылайык талапкердин, талапкерлерди көрсөткөн саясий партиянын басылма үгүт материалдарын, алардын эн белгилерин камтыган төш белгилерди, футболкаларды, баш кийимдерди, моюн ороочторду кошпогондо, кандай гана болбосун товарларды бекер таркатууга;

– акысыз же жеңилдетилген шарттарда кызмат көрсөтүүлөргө.

Кыргыз Республикасынын кылмыш-жаза кодекси шайлоочулардын добуштарын сатып алгандык үчүн жазык жоопкерчилигин карайт.

Талапкерлердин, саясий партиянын жана аткаруучунун ортосунда жазуу жүзүндө жол-жоболонгон эмгек мамилелеринин алкагында аткарылган жумушка талапкердин, саясий партиянын шайлоо фондунун каражаттарынан акы төлөө сатып алуу болуп эсептелбейт.

71. Талапкерлер, алардын жакын туугандары, жубайлары, талапкерлердин, саясий партиялардын өкүлдөрү шайлоо дайындалган учурдан тартып жана шайлоонун натыйжалары жарыяланганга чейин кайрымдуулук иштерин жүргүзүүгө укуксуз.

“Меценаттык жана соопчулук иши жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык жарандардын жана юридикалык жактардын жарандарга же юридикалык жактарга мүлктү, анын ичинде акча каражаттарын пайда көздөбөй (акысыз же жеңилдетилген шарттарда) берүү, пайда көздөбөй иштерди аткаруу, кызмат көрсөтүүлөрдү, башка колдоолорду көрсөтүү боюнча ыктыярдуу ишти жүзөгө ашыруулары соопчулук иши деп түшүнүлөт.

Мыйзамдарга ылайык жакын туугандарга төмөнкүлөр кирет: ата-энеси, балдары, асырап алуучулар, асырап алынгандар, ата-энеси бир жана ата-энесинин бирөө өгөй ага-инилер жана эже-синдилер, чоң ата-таяталар, чоң энелер-таенелер, неберелер.

72. Кыргыз Республикасынын Президентин, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын жана жергиликтүү кеңештердин депутаттарын шайлоо алдындагы үч айда жана шайлоо мезгилинде талапкерлерге карата юбилейлик иш-чараларды уюштурууга жол берилбейт.

73. Талапкердин, талапкерлерди көрсөткөн саясий партиялардын же шайлоонун катышуучусу катары катталган талапкерлердин, же алардын өкүлдөрү тарабынан аларды идентификациялоого (алардын таандуулугун аныктоо) жол берүүчү талапкерлердин, фамилиясын, атын, атасынын атын, саясий партиялардын аталыштарын (толук, кыскартылган же аббревиатураларын), эмблемаларын, төш белгилерин, логотиптерин же алардын мүнөздүү курамдык бөлүктөрүн, желегин, девиздерин, жазууларын жана/же башка атрибуттарын (символикаларын) пайдалануу менен шайлоочуларга маалыматтарды жайылтуу үгүт болуп саналат жана шайлоо дайындалган күндөн тартып жана талапкерлерди каттоо мөөнөтү аяктаганга чейинки мезгилде жана добуш берүү башталганга 24 саат калганга чейин жол берилбейт..

Талапкерлердин, саясий партиялардын штабдары жайгашылган имараттарда жана жайларда талапкерлердин, фамилиясын, атын, атасынын атын, саясий партиялардын аталыштарын (толук, кыскартылган же аббревиатураларын), эмблемаларын, логотиптерин, төш белгилерин, желегин, девиздерин жана/же башка атрибуттарын (символикаларын) жайгаштыруу шайлоо алдындагы үгүт болуп саналбайт.

74. Талапкерлердин, саясий партиялардын, жалпыга маалымдоо каражаттарынын өкүлдөрү, башка жактар, шайлоо алдындагы өнөктүктөргө катышууда билип туруп жалган маалыматтарга негизделген жана талапкер, талапкерлердин, саясий партиялардын абийирине, ар-намысына же ишкер беделине зыян келтирген жарыялоолорго жол берүүгө укуксуз. Мындай жарыялоолорго жол берген жалпыга маалымдоо каражаттары, интернет-басылмалар талапкердин, саясий партиянын талабы боюнча акысыз төгүндөө жарыялоого мүмкүнчүлүк берүүгө же чындыкка ылайык келбеген же аны бурмалаган макалага же билдирүүлөргө түшүндүрмө жарыялоого милдеттүү.

Төгүндөө же түшүндүрмө берүү атайын рубрикада же болбосо жооп берилип жаткан маалымат басылган тилкеде, ошондой арип менен мезгилдүү басылманын кийинки санында, интернет-басылмаларда - төгүндөө же түшүндүрүү келип түшкөн күнү, ал эми телекөрсөтүү же радио боюнча чыгып сүйлөөгө төгүндөө же түшүндүрмө - төгүндөө же түшүндүрмө келип түшкөн күндөн кийинки чыгарылышта берилет.

Төгүндөөнү же башка түшүндүрүүнү жарыялоо үчүн талапкерге, саясий партияга баштапкы маалымат жарыяланган сутканын убактысында эфирдик убакыт берилүүгө тийиш, жана анын көлөмү баштапкы маалыматты жарыялоо үчүн берилген эфирдик убакыттын көлөмүнөн кем болбоого, бирок эки минуттан кем эмес болууга тийиш.

75. Талапкерлерге, саясий партияга шайлоо алдында үгүттөө мөөнөтү бүткөнгө чейин алардын кадыр-баркына зыян келтирген маалыматты жарыяланган жалпыга маалымдоо каражаттарында өзүнүн беделин коргоо иретинде ушул Жобонун 74-пунктунда белгиленген төгүндөө же башка түшүндүрмөлөрдү жарыялоого мүмкүнчүлүк бербегени, ошол жалпыга маалымдоо каражатын Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жоопкерчилигине тартуу жана Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан аккредитациялоодон ажыратуу үчүн негиз болуп саналышы мүмкүн.

76. Талапкерлер, саясий партия, ошондой эле алардын өкүлдөрү, жалпыга маалымдоо каражаттары, интернет-басылмалар тарабынан ушул бөлүмдүн талаптарын бузган учурда, шайлоо комиссиялары, шайлоочулар, талапкерлер, саясий партия, ошондой эле алардын өкүлдөрү, жалпыга маалымдоо каражаттары укукка каршы үгүт ишине бөгөт коюу жана күнөөлүү адамдарды Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте жоопкерчиликке тартуу жөнүндө укук коргоо органдарына, сотко сунуштама менен кайрылууга укуктуу.

8. Шайлоо алдындагы үгүттүн эрежелерин бузгандыгы үчүн юридикалык жоопкерчилик

77. Борбордук шайлоо комиссиясы, округдук шайлоо комиссиясы шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүнүн белгиленген тартибин сактоону көзөмөлдөйт жана кетирилген мүчүлүштүктөрдү четтетүү боюнча чараларды кабыл алат. Ушул Жободо көрсөтүлгөн талаптарды талапкерлер, саясий партия бузган учурда тийиштүү шайлоо комиссиясы бузуулар жөнүндө ага жазуу жүзүндө эскертүү берүүгө укуктуу. Ушул Жободо белгиленген шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү эрежелерин талапкерлер, саясий партия бир нече жолу (эки же андан көп) бузган учурда, тийиштүү шайлоо комиссиясы Кыргыз Республикасынын Бузуулар жөнүндө кодексине жана шайлоо мыйзамдарына ылайык аны жоопкерчиликке тартууга укуктуу.

Ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын корутундусу (актысы) менен тастыкталган, ушул Жобонун 69-пунктунда көрсөтүлгөн шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү эрежеси бузулган учурда, Борбордук шайлоо комиссиясы талапкердин, талапкерлердин каттоосун жокко чыгаруу тууралуу чечим кабыл алууга укуктуу.

Ушул Жобонун талаптарын бузуу менен жалган басылма, аудиокөрүү жана башка үгүт материалдарын таркаткан учурда, ошондой эле ушул Жободо белгиленген шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү тартиби телерадиоберүү уюмдары, мезгилдүү басма сөз редакциялары, интернет-басылмалар тарабынан бузулган учурда Борбордук шайлоо комиссиясы укукка сыйбаган үгүт иштерине бөгөт коюу, мыйзамсыз үгүт материалдарын алып коюу жана телерадиоберүү уюмдарын, мезгилдүү басма сөз редакцияларын, түйүндүк басылма редакциясын, алардын кызмат адамдарын, ошондой эле башка адамдарды мыйзамдарга ылайык жоопкерчиликке тартуу боюнча укук коргоо органдарына, сотко, маалыматтык саясат, анын ичинде электрондук жана массалык, маалыматтык технологиялар жана байланыш чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдарга сунуштама берүүгө милдеттүү.

78. Шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү эрежесин сактоо боюнча көзөмөлдү камсыз кылуу максатында Борбордук шайлоо комиссиясы шайлоочуларды жана шайлоо процессинин башка субъекттерин маалымдоо маселелери жана үгүт жүргүзүү эрежелери боюнча жумушчу тобун түзөт.

79. Көзөмөлдөө-текшерүү тобу Борбордук шайлоо комиссиясынын жазуу жүзүндөгү тапшырмасы боюнча талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүнү каржылоонун белгиленген тартибинин сакталышын көзөмөлдөйт.

80. Укук коргоо жана башка органдар укукка сыйбаган үгүт иштерине бөгөт коюуга, шайлоо алдындагы жалган жана мыйзамсыз басылма, аудиокөрүү жана башка үгүт материалдарын даярдоону болтурбоого жана аларды алып коюуга, андай материалдарды даярдагандарды жана ага акы төлөгөн булактарды издеп табуу боюнча чараларды көрүүгө, ошондой эле белгилүү болгон фактылар жана кабыл алынган чаралар жөнүндө токтоосуз түрдө тийиштүү шайлоо комиссияларына маалымдоого милдеттүү.

**Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына катталган
талапкерлердин ортосунда шайлоо бюллетенине киргизүү кезектүүлүгүн аныктоо
боюнча чүчүкулак өткөрүүнүн тартиби жөнүндө
НУСКАМА**

(КР БШКнын 2021-жылдын 15-сентябрындагы № 694 токтомунун, 2025-жылдын 28-июлундагы № 45 токтомунун редакциясына ылайык)

1. Ушул Нускама Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо депутаттыкка катталган талапкерлердин ортосунда чүчүкулак өткөрүүнүн тартибин жөнгө салат.

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо талапкерлердин ортосунда чүчүкулакты өткөрүүнү Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы (мындан ары – Борбордук шайлоо комиссиясы) ишке ашырат.

2. Катталган талапкерлердин ортосунда тиешелүү шайлоо бюллетендерине киргизүүнүн кезектүүлүгүн аныктоо боюнча чүчүкулак каттоо мөөнөтү бүткөндөн кийин жана шайлоо бюллетенинин тексти бекитилгенге чейин жүргүзүлөт.

3. Чүчүкулакты уюштуруу жана өткөрүү үчүн Борбордук шайлоо комиссиясынын төрагасынын буйругу менен Борбордук шайлоо комиссиясынын мүчөлөрүнүн, Борбордук шайлоо комиссиясынын аппаратынын кызматкерлеринин ичинен беш адамдан турган чүчүкулак боюнча Топ түзүлөт.

4. Борбордук шайлоо комиссиясы чүчүкулак өткөрүүнүн датасын, убактысын, ордун аныктайт жана талапкерлерге маалымдайт.

5. Катталган талапкерлерди тийиштүү бюллетендерге киргизүүнүн кезектүүлүгүн аныктоо боюнча чүчүкулакка төмөнкүлөр катышат:

– талапкерлер же болбосо катталган талапкерлердин тиешелүү документтер менен ырасталган ыйгарым укуктуу өкүлдөрү (Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан берилген көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча талапкерлердин ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн каттоо күбөлүгү жана инсандыгын ырастоочу документ);

– Борбордук шайлоо комиссиясынын мүчөлөрү;

– жалпыга маалымдоо каражаттарынын өкүлдөрү.

6. Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо жайды, барабанды, лотторду, башка зарыл атрибуттарды, ошондой эле чүчүкулактын протоколун даярдоо Борбордук шайлоо комиссиясынын аппаратына жүктөлөт.

7. Чүчүкулак төмөнкүдөй тартипте жүргүзүлөт:

- лототрон орнотулат, анда номерлери менен шарик түрүндөгү лоттор жайгаштырылат. Лоттордун саны катталган көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча талапкерлердин санына дал келүүгө тийиш.

Борбордук шайлоо комиссиясынын мүчөсү залда катышып отургандардын ичинен бир адамды чакырат, ал алдын ала бардык катышуучуларга көрсөтүп, номерлери менен шариктерди лототронго салат;

– андан кийин көп мандаттуу шайлоо округдары боюнча талапкерлер же болбосо алардын өкүлдөрү талапкерди көрсөтүү үчүн документтерди тапшыруу тартибинде чакырылат жана барабан тегеретилет. Талапкер же болбосо анын өкүлү лотту алып, алынган лотту бардык катышуучуларга көрсөтүп, номерин жарыялайт.

8. Шайлоо округу боюнча талапкер же талапкердин өкүлү келбеген учурда, жок болгондун ордуна залда катышып отургандардын ичинен көз карандысыз адамды (жалпыга маалымдоо каражаттарынын, коомдук бирикмелердин өкүлүн жана башка) чүчүкулак процессине катышуу үчүн чакырууга болот.

9. Чүчүкулактын натыйжалары бардык катышуучуларга жарыяланат.

10. Өткөрүлгөн чүчүкулактын натыйжалары боюнча протокол толтурулат. Протоколдун тиешелүү графаларына чүчүкулакка катышкан талапкердин же болбосо талапкердин өкүлүнүн фамилиясы, аты, атасынын аты жазылат жана анын колу коюлат. Протоколго чүчүкулакты өткөрүүгө катышкан бардык Топтун мүчөлөрү кол коюшат.

Кыргыз Республикасынын
Шайлоо жана референдум
өткөрүү боюнча борбордук
комиссиясынын 2017-жылдын
7-июлундагы № 212
токтому менен бекитилген

**Кыргыз Республикасында шайлоону жана референдумдарды өткөрүүдө
шайлоочулардын жана шайлоо процессинин башка субъекттеринин
(катышуучуларынын) арыздарын (даттанууларын) шайлоо комиссиялары карап
чыгышынын тартиби жөнүндө
ЖОБО**

*(КР БШКнын 2020-жылдын 22-январындагы № 12 токтомунун, 2021-жылдын
5-сентябрындагы №676, 2025-жылдын 28-июлундагы №38 токтомунун редакциясына ылайык)*

1. Жалпы жоболор

1.1. Бул Жобо Кыргыз Республикасында шайлоону жана референдумдарды өткөрүүдө шайлоону жана референдумдарды даярдоо жана өткөрүү мезгилинде келип түшкөн шайлоочулардын жана шайлоо процессинин башка субъекттеринин (катышуучуларынын) арыздарын (даттанууларын) шайлоо комиссиялары карап чыгуусу боюнча шайлоо комиссияларынын максаттарын, милдеттерин, ыйгарым укуктарын жана ишинин жана даттануулардын реестрин жүргүзүүнүн тартибин аныктайт.

1.2. Бул Жобо Кыргыз Республикасынын Конституциясынын, «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын (мындан ары – конституциялык Мыйзам), «Кыргыз Республикасынын референдуму жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын (мындан ары – референдум жөнүндө конституциялык Мыйзам), «Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын (мындан ары – Борбордук шайлоо комиссиясы жөнүндө конституциялык Мыйзам), «Жергиликтүү кеңештердин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын (мындан ары – жергиликтүү кеңештердин депутаттарын шайлоо жөнүндө мыйзам, «Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын жана Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларынын ченемдерине негизденет.

1.3. Бул Жобо төмөнкүлөргө жайылтылбайт:

- мыйзамдарды жана башка ченемдик укуктук актыларды өркүндөтүү, шайлоо комиссияларынын ишин жакшыртуу боюнча жарандардын сунуштамаларын камтыган кайрылууларга;

- конституциялык Мыйзамдын 15-беренесине ылайык шайлоочулардын тизмелери менен тааныштыруу тартибинде берилүүчү шайлоочулардын арыздарына;

- төмөнкүлөр үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык укук бузгандыгы үчүн жана кылмыш-жаза жоопкерчилиги каралган аткаруу бийлик органдарынын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын, алардын кызмат адамдарынын чечимдерине жана (же) аракетине (аракетсиздигине) шайлоо процессинин субъекттеринин арыздарына (даттанууларына).

1.4. Жободо колдонулуучу терминдер:

шайлоо комиссиялары – Борбордук шайлоо комиссиясы, округдук шайлоо комиссиясы, аймактык шайлоо комиссиясы, участкалык шайлоо комиссиясы;

Борбордук шайлоо комиссиясы – Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы;

жумушчу топ – аймактык шайлоо комиссиясынын/Борбордук шайлоо комиссиясынын шайлоочулардын жана шайлоо процессинин башка субъекттеринин арыздарын жана даттанууларын карап чыгуу боюнча жумушчу топ;

округдук шайлоо комиссиясы - Жогорку Кеңештин депутаттарын шайлоону даярдоо жана өткөрүү мезгилинде Борбордук шайлоо комиссиясы аныктаган тартипте, тиешелүү шайлоо округдарында иштеп жаткан тиешелүү аймактык шайлоо комиссияларынын мүчөлөрүнүн ичинен Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан түзүлгөн шайлоо комиссиялары;

кызмат адамы – бийликтин өкүлүнүн функцияларын туруктуу, убактылуу же атайын ыйгарым укук боюнча жүзөгө ашыруучу же болбосо мамлекеттик органда же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органында, мамлекеттик же муниципалдык мекемелерде, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Куралдуу Күчтөрүндө жана башка аскердик түзүлүштөрүндө уюштуруу-тескөө, администрациялык-чарбалык, контролдук-текшерүү функцияларын аткаруучу адам, ошондой эле мамлекеттик органдардын ыйгарым укуктарын түздөн-түз аткаруу үчүн Кыргыз Республикасынын Конституциясында, Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамдарында белгиленген мамлекеттик кызмат орундарын ээлеген адамдар;

арыз – өзүнүн шайлоо укуктарын же башка адамдардын шайлоо укуктарын ишке ашырууга көмөктөшүү жөнүндө шайлоо процессинин субъектинин өтүнүчүн камтыган жазуу жүзүндөгү, электрондук формадагы кайрылуу же болбосо мыйзамдарды жана башка ченемдик укуктук актыларды бузуу, ошондой эле шайлоо комиссияларынын, мамлекеттик органдардын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын жана (же) алардын кызмат адамдарынын ишиндеги бузуулар (кемчиликтер) жөнүндө билдирүү;

даттануу – мамлекеттик органдардын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын жана (же) алардын кызмат адамдарынын чечимдери жана (же) аракеттери (аракетсиздиги), ошондой эле шайлоо процессинин башка субъекттеринин (катышуучуларынын) аракеттери (аракетсиздиги) менен өзүнүн бузулган шайлоо укуктарын же мыйзамдуу кызыкчылыктарын же болбосо башка адамдардын бузулган шайлоо укуктарын же мыйзамдуу кызыкчылыктарын калыбына келтирүү жөнүндө шайлоо процессинин субъектинин өтүнүчүн камтыган кайрылуу;

жамааттык кайрылуу – эки жана андан ашык жарандын кайрылуусу, жарандардын атынан уюмдун кайрылуусу;

электрондук кайрылуу – Борбордук шайлоо комиссиясынын электрондук почтасынын расмий дарегине келип түшкөн (анын ичинде Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайты аркылуу берилген), Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында жана ушул Жободо белгиленген тартипте каралуучу арыз ээсинин (арызды (даттанууну) берген адамдын) кайрылуусу;

шайлоо процессинин субъекттери (катышуучулары) – шайлоочулар, талапкерлер жана алардын өкүлдөрү, саясий партиялар жана алардын өкүлдөрү, коммерциялык эмес уюмдар жана алардын коомдук байкоочулары, «макул» топ жана алардын өкүлдөрү, «каршы» топ жана алардын өкүлдөрү, шайлоо комиссияларынын мүчөлөрү, мамлекеттик органдар жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары;

талапкерлердин, саясий партиялардын, «макул» топтордун, «каршы» топтордун өкүлдөрү – шайлоо комиссияларындагы өкүлдөр, ыйгарым укуктуу өкүлдөр, ишенимдүү адамдар, талапкерлердин, саясий партиялардын байкоочулары;

ыкчам чара көрүүнүн координациялык топтору (ЫЧКТ) - шайлоо мыйзамдарынын бузулушуна жана жарандарды көрүлүп жаткан чаралар жөнүндө маалымдоого ыкчам чара көрүү максатында шайлоолорду даярдоо жана өткөрүүдө түзүлөт, алардын курамына тиешелүүлүгүнө жараша Борбордук шайлоо комиссиясынын, округдук шайлоо

комиссияларынын, аймактык шайлоо комиссияларынын мүчөлөрү, Борбордук шайлоо комиссиясынын аппаратынын кызматкерлери, прокуратура органдарынын, ички иштер органдарынын, Кыргыз Республикасынын улуттук коопсуздук органдарынын тиешелүү деңгээлдеги органдарынын (укук коргоо органдарынын) өкүлдөрү кирет.

1.5. Арыздарды (даттанууларды) кароо боюнча шайлоо комиссияларынын иши мыйзамдуулук, маалымдуулук, ачыктык, көзкарандысыздык, калыстык, коллегиялуулук, адилеттүүлүк, шайлоо процессинин бардык субъекттеринин (катышуучуларынын) тендештигинин принциптеринде жүзөгө ашырылат.

1.6. Арыздарды (даттанууларды) шайлоо процессинин субъекттери (катышуучулары) берет.

Шайлоо комиссияларынын, мамлекеттик жана башка органдардын, алардын кызмат адамдарынын, шайлоо процессинин башка катышуучуларынын чечимдерине жана (же) аракеттерине (аракетсиздигине) арыздар (даттануулар) менен шайлоочулар, талапкерлер, саясий партиялар, коммерциялык эмес уюмдар, алардын өкүлдөрү жана байкоочулар кайрыла алат. Арыздар (даттануулар) жүйөлөштүрүлгөн болууга жана алар негизделген далилдер менен бирге берилүүгө тийиш.

Далилсиз берилген же арыздануучунун байланыш маалыматтарын көрсөтпөстөн берилген арыздар (даттануулар) каралбайт. Бирок укук бузгандыгы үчүн жана кылмыш-жаза жоопкерчилигине алып келиши мүмкүн болгон мыйзам бузуулар жөнүндө сигналдарды камтыган арыздар (даттануулар) Борбордук шайлоо комиссиясынын ЫЧКТсына жөнөтүлөт.

1.7. Арыздарда (даттанууларда) төмөнкүлөр камтылууга тийиш:

- арыз (даттануу) жөнөтүлүп жаткан шайлоо комиссиясынын аталышы;
- арыз (даттануу) берген адамдын фамилиясы, аты, атасынын аты (кийинкиси бар болсо);
- ал боюнча жооп жөнөтүлүүгө тийиш болгон арызды (даттанууну) берген адамдын почта дареги, байланышуу маалыматтары (анын ичинде телефон номери);
- болжолдонгон бузуунун маңызы, ага карата арыз (даттануу) берилип жаткан аракет (аракетсиздик);
- арыз (даттануу) берген адамдын талаптары;
- арыз (даттануу) берген адамдын жеке колу жана арызга (даттанууга) кол коюлган дата.

Шайлоо процессинин субъектинин (катышуучусунун) арызы (даттануусу) арыз (даттануу) берген адамдын жүйөлөрүн ырастаган далилдерди тиркөө менен негизделген болууга тийиш.

Шайлоо процессинин субъекттери (катышуучулары) арыздын (даттануунун) формасынын үлгүлөрүн – ушул Жобонун № 1 тиркемесин жетекчиликке алууга тийиш.

1.8. Шайлоо комиссиясына келип түшкөн, анын ичинде электрондук почта аркылуу жана Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайты аркылуу келип түшкөн бардык арыздар (даттануулар) тиешелүү шайлоо комиссиялары тарабынан кириш кат-кабар журналында келип түшкөн күнү милдеттүү түрдө катталууга тийиш.

1.9. Шайлоо укуктарын бузуу жөнүндө арыздарды (даттанууларды) шайлоо процессинин субъекттери (катышуучулары) өздөрүнүн шайлоо укуктары бузулгандыгы жөнүндө өздөрүнө белгилүү болуп калган, чечимдер кабыл алынган, аракеттер (аракетсиздик) жасалган учурдан тартып, бирок болжолдуу бузуу учурунан 3 календардык күндөн кечиктирбестен тиешелүү шайлоо комиссиясына берет.

Добуш берүүнүн жыйынтыктарын белгилөө жана шайлоонун натыйжаларын аныктоо жөнүндө, анын ичинде тиешелүү протоколдорду бекитүү жөнүндө шайлоо комиссияларынын чечимдерине арыздар (даттануулар) добуш берүүнүн жыйынтыктары белгиленген жана шайлоонун натыйжалары аныкталган учурдан тартып 3 календардык күндүн ичинде берилет.

Арыз (даттануу) менен кайрылууга мөөнөттү эсептөө жана аны кароо ушул Жобого ылайык чечим кабыл алынган, аракеттер (аракетсиздик) жасалган, арыз (даттануу) келип түшкөн күндөн кийинки күнү башталат.

Шайлоо укуктарын бузуу жөнүндө, ошондой эле добуш берүүнүн жыйынтыктарын белгилөө жана шайлоонун натыйжаларын аныктоо жөнүндө шайлоо комиссияларынын чечимдерине (протоколуна) арыздар (даттануулар) ушул Жобонун 2-3-бөлүмдөрүнө ылайык берилет жана каралат.

Добуш берүү күнүнөн кийин 5 (беш) календардык күн өткөндөн кийин арыздар (даттануулар) шайлоо комиссиялары тарабынан берилбейт же кабыл алынбайт.

Арыздарды (даттанууларды) берүү мөөнөтү чечим кабыл алынгандан, аракет (аракетсиздик) жасалгандан кийинки күнү башталат.

Ыйгарым укугу жок адам тарабынан же болбосо ушул пунктта көрсөтүлгөн арыз (даттануу) берүү мөөнөтүн бузуу менен берилген арызды (даттанууну) шайлоо комиссиялары карабайт жана арызды (даттанууну) берген адамга кароодон баш тартуунун себептерин көрсөтүп, Жумушчу топтун жетекчиси кол коюп, коштогон кат менен үч календардык күндөн кечиктирбестен кайра кайтарылат.

Конституциялык Мыйзамда белгиленген арыз (даттануу) берүү мөөнөттөрү кайрадан калыбына келтирилбейт.

1.10. Шайлоо процессинин субъекттеринин арыздарын (даттанууларын) кароонун жыйынтыктары боюнча шайлоо комиссияларынын чечимдери мыйзамдуу жана негиздүү болууга тийиш.

Чечим киришүү, сыпаттоо, жүйөлөштүрүү жана резолюциялык бөлүктөрдөн турат.

Шайлоо комиссиялары чечимдин формасынын үлгүсүн – ушул Жобонун № 2 тиркемесин жетекчиликке ала алат.

Чечимдин киришүү бөлүгүндө төмөнкүлөр көрсөтүлөт: чечим чыгарылган убакыт жана орду; чечим чыгарган шайлоо комиссиясынын аталышы; арыз (даттануу) берген адам; чечими, аракети (аракетсиздиги) даттанылып жаткан орган; жүйө жана билдирилген талап.

Чечимдин сыпаттоо бөлүгү арыз (даттануу) берген адамдын талабын көрсөтүүнү, чечими, аракети (аракетсиздиги) даттанылып жаткан адамдын, органдын каршы пикирин камтууга тийиш.

Чечимдин жүйөлөштүрүү бөлүгүндө төмөнкүлөр көрсөтүлөт:

1) иш боюнча белгиленген фактылар, шайлоо комиссиясынын тыянактары негизделген далилдер жана алар боюнча тигил же бул далилдер кабыл алынган же четке кагылган далилдер;

2) шайлоо комиссиясы жетекчиликке алган мыйзамдар жана башка ченемдик укуктук актылар;

3) иштин белгиленген жагдайларын юридикалык баалоо;

4) арыздын (даттануунун) негиздүүлүгү жагынан шайлоо комиссиясынын тыянактары.

Шайлоо комиссиясынын чечиминин резолюциялык бөлүгү арызды (даттанууну) канааттандыруу жөнүндө же арызды (даттанууну) канааттандыруудан толугу менен же анын бир бөлүгү жагынан баш тартуу жөнүндө шайлоо комиссиясынын тыянагын, чечимдин маңызын, чечимге даттануу мөөнөтүн жана тартибин көрсөтүүнү камтууга тийиш.

1.11. Шайлоо процессинин субъекттеринин (катышуучуларынын) арыздарын (даттанууларын) карап чыгуунун жыйынтыктары боюнча чечимдер Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жана расмий тилдеринде таризделет.

Шайлоо процессинин субъекттеринин арыздарына (даттанууларына) жооптор арыз (даттануу) жөнөтүлгөн формада жөнөтүлөт.

2. Участкалык шайлоо комиссиялары арыздарды (даттанууларды) карап чыгуусу

2.1. Добуш берүү күнүнөн мурунку күнү (добуш берүү үчүн жайдан тышкары жерде добуш берүү), добуш берүү күнү добуш берүү учурундагы бузууларга, ошондой эле шайлоочулардын добуштарын эсептөө учурундагы бузууларга арыздарды (даттанууларды) шайлоо процессинин субъекттери (катышуучулары) өздөрүнүн укуктары бузулгандыгы, чечим кабыл алынгандыгы жөнүндө өздөрүнө белгилүү болуп калган учурдан тартып участкалык шайлоо комиссиясына токтоосуз берет.

Участкалык шайлоо комиссиясы (мындан ары – УШК) добуш берүү күнүнөн мурунку күнү (добуш берүү үчүн жайдан тышкары жерде добуш берүү), добуш берүү күнү добуш берүү учурундагы бузууларга, ошондой эле шайлоочулардын добуштарын эсептөө учурундагы бузууларга арыздарды (даттанууларды) карайт.

Катталгандан кийин арыздар (даттануулар) УШКнын төрагасына берилет.

2.2. Келип түшкөн арыздар (даттануулар) боюнча участкалык шайлоо комиссиясынын чечимдери ачык добуш берүү менен участкалык шайлоо комиссиясынын мүчөлөрүнүн белгиленген санынын көпчүлүк добушу менен кабыл алынат.

2.3. «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 31-беренесинин 12-13-бөлүктөрүндө, «Кыргыз Республикасынын референдуму жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 32-беренесинин 12-13-бөлүктөрүндө, «Жергиликтүү кеңештердин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 31-беренесинин 17-18-бөлүктөрүндө каралган бардык арыздар (даттануулар) алар келип түшкөндөн кийин дароо каралууга тийиш. Башка арыздарды (даттанууларды) участкалык шайлоо комиссиясы жыйынтыктоочу отурумда добуштарды эсептөөнү жүргүзгөндөн кийин карайт.

Участкалык шайлоо комиссиясы ар бир арызды (даттанууну) кароого жана алардын ар бири боюнча чечим кабыл алууга милдеттүү.

Участкалык шайлоо комиссиясы кабыл алган чечим арыз (даттануу) менен кайралган адамга, ошондой эле чечими, аракети (аракетсиздиги) даттанылып жаткан адамга, органга тез арада берилет.

Участкалык шайлоо комиссиясы келип түшкөн бардык арыздардын (даттануулардын) реестрин кагаз түрүндө жүргүзүүгө, ошондой эле Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтында жарыяланган арыздардын жана даттануулардын электрондук Реестрине жайгаштыруу үчүн аларды Борбордук шайлоо комиссиясына жөнөтүүгө милдеттүү.

2.3-1. «Участкалык шайлоо комиссиясынын катчысы келип түшкөн арыздын (даттануунун) көчүрмөсүн дароо Борбордук шайлоо комиссиясынын тиешелүү округдук шайлоо комиссиясындагы, аймактык шайлоо комиссиясындагы системдик администраторуна жөнөтөт, өз кезегинде системдик администратор 24 сааттын ичинде арыздын (даттануунун) сканерленген көчүрмөсүн электрондук почта аркылуу Борбордук шайлоо комиссиясынын жооптуу кызматкерине Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтында жайгашкан арыздардын жана даттануулардын Реестрине киргизүү үчүн жөнөтөт.»

2.3-2. Арызды (даттанууну) кароонун натыйжалары боюнча кабыл алынган чечим Борбордук шайлоо комиссиясына 2.3-1-пункта белгиленген тартипте жөнөтүлөт.

2.4. Добуш берүүнүн жыйынтыктары чыгарылгандан кийин, бардык каралган арыздар (даттануулар) участкалык шайлоо комиссиясы тарабынан Шайлоочулардын укуктарын бузуу фактылары жөнүндө реестрде чагылдырылууга тийиш, ал башка шайлоо документтери менен бирге жогору турган шайлоо комиссиясына берилет.

Участкалык шайлоо комиссиясынын чечими, аракети (аракетсиздиги) субъектиге (катышуучуга) анын шайлоо укуктары бузулгандыгы, аракеттер (аракетсиздиктер) жасалгандыгы жөнүндө белгилүү болуп калган учурдан тартып тез арада, бирок 3 календардык күндөн кечиктирбестен тиешелүү округдук шайлоо комиссиясына, аймактык шайлоо комиссиясына даттанылышы мүмкүн.

3. Округдук шайлоо комиссиясы, аймактык шайлоо комиссиясы/ Борбордук шайлоо комиссиясы арыздарды (даттанууларды) карап чыгуусу

3.1. Округдук шайлоо комиссиясы, аймактык шайлоо комиссиясы төмөнкүлөргө арыздарды (даттанууларды) карайт:

- участкалык шайлоо комиссияларынын, алардын мүчөлөрүнүн чечимдерине, аракеттерине (аракетсиздигине);

- добуш берүүнүн жыйынтыктарын белгилөө жөнүндө участкалык шайлоо комиссияларынын чечимдерине (протоколуна);

- шайлоо процессинин субъекттеринин (катышуучуларынын) чечимдерине, аракеттерине (аракетсиздигине).

3.2. Борбордук шайлоо комиссиясы төмөнкүлөргө арыздарды (даттанууларды) карайт:

- округдук шайлоо комиссияларынын, аймактык шайлоо комиссияларынын, алардын мүчөлөрүнүн чечимдерине, аракеттерине (аракетсиздигине);

- добуш берүүнүн жыйынтыктарын белгилөө жөнүндө округдук шайлоо комиссияларынын, аймактык шайлоо комиссияларынын чечимдерине (протоколуна);

- шайлоо процессинин субъекттеринин (катышуучуларынын) чечимдерине, аракеттерине (аракетсиздигине).

3.3. Арыздарды (даттанууларды) кароо мөөнөттөрү:

Арыздарды (даттанууларды) округдук шайлоо комиссиясы, аймактык шайлоо комиссиясы/ Борбордук шайлоо комиссиясы төмөнкүдөй карайт:

- арыздар (даттануулар) келип түшкөн учурдан тартып 3 күндүк мөөнөттө;

- эгерде шайлоону жана референдумду даярдоонун жүрүшүндө келип түшкөн арыздарда (даттанууларда) камтылган фактылар кошумча текшерүүнү талап кылса, алар боюнча чечимдер 5 күндүк мөөнөттөн кечиктирбестен кабыл алынат;

- добуш берүү күнү же добуш берүү күнүнөн мурунку күнү келип түшкөн арыздар (даттануулар) токтоосуз каралууга тийиш.

3.4. Округдук шайлоо комиссиясы/аймактык шайлоо комиссиясы/ Борбордук шайлоо комиссиясы каттагандан кийин арыздар (даттануулар) тез арада Жумушчу топтун кароосуна берилет.

Жумушчу топ арыздарды (даттанууларды) алдын ала кароону жүзөгө ашырат жана округдук шайлоо комиссиясынын/аймактык шайлоо комиссиясынын/Борбордук шайлоо комиссиясынын чечиминин долбоорун округдук шайлоо комиссиясынын/аймактык шайлоо комиссиясынын/Борбордук шайлоо комиссиясынын отурумуна алып чыгат.

Жумушчу топтун чечими сунуштама мүнөзүндө болот, ар бир арызды (даттанууну) округдук шайлоо комиссиясы/аймактык шайлоо комиссиясы/Борбордук шайлоо комиссиясы маңызы боюнча карайт.

3.5. Жумушчу топтун ишинин тартиби Борбордук шайлоо комиссиясы бекитүүчү жобо менен жөнгө салынат.

3.6. Арыздарды (даттанууларды) округдук шайлоо комиссиясы/аймактык шайлоо комиссиясы/ Борбордук шайлоо комиссиясы отурумда карайт.

Арызды (даттанууну) кароо күнү, убактысы жана орду жөнүндө төмөнкүлөр милдеттүү тартипте (электрондук почта боюнча, жазуу жүзүндө, телефон байланышы менен) кабарландырылат:

- арыз (даттануу) берген адам жана (же) анын өкүлдөрү;

- чечими, аракети (аракетсиздиги) даттанылып жаткан адам, орган;

- башка таламдаш тараптар жана (же) алардын өкүлдөрү;

- арызды (даттанууну) карап жаткан шайлоо комиссиясында катталган коомдук байкоочулар.

Борбордук шайлоо комиссиясынын тиешелүү бөлүмү (округдук шайлоо комиссиясы/аймактык шайлоо комиссиясынын катчысы) арызды (даттанууну) кароо боюнча отурумга чакырылган ар бир адамга кабарлоо жөнүндө акт түзөт.

3.7. Арызды (даттанууну) кароо учурунда округдук шайлоо комиссиясы/аймактык шайлоо комиссиясы/Борбордук шайлоо комиссиясы колдо болгон бардык далилдерди изилдөөгө жана аларга баа берүүгө, арызды (даттанууну) берген адамды жана (же) анын өкүлдөрүн, ошондой эле чечими, аракети (аракетсиздиги) даттанылып жаткан адамды, органды, ошондой эле зарылчылык болгон учурда башка таламдаш тараптарды же алардын өкүлдөрүн угууга тийиш.

Округдук шайлоо комиссиясы/аймактык шайлоо комиссиясы/Борбордук шайлоо комиссиясы арызды (даттанууну) карап жаткан учурда арызды (даттанууну) берген адам жана (же) анын өкүлдөрү, ошондой эле чечими, аракети (аракетсиздиги) даттанылып жаткан адамдар, органдар далилдерин ырастаган документтерди тиркөө менен өз позициясын билдирүүгө укуктуу.

3.8. Арызды (даттанууну) кароонун натыйжалары боюнча округдук шайлоо комиссиясы/аймактык шайлоо комиссиясы/Борбордук шайлоо комиссиясы өз ыйгарым укуктарынын алкагында төмөнкүдөй чечимдердин бирин кабыл алат:

- төмөн турган шайлоо комиссиясынын чечимин күчүндө калтыруу;
- төмөн турган шайлоо комиссиясынын чечимин толугу менен же болбосо анын бир бөлүгүн жокко чыгаруу жана арыздын (даттануунун) маңызы боюнча чечим кабыл алуу;
- аракеттерге (аракетсиздикке) даттануу жөнүндө арызды (даттанууну) канааттандыруудан баш тартуу;
- шайлоо процессинин субъектинин (катышуучусунун) аракеттерин (аракетсиздигин) мыйзамга ылайык эмес деп таануу жөнүндө жана аракети (аракетсиздиги) даттанылып жаткан адамды, органды айрым аракеттерди жасоого милдеттендирүү жөнүндө.

3.9. Округдук шайлоо комиссиясы/аймактык шайлоо комиссиясы/Борбордук шайлоо комиссиясы кабыл алган чечим боюнча өзгөчө пикири бар же болбосо кабыл алынган чечимге макул болбогон округдук шайлоо комиссиясынын/аймактык шайлоо комиссиясынын/Борбордук шайлоо комиссиясынын мүчөсү өзгөчө пикирин жазуу жүзүндө билдирүүгө укуктуу, ал отурумдун протоколунда чагылдырылууга жана ага тиркелүүгө тийиш.

Борбордук шайлоо комиссиясынын мүчөсүнүн өзгөчө пикири «Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 8-беренесинин 7-бөлүгүндө белгиленген тартипте каралат.

3.10. Округдук шайлоо комиссиясы/аймактык шайлоо комиссиясы/Борбордук шайлоо комиссиясы кабыл алган чечим тез арада арыз ээсине, ошондой эле чечимдери, аракеттери (аракетсиздиги) даттанылып жаткан адамга, органга жөнөтүлөт.

Шайлоо комиссияларынын чечимдери, аракеттери (аракетсиздиги) даттанылган учурда чечимдин көчүрмөсү тез арада тиешелүү төмөн турган шайлоо комиссиясына жөнөтүлөт.

Арызды (даттанууну) кароонун натыйжалары боюнча кабыл алынган чечимге карата арыз (даттануу) - жогору турган шайлоо комиссиясына, ал эми Борбордук шайлоо комиссиясынын чечимине даттануу чечим чыгарылган учурдан тартып 3 календардык күндүн ичинде сотко берилет. Аракетсиздикке даттанылган учурда, арыз (даттануу) - жогору турган шайлоо комиссиясына, ал эми Борбордук шайлоо комиссиясынын аракетсиздигине даттанганда аракет көрүү керек болгон күндөн тартып 3 календардык күндүн ичинде сотко берилет.

Борбордук шайлоо комиссиясынын чечимдери жана токтомдору тигил же бул негиздер боюнча сот тарабынан кайра каралууга тийиш эмес.

3.11. Округдук шайлоо комиссиясы/аймактык шайлоо комиссиясы кабыл алган чечим тез арада Борбордук шайлоо комиссиясына жөнөтүлөт.

Округдук шайлоо комиссиясы/аймактык шайлоо комиссиясы караган бардык арыздар (даттануулар) Шайлоочулардын укуктарын бузуу фактылары жөнүндө реестрде (кагаз нускада, ошондой эле Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтында) чагылдырылууга тийиш, мында Реестрдин кагаз нускасы ар күндөгү негизде Борбордук шайлоо комиссиясына берилет.

Округдук шайлоо комиссиясынын/аймактык шайлоо комиссиясынын талапкерлерди каттоо, каттоону жокко чыгаруу жөнүндөгү, талапкерлердин тизмеси, ошондой эле арызды (даттанууну) кароонун натыйжалары боюнча кабыл алынган чечим каралган даттануулардын тиркемеси менен дароо Борбордук шайлоо комиссиясынын тиешелүү округдук шайлоо комиссиясындагы/аймактык шайлоо комиссиясындагы системдик администраторуна жиберилет. Системдик администратор 24 сааттын ичинде чечимдин сканерленген көчүрмөсүн, каралган даттануулардын тиркемеси менен электрондук почта аркылуу Борбордук шайлоо

комиссиясынын жооптуу кызматкерине Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтында жайгашкан арыздардын жана даттануулардын Реестрине киргизүү үчүн жөнөтөт.

3.12. Борбордук шайлоо комиссиясы кабыл алган чечим тез арада Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтына жарыяланат.

4. Арыздардын жана даттануулардын электрондук реестри

4.1. Шайлоо комиссияларына келип түшкөн арыздар (даттануулар) жана алар боюнча кабыл алынган чечимдер жөнүндө маалыматтар милдеттүү тартипте Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтына Арыздардын жана даттануулардын реестри (мындан ары – электрондук Реестр) бөлүмүнө жайгаштырылат.

4.2. Электрондук Реестр шайлоо комиссияларынын ишинин ачыктыгын, маалымдуулугун камсыз кылуу, шайлоо комиссиялары караган арыздар (даттануулар) жөнүндө шайлоо процессинин субъекттерине (катышуучуларына), ошондой эле бардык таламдаш жактарга маалымдоо максатында Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан түзүлгөн.

4.3. Округдук шайлоо комиссиясы/аймактык шайлоо комиссиясында/Борбордук шайлоо комиссиясында катталган бардык арыздар (даттануулар) катталган учурдан тартып беш календардык күндөн кечиктирбестен Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтында Арыздар (даттануулар) реестринде чагылдырылат. Участкалык шайлоо комиссияларынын Арыздар (даттануулар) реестри жыйынтыктар чыгарылгандан кийин беш календардык күндөн кечиктирбестен Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтында чагылдырылат.

4.4. Электрондук Реестрде төмөнкүдөй маалыматтар камтылат:

- арызды (даттанууну) караган шайлоо комиссиясынын аталышы;
- арыз (даттануу) берген адамдын жана (же) анын өкүлүнүн инициалдары;
- арыз (даттануу) келип түшкөн дата;
- арыздын (даттануунун) кыскача мазмуну;
- арызды (даттанууну) карап чыгуунун натыйжалары боюнча шайлоо комиссиясынын чечими, мында электрондук Реестрдин тиешелүү бөлүмүндө кабыл алынган чечимдин кыскача мазмуну жайгаштырылат, ошондой эле шайлоо комиссиясынын көрсөтүлгөн чечиминин көчүрмөсү тиркелет;
- эгерде Борбордук шайлоо комиссиясынын чечими сотко даттанылган болсо, биринчи инстанциядагы соттун жана Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун чечими. Мында мында электрондук Реестрдин тиешелүү бөлүмүндө кабыл алынган чечимдин кыскача мазмуну жайгаштырылат, ошондой эле соттун көрсөтүлгөн чечиминин көчүрмөсү тиркелет.

5. Корутунду жоболор

5.1. Келип түшкөн арыздар (даттануулар) боюнча округдук шайлоо комиссиясы/аймактык шайлоо комиссиясы/Борбордук шайлоо комиссиясы кабыл алган бардык чечимдер сактоо үчүн милдеттүү тартипте Борбордук шайлоо комиссиясынын тиешелүү бөлүмүнө берилет.

5.2. Арыздарды (даттанууларды) кароо менен байланышкан материалдар Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык сакталууга тийиш.